

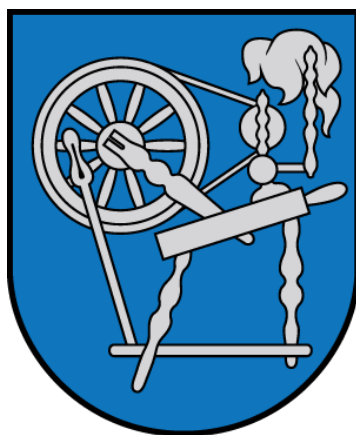
Vecpiebalgas novada attīstības programma 2013.–2019.gadam

Gala redakcija

VECPIEBALGAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019.GADAM

Gala redakcija

Vecpiebalgas novada pašvaldība

2012

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

SATURA RĀDĪTĀJS

Lietotie saīsinājumi	5
Terminu skaidrojums	6
levads.....	8
I daļa – Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze.....	9
1. Novada teritorijas raksturojums	9
1.1. Atrašanās vieta un izveidošanās vēsture	9
1.2. Novada fiziski ģeogrāfiskais raksturojums	10
1.2.1. Reljefs.....	10
1.2.2. Klimatiskie apstākļi.....	10
1.2.3. Derīgie izrakteņi	11
1.2.4. Ūdens resursi.....	12
1.3. Aizsargājamās dabas teritorijas un kultūrvēsturiskais mantojums.....	14
1.3.1. Vecpiebalgas aizsargājamo ainavu apvidus (Natura 2000 teritorija).....	14
1.3.2. Dabas liegums "Sproģi" (Natura 2000 teritorija)	14
1.3.3. Dabas liegums "Draugolis"(Natura 2000 teritorija)	15
1.3.4. Dabas liegums "Palšu purvs"(Natura 2000 teritorija).....	15
1.3.5. Mikroliegums „Bānūžu zelta avots” (Natura 2000 teritorija)	15
1.3.6. Dižkoki	15
1.3.7. Aizsargājамie dendroloģiskie stādījumi.....	16
1.3.8. Aizsargājамie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi	16
1.3.9. Kultūras pieminekļi.....	16
2. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra	17
2.1. Iedzīvotāju skaita dinamika	17
2.2. Apdzīvojuma struktūra.....	22
3. Ekonomiskās attīstības raksturojums	28
3.1. Nodarbinātība un bezdarba līmenis.....	28
3.1.1. Darba vietas	28
3.1.2. Bezdarba līmenis	29
3.1.3. Darba samaksa	31
3.2. Uzņēmējdarbība vide	32
3.3. Teritorijas attīstības indekss.....	35
4. Nekustamā īpašuma raksturojums.....	37
4.1. Zemes izmantošanas struktūras raksturojums	37
4.2. Dzīvojamais fonds	41
4.3. Kapsētas	42
5. Tehniskā infrastruktūra	43
5.1. Transporta infrastruktūra.....	43
5.1.1. Autoceļi un ielas	43
5.1.2. Sabiedriskais transports	48
5.2. Sakari un interneta pieejamība	50
5.3. Elektroapgāde	52
5.4. Komunālie pakalpojumi	52
5.4.1. Ūdenssaimniecība	52
5.4.1.1. Ūdensapgādes sistēma	52
5.4.1.2. Kanalizācijas sistēma.....	55
5.4.2. Siltumapgāde un gāzes apgāde.....	56
5.4.3. Atkritumu apsaimniekošana	57
6. Vides kvalitāte	60
6.1. Gaisa kvalitāte	60

6.2. Ūdens kvalitāte.....	60
6.2.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte	60
6.2.2. Dzeramā ūdens kvalitāte.....	61
6.3. Potenciāli piesārņotās vietas.....	61
6.4. Piesārņojošo darbību atļaujas.....	63
7. Veselības aprūpe, sociālā palīdzība un sociālie pakalpojumi	66
7.1. Veselības aprūpe	66
7.2. Sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība	68
8. Izglītība	72
8.1. Pirmsskolas izglītība	72
8.2. Vispārējā izglītība	73
8.3. Profesionālās ievirzes un interešu izglītība	77
8.3.1. Dzērbenes Mūzikas skola	77
8.3.2. Inešu pamatskolas prof. ievirzes izglītības programma Vizuāli plastiskā māksla	77
8.4. Mūžizglītība.....	78
9. Kultūras infrastruktūra	80
9.1. Kultūras un tautas nami	80
9.2. Bibliotēkas.....	82
9.3. Muzeji.....	85
10. Jaunatne un sports	88
11. Tūrisms un aktīvā atpūta	89
12. Publiskā pārvalde	93
12.1. Pašvaldības struktūra	93
12.2. Pašvaldības budžets	94
12.2.1. Budžeta ieņēmumi	95
12.2.2. Budžeta izdevumi	96
12.3. Sabiedriskā kārtība un drošība	98
12.4. Sabiedriskās organizācijas un sadarbība	100
SVID analīze.....	102
II daļa – Stratēģiskā daļa	105
1. Ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi	105
1.1. Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti	106
1.2. Vecpiebalgas novada loma un specializācija plašākā telpiskā mērogā.....	107
2. Vidēja termiņa prioritātes	107
2.1. Stratēģisko mērķu un vidēja termiņa prioritāšu saskaņotība	107
2.2. Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti.....	107
2.3. Rīcības virzieni un risināmie uzdevumi vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai	109
3. Attīstības programmas sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem.....	111
3.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija.....	111
3.2. Nacionālais attīstības plāns.....	111
3.3. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti	111
3.4. Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumenti	115
4. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība.....	116
5. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem	118
Pielikumi	120
Rīcības plāns 2013.-2019.gadam.....	121
Investīciju plāns 2013.-2019.gadam	132
Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Vecpiebalgas novadā.....	147

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

FVP	Feldšeru – vecmāšu punkts
g/l; mg/l	Grams uz litru; miligrams uz litru
iedz.	Iedzīvotājs
LGIA	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
pag.	Pagasts
PII	Pirmskolas izglītības iestāde
TN	Tautas nams
ESF	Eiropas Sociālais fonds
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
ERAF	Eiropas reģionālais attīstības fonds
VIDM	Vides ministrija
KF	Kohēzijas fonds
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
TIC	Tūrisma informācijas centrs
TEP	Tehniski ekonomiskais pamatojums

TERMINU SKAIDROJUMS

Attīstības programma	vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts pasākumu kopums ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai
Demogrāfiskā slodze	darbspējas vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaita attiecība pret personu skaitu darbspējas vecumā
Iedzīvotāju blīvums	skaitlisks lielums, kas parāda kādai noteiktai teritorijai piederīgo iedzīvotāju skaita attiecību pret šīs teritorijas platību
Iedzīvotāju dabiskais pieaugums	starpība starp attiecīgajā periodā dzimušo un mirušo skaitu
Investīciju plāns	attīstības programmas rīcības plāna sastāvdaļa laika posmam vismaz līdz 3 gadiem, kuru apstiprina pašvaldība. Investīciju plānu var aktualizēt katru gadu
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību - retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas
Natura 2000 teritorija	NATURA 2000 teritorijas ir Eiropas Savienības valstu kopīgi radīts aizsargājamo dabas teritoriju tīkls jeb sistēma, kas Latvijā izveidots uz jau esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bāzes, tām pievienojot 122 jaunas teritorijas
Prioritāte	teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm
Projekts	pasākumu kopums, kas veicams noteiktu mērķu sasniegšanai noteiktā laika periodā ar iepriekš noteiktiem finansiālajiem, materiālajiem un cilvēku resursiem
Publiskā apspriešana	ar ārējo normatīvo aktu vai institūcijas noteikts laika periods, kura ietvaros sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs (piemēram, sabiedriskajās apspriedēs un sabiedriskās domas aptaujās)
Rīcības plāns	attīstības programmas sadaļa, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu un investīciju plānu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai
Rīcības virzieni	konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai
Sabiedriskā apspriede	sanāksme, kurā piedalās un savus iebildumus un priekšlikumus sniedz sabiedrības pārstāvji
Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	procedūra, kas veicama likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes samazināšanai un novēršanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā
Stratēģiskais mērķis	koncentrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību

	identificēšanai
Stratēģiskā daļa	attīstības programmas sadaļa, kurā definē plānošanas reģiona/pašvaldības vidēja termiņa prioritātes un izvirza uzdevumus to īstenošanai
Transferts	gadskārtējā valsts budžeta likumā īpaši iezīmētu budžeta līdzekļu pārskaitījums, ko var veikt viena līmeņa budžeta — valsts pamatbudžeta, valsts speciālā budžeta, pašvaldību pamatbudžeta, pašvaldību speciālā budžeta — ietvaros vai starp dažāda līmeņa budžetiem
Uzdevumi	iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto rīcības virzienu sasniegšanai. Tie ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi
Vides pārskats	atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā, vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu
Vīzija	lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības

IEVADS

Vecpiebalgas novada attīstības programma (turpmāk tekstā – Attīstības programma) ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2013. – 2019.gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenotājus un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Attīstības programmas izstrāde veikta pamatojoties uz:

- 19.05.1994. likuma „Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktu;
- 08.05.2008. likuma “Attīstības plānošanas sistēmas likuma” 6.panta ceturto daļu;
- 21.03.2002. likuma “Reģionālās attīstības likuma” 13.pantu;
- LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izstrādātajiem „Metodiskiem ieteikumiem attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”.

Vecpiebalgas novada attīstības programma ir izstrādāta, ņemot vērā Vidzemes plānošanas reģiona attīstības stratēģiju, Vidzemes reģiona teritorijas plānojumu un Vecpiebalgas novada teritorijā spēkā esošos teritoriālo vienību teritorijas plānojumus. Izstrādājot attīstības programmu tika izvērtēti arī to vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, ar kurām robežojas Vecpiebalgas novads.

Attīstības programma sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā ir veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā daļā ir noformulēta novada attīstības vīzija un stratēģiskie mērķi. Izejot no stratēģiskajiem mērķiem, ir definētas vidējā termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi. Otrās sadaļas nobeigumā iekļauts Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un izstrādāta Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība. Rīcības plāns un Investīciju plāns ir sastādīti septiņu gadu periodam un veidoti kā Attīstības programmas pirmais un otrais pielikums.

Informācijas iegūšanai izmantoti pašvaldības dati, speciālistu sagatavotā informācija, dažādu interneta adrešu resursi, valsts pārvaldes institūciju sniegtā informācija, iedzīvotāju aptaujas rezultāti, kā arī pieejamie plānošanas dokumenti.

Attīstības programmas izstrādi veica personu apvienība no SIA „Projekts 3i”. Vienlaicīgi ar Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2013.-2019.gadam sagatavošanu, tiek izstrādāts arī Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam. Abi dokumenti veidos pietiekamu Vecpiebalgas novada attīstības plānošanas dokumentu bāzi, kas atbilst LR likumdošanas prasībām.

Abi plānošanas dokumenti tiek izstrādāti Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projektā Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/098/017 "Vecpiebalgas novada attīstības programmas un teritorijas plānojuma izstrāde" ietvaros.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

I DAĻA – PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS UN ANALĪZE

1. NOVADA TERITORIJAS RAKSTUROJUMS

1.1. Atrašanās vieta un izveidošanās vēsture

Vecpiebalgas novada pašvaldību grupa atrodas Latvijas ziemeļaustrumos, Vidzemes plānošanas reģionā. Novada teritorija robežojas ar Raunas, Smiltenes, Jaunpiebalgas, Madonas, Ērgļu, Amatas, Cēsu un Priekuļu novadiem.

Novada kopējā platība 542,5 km². 2012.gada sākumā Vecpiebalgas novadā dzīvo 4612 iedzīvotāji. Vidējais iedzīvotāju blīvums ir 7,5 iedz./km². Novada administratīvais centrs atrodas Vecpiebalgas pagastā Vecpiebalgas ciemā, bet Dzērbenē, Inešos, Kaivē un Taurenē pagastu pārvaldes. Vecpiebalgas novada centrs atrodas 137 km attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas, 52 km attālumā no Cēsīm, 83 km attālumā no reģiona republikas pilsētas Valmieras.

Vecpiebalgas novadu šķērso valsts reģionālie autoceļi P-3 Garkalne-Alauksts, P-33 Ērgļi-Saliņkrogs un P-30 Cēsis-Madona, kas savieno ar valsts galveno autoceļu ar starptautisku nozīmi A-2(E77).

Novads ir bagāts ar daudzveidīgiem ezeriem, kuriem raksturīgi veido t vairākas savstarpēji saistītas ezeru grupas. Lielākie ezeri Alauksts (774,8 ha), Inesis (519,5 ha), Zobols (82,5 ha), Nedzis (82,8) u.c., kā arī nozīmīga ir Lodes-Taurenē ezeru grupa, kas stiepjas 12 km garumā un ir pirmais nozīmīgais Gaujas augšteces ūdensguves posms. Ezeri veido neatkarīgu un specifisku ainavu, kas ir ne tikai lielisks tūrisma un rekreācijas resurss, bet arī zivju un citu dzīvnieku apmešanās vieta. Novadā ir arī plašs upju tīkls, kas galvenokārt veidojas no Gaujas upes pietekām un Ogres upes pietekām. Gauja ir Latvijas garākā upe un tā sākas Vecpiebalgas novadā.

No zemes izmantošanas veidiem lielāko daļu aizņem meža zemes – 29 134,6 ha jeb 53,8% no novada teritorijas, kas ir lielāks mežainuma rādītājs, nekā vidēji Latvijā (44%). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes – 16 766,1 ha (31%), zem ūdeņiem atrodas 2754,5 ha (5,9%) lielas zemes platības un purvi aizņem 2038 ha (3,8%) lielu teritoriju. Pārējie zemes izmantošanas veidi aizņem relatīvi nelielas platības - apbūvētās teritorijas – 624,6 ha (1,2%), krūmāji – 750,1 ha (1,4%), ceļi – 1040 ha (1,9%), bet pārējie zemes izmantošanas veidi aizņem 1032,6 ha lielu platību (1,9%). Novada pagastos lielākās platības aizņem meži – Kaives pagastā mežainības rādītājs ir 67%, Dzērbenes pagastā – 62%, Inešu pagastā – 47%, Taurenē pagastā – 50% un Vecpiebalgas pagastā aizņem 41% no kopējās pagasta teritorijas. Vecpiebalgas pagastā atrodas arī lielākās novada LIZ platības – 38% no kopējās pagasta teritorijas.

Novada teritorijā atrodas aizsargājamās dabas teritorijas un objekti, kā aizsargājamo ainavu apvidus "Vecpiebalga", dabas liegumi "Sproģi", "Draugolis", "Palšu purvs".

Galvenā darbības nozares Vecpiebalgas novadā ir mežizstrāde un kokapstrāde, lauksaimniecība, mazumtirdzniecība un tūrisms.

Novada vēsturi var sākt skaitīt no 2009.gada 6.jūnija, kad Latvijā notika Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanas. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu kopš 2009. gada 1. jūlija ir spēkā jauns administratīvi teritoriālais iedalījums: apriņķi, republikas pilsētas un novadi.

Republikas pilsētas un novadi ir izveidoti un pilda noteiktās funkcijas, bet likumprojekts par apriņķu izveidi, kas Ministru kabinetam bija jāiesniedz Saeimā līdz 2009.gada 1.jūnijam, ir iestrēdzis un uz priekšu nevirzās.

Jaunizveidotā Vecpiebalgas novada domē ir ievēlēti 13 deputāti. Vecpiebalgas novada pašvaldības teritorijā ietilpst 5 pagasti, par administratīvo centru nosakot Vecpiebalgas pagasta Vecpiebalgas ciemu, kas Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojuma 2007-2027 II daļā „Telpiskās attīstības perspektīva” (2007) minēts kā novada nozīmes centrs.

1.2. Novada fiziski ģeogrāfiskais raksturojums

1.2.1. Reljefs

Vecpiebalgas novada teritorija atrodas Vidzemes augstienes centrālajā daļā, Mežoles paugurainē, kas atrodas novada ziemeļu daļa, Piebalgas paugurainē un Aukšogres pazeminājumā dienvidu daļā.

Reljefs ir izteikti paugurains ar salīdzinoši ievērojamiem virsmas saposmjuļiem. Novada teritorijā pauguri, to grupas un masīvi mijas ar plašiem pazeminājumiem vai šaurām, bieži dziļu un krāšņu ezeru aizņemtām ieplakām. Pauguraines vidējais augstums ir 100-115 m vjl. Teritorijas virsmas augstākais līmenis vietām pārsniedz 230 m vjl. Augstākie pauguri ir Bākas kalns (266,5 m vjl.), Andrēnu kalns (263,4 m vjl.), Krustkalns (257,1 m vjl.), Incēnu un Talkas kalni (256,9 m vjl.), Brežģa kalns (255,4 m vjl.). Novada reljefa nākošais virsmas līmenis sasniedz 210-225 m vjl., ko veido savdabīgas platovirsmas pauguri, piemēram, Ceplīšu kalns, Ķieģelkalns, Kaibēnu kalns. Zemāk par platovirsmas pauguriem atrodas vidēji un sīki izmēra pauguri, ko veido morēnas nogulumi. Zemākais novada līmenis ir austrumu - dienvidaustrumu – dienviddaļa, kur atrodas Augšogres pazeminājums virs 190 – 200 m vjl.

Reljefa mainīgums ietekmē augšņu daudzveidību pagastos. Piebalgas paugurainē, kur kā cilmiezis dominē morēnas smilšmāls un mālsmilts, pārsvarā ir velēnu podzolaugšnes, vietām velēnu karbonātaugšnes. Izteikto nogāžu pakājēs veidojas velēnu glejaugšnes, bet ieplakās ar traucētu noteci - kūdrainās purva augšnes, stāvākās nogāzēs - erodētas podzolaugšnes. Augšogres pazeminājumā sastopamas tipiskas podzolaugšnes, morēnu un mālu cilmieža izplatītas podzolaugšnes. Zemākās ieplakās - kūdrainas glejaugšnes. Ogres un Sustalas palienēs - aluviālās augšnes.

Teritorijas ģeoloģisko pamatu pārsvarā veido morēnu smilšmāls un mālsmilts, smilšakmeņi un smilšainie dolomīti. Kvartāra nogulumu biezums teritorijas lielākajā daļā svārstās starp 80 un 150 m.

Izteikti paugurainais reljefs ir viens no faktoriem, kas ierobežo teritorijas izmantošanu lauksaimniecības vajadzībām, kā arī intensīvi izcērtot mežus, tur iespējama augšņu eroziju un gravu veidošanos augstieņu teritorijās. Pašlaik daudzviet notiek atsevišķu ieplaku pārpurvošanās, kā arī intensīva upju gultņu aizsērēšana un ezeru aizaugšana.

1.2.2. Klimatiskie apstākļi

Vecpiebalgas novads saskaņā ar Latvijas agroklimatisko rajonēšanu ietilpst Vidzemes klimatiskajā rajonā, kas ir visaukstākais un vismitrākais Latvijā.

Vidzemes centrālās augstienes nogāzes sekmē atmosfēras fronšu attīstību. Mākoņainība augstienē ir lielāka nekā pieguļošajos līdzenumos, gadā vidēji 171 apmākusies diena. Vidējā gaisa

temperatūra jūlijā ir no + 16,5 °C līdz 17°C, janvārī no - 6 °C līdz - 7,5 °C, aktīvo temperatūru summa parasti <1800 °C. Liels nokrišņu daudzums, kas pārsniedz 750 - 800 mm gadā. Lielākā daļa nokrišņu izkrīt siltajā sezonā (>550 mm). Sniega sega parasti saglabājas ilgāk nekā Latvijā kopumā, sniega segas biezums var sasniegt 0,50- 0,60 m. Bezsala periods Vidzemes augstienē ir viens no īsākajiem Latvijā - 120 dienas gadā.

Šādi klimatiskie apstākļi no vienas puses rada ierobežojumus auglīkopībai, samazina kultūraugu ražību, sadārdzina apkuri, arī ceļu tīrīšanu ziemā, bet no otras - nosaka teritorijas piemērotību ziemas sporta veidu attīstībai.

1.2.3. Derīgie izrakteņi

Vecpiebalgas novada teritorijā ir atklātas daudzas derīgo izrakteņu iegulas un izpētīts liels skaits dažādu atradņu – smiltis, smilts – grants, kūdra, aleirīts. Vairākām no tām ir svarīga saimnieciskā nozīme, kā arī dažām atradnēm perspektīvā varētu būt svarīga loma novada saimnieciskajā attīstībā. Tomēr jāatzīmē, ka neviena no novada teritorijā izpētītajām atradnēm nav iekļauta valsts nozīmes derīgo izrakteņu sarakstā

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datiem Vecpiebalgas novadā atrodas 19 dažādas atradņu vietas, no minētajiem pašlaik derīgo izrakteņu ieguve notiek 6 smilts un smilts-grants atradnēs Dzērbenes, Inešu un Taurenes pagastos. Vecpiebalgas pagastā tiek izmantotas smilts un aleirīta atradnes. Ieguve notiek arī 1 kūdras atradnē Kaives pagastā.

Pēc Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras derīgo izrakteņu krājuma bilances lielākās smilts-grants iegulās atrodas Inešu pagastā - "Skolaskalns". Kopējie izpētītie krājumi (A kategorijas) ir 433,5 tūkst. m³, bet novērtētie (N kategorijas) krājumi minēti 234 tūkst. m³. Pašreiz atradnēs notiek smilts-grants ieguve un uz 2012.gada 1.janvāri atlikušie krājumi ir 250,15 tūkst. m³. Smilts-grants ieguve notiek arī "Cīruļkalnā" Taurenes pagastā, "Krustceļos" Inešu pagastā un "Sikātos" Dzērbenes pagastā. Kopēja smilts - grants ieguve 2011.gadā sastāda 43,03 tūkst. m³. Par nozīmīgām smilts atradnēm var uzskatīt Inešu pagasta "Krustceļi", kopējie novērtētie krājumi ir 103,90 tūkst. m³, bet uz 2012.gada 1.janvāri atlikušie krājumi ir 71,71 tūkst. m³, smilts ieguve notiek vēl Vecpiebalgas pagasta "Šķērstās". Kopējā smilts ieguve 2011.gadā ir 4,36 tūkst. m³.

Ievērojamas kūdras ieguves atrodas Palšu purvā ar kopējo krāju 10,2 milj. M³., tomēr purvs 2011.gadā ir izslēgts no derīgo izrakteņu krājumu bilance. Novadā atrodas vēl citas kūdras ieguves vietas, piemēram, Kaives purvs, Nīraines purvs, taču rūpnieciskā ieguve nenotiek. Katras atradnes krājumu apjoms un to kvalitatīvie rādītāji nosaka kūdras saimnieciskās izmantošanas iespējas, galvenie kūdras izmantošanas virzieni ir pakaiši, augsnes mēslošana, enerģētika.

Vecpiebalgas novadā atrodas arī māla atradnes, kuras pašreiz netiek izmantotas. Atradnes atrodas Vecpiebalgas un Taurenes pagastos. Esošās iegulas varētu būt izmantojamas ķieģeļrūpniecības un keramikas nolūkos.

Novadā atrodas daudziem ezeriem, ir sastopamas sapropeļa atradnes. Tās ir izvietotas novada lielākajos ezeros, kopumā novada teritorijā apzinātas 14 sapropeļa atradnes. Pašlaik sapropeļa atradnes netiek izmantoti, bet veicot izpēti darbus, varētu būt iespējams.

1.2.4. Ūdens resursi

Vecpiebalgas novada teritorijā esošās ūdenstilpnes un ūdenstecešes ietilpst Gaujas sateces lielbaseinā, daļa ietilpst arī Daugavas upju sateces baseinā. Virszemes ūdeņu sistēmā ietilpstošā teritorija ir plašāka nekā pašvaldības teritorija tās administratīvajās robežās un ir cieši saistīta ar blakus esošo un tālāku pašvaldību teritoriju virszemes ūdeņu sistēmu.

Virszemes ūdeņi, ko veido ezeri, upes, strauti un dīķi, aizņem 2754,5 ha jeb 5,1% no kopējās novada teritorijas.

Pašvaldības teritoriju atrodas vairākas ūdenstecešes, viena no tām ir Latvijas visgarākā upe Gauja (452 km), kas sākas Vecpiebalgas novadā. Gaujas veido plašu pieteku baseinu lielākās labā krasta pietekas ir Augstupīte (10 km), Gailīšupīte (10 km), Tulija (15 km), Strīķupe (10 km), Lenčupe (23 km) un Draņķupīte (11 km). Gaujas kreisā kreisā krasta pietekas ir Pīsla (13 km), Meļļupīte (18 km), Dzērbe (16 km), Dzestrene (14 km), Pērļupīte (14 km), Grīviņupīte (10 km), Rauna (50 km), Rakšupe (12 km). Vēl ir virkne mazāku upīšu un strautu, no kuriem nozīmīgākās ir Asupīte, Šķesterupīte, Augstupīte, Straujupīte, Dērēnu grāvis, Jērūžgrāvis. Gaujas senielejas un pieteku ieleju ainava ar raksturīgo izteikto reljefu un daudzajiem devona smilšakmens atsegumiem ir unikāls Eiropas nozīmes dabas veidojums.

Vecpiebalgas novada dienvidu daļas upes pieder pie Daugavas baseina. Tās ir Ogre (novada teritorijā 12 km) un tās pietekas Dzērvīte (10 km), Risene (10 km), Alainīte (12 km), Meltne (13 km), Sustala, Pāvīte, Nedzīte. Vairākas upītes pieder pie Alauksa un Ineša ezeru baseina - Orisāre, Balga, Liedes strauts u.c.

Latvijas ezeru datubāzē Vecpiebalgas novada teritorijā atrodas 57 ezeri (1.tabula), kas aizņem 3,8% no kopējās novada platības. Lielākie ezeri ir Alauksis, Inesis, Nedzis un Zobols. Novadā raksturīgi, ka lielie ezeri veido vairākas savstarpēji saistītas ezeru grupas. Lodes-Taurenas ezeru grupa stiepjas 12 km garumā un ir pirmā nozīmīgā Gaujas augšteces ūdensguves posms, tajā ietilpst Bānūžu ezers, Ilzes ezers, Lode ezers u.c., kopumā 8 ezeri. Vecpiebalgas ezeru grupa lielākie novada ezeri Alauksis, Inesis, Tauns, Zobols un Nedzis.

1.tabula. Vecpiebalgas novada ezeri

Nr. p.k.	Nosaukums	Administratīvi teritoriālā vienība	Platība, ha	ŪSIK kods
1	Alauksis	Vecpiebalgas pagasts Taurenas pagasts	774.8	41106
2	Arāju ezers	Dzērbenes pagasts	16.6	52028
3	Asaru ezers	Dzērbenes pagasts	1.4	52606
4	Asmaņa ezers	Dzērbenes pagasts	4.8	
5	Bānūžu ezers	Taurenas pagasts	42.6	52013
6	Bezdzibens	Inešu pagasts	1.5	41113
7	Brenkūža ezers	Dzērbenes pagasts	1.6	52027
8	Brenkūzis	Taurenas pagasts	11.8	52005
9	Briņģu ezers	Inešu pagasts	29.6	41105
10	Bumbu	Kaives pagasts	1.8	
11	Dabaru ezers	Taurenas pagasts	17.8	52016
12	Draugolis	Vecpiebalgas pagasts	3.4	52060
13	Dzērbenes dzirnavezers	Dzērbenes pagasts	1	

14	Gailītis	Vecpiebalgas pagasts	25.8	52038
15	Gaujas dzirnavezers	Taurenes pagasts	1.5	
16	Grāvnieku	Taurenes pagasts	1	
17	Gulbenes ezers	Dzērbenes pagasts	30.3	52012
18	Iesaliņš	Dzērbenes pagasts	1	
19	Ievalču ezers	Dzērbenes pagasts	1	52026
20	Ilzes ezers	Taurenes pagasts Dzērbenes pagasts	52.4	52014 52023
21	Ilzītes	Inešu pagasts	5.1	41099
22	Inesis	Inešu pagasts	519.5	41110
23	Juveris	Dzērbenes pagasts	77.5	52025
24	Kaives	Kaives pagasts	4.1	41118
25	Kalēņu ezers	Taurenes pagasts	6.4	52017
26	Kāmeņu ezers	Taurenes pagasts	1	
27	Kapsētas ezers	Dzērbenes pagasts	11.6	52030
28	Kaupēnu ezers	Dzērbenes pagasts	11.3	52024
29	Klabēķis	Vecpiebalgas pagasts	2.2	52003
30	Klebēķītis	Kaives pagasts	1.8	41120
31	Kumeliņa	Inešu pagasts	1	
32	Leimaņu ezers	Kaives pagasts	19.3	41119
33	Lielais Odu	Dzērbenes pagasts	1.1	52436
34	Mācītājmuižas ezers	Dzērbenes pagasts	4.5	52029
35	Mālkalna dīķis	Kaives pagasts	0.8	41117
36	Mazais Odu	Dzērbenes pagasts	1	
37	Mežrijas ezers	Taurenes pagasts	0.6	
38	Mūrnieku ezers	Vecpiebalgas pagasts	2.4	41115
39	Nedzis	Inešu pagasts	82.8	41111
40	Pāvītes	Inešu pagasts	18.2	41101
41	Pēterīša	Taurenes pagasts	1.1	
42	Raunaisis	Dzērbenes pagasts	31.3	52434
43	Rijas ezers	Taurenes pagasts	6	52011
44	Sietaliņu	Dzērbenes pagasts	1	
45	Sivēns	Inešu pagasts	1.2	41112
46	Šķesteris	Dzērbenes pagasts	6.3	52031
47	Skoliņdīķis	Dzērbenes pagasts	2	
48	Spanderu	Dzērbenes pagasts	9.7	52433
49	Studēnu ezers	Taurenes pagasts	37.5	52015
50	Tauns	Vecpiebalgas pagasts	71.9	41107
51	Taurenes ezers	Taurenes pagasts	31.6	52032
52	Ūdrītis	Vecpiebalgas pagasts	1	
53	Varžūns	Dzērbenes pagasts	5	52021
54	Vecpiebalgas dzirnavezers	Vecpiebalgas pagasts	0.3	
55	Vecpiebalgas muižas parka dīķis	Vecpiebalgas pagasts	1	
56	Velna pēda	Dzērbenes pagasts	0.4	
57	Zobols	Vecpiebalgas pagasts	82.5	52002
Kopā:			2083.7	

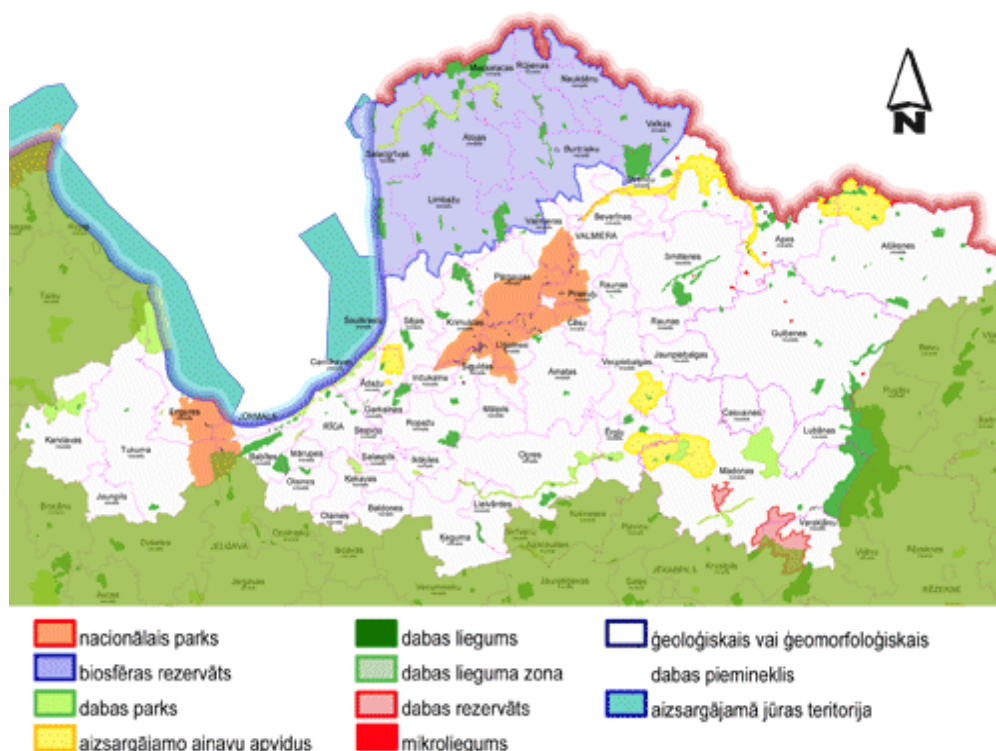
Avots: Ezeru datu bāze www.ezeri.lv

Ezeri veido neatkārtojamo un specifisku ainavu, kas ir ne tikai lielisks tūrisma un rekreācijas resurss, bet arī zivju un citu dzīvnieku apmešanās vieta.

1.3. Aizsargājamās dabas teritorijas un kultūrvēsturiskais mantojums

Vecpiebalgas novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: Vecpiebalgas aizsargājamo ainavu apvidus, trīs dabas liegumi – Draugolis, Palšu purvs, Sproģi un mikroliegums Bānūžu zelta avots (skat. 1.attēlā).

1.attēls. Vidzemes reģiona īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Avots: Dabas aizsardzības pārvalde

1.3.1. Vecpiebalgas aizsargājamo ainavu apvidus (Natura 2000 teritorija)

Aizsargājamais ainavu apvidus atrodas Vecpiebalgas, Inešu un Taurenas pagastos, izveidots 1987.gadā, aizņem 8923 ha. Dibināts, lai saglabātu un aizsargātu raksturīgo Vidzemes kultūrainavu un dabas vērtības, Vidzemes augstienei raksturīgo savdabīgo ainavu struktūru un to daudzveidību. Aizsargājamajā teritorijā atrodas ES Biotopu direktīvas biotopi kā ezeri, lielākie no tiem Inesis, Alauksts, Zobols, augstākie pauguri, dabas liegums "Sproģi", sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, spilvainais Ancītis, gludsporu ezerene, dīķa nakts sikspārnis u.c. Pašreiz aizsargājamam ainavu apvidum nav izstrādāts ne dabas aizsardzības plāns, ne individuālie izmantošanas un aizsardzības noteikumi.

1.3.2. Dabas liegums "Sproģi" (Natura 2000 teritorija)

Atrodas Inešu pagastā, dibināts 1997.gadā, platība 42 ha. Teritorijā atrodas vairāki ES Biotopu direktīvas biotopi, īpaši aizsargājamās augu un putnu sugas. Teritorijā ietilpst sešas Ineša ezera salas

(Bābu, Mīlestības, Siena, Lielā, Žīdu un Akmeņu), kā arī Sproģu pussala. Dabas liegumam nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns, nav arī individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

1.3.3. Dabas liegums “Draugolis”(Natura 2000 teritorija)

Atrodas Vecpiebalgas pagastā, dibināts 2004.gadā, aizņem 11 ha un ietver Draugoļa ezeru ar piekrasti. Liegums izveidots apdraudētās ES Biotopu direktīvas 2.pielikuma sūnu sugas lapzemes aķītes aizsardzībai, kura šobrīd labi saglabājusies un nav apdraudēta. Ezeru ieskauj jauns, damakšņa tipa egļu un priežu mežs. Dabas liegumam nav dabas aizsardzības plāna, ne individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumu.

1.3.4. Dabas liegums “Palšu purvs”(Natura 2000 teritorija)

Liegums atrodas Kaives pagastā aizņemto 270 ha no kopējās platības, pārējā lieguma daļa atrodas Ērgļu novada Jumurdas pagastā. Dibināts 1999.gadā ar kopējo platību 633 ha. Palšu purvs ir lielākais purvu kompleks Vidzemes augstienes ģeobotāniskajā rajonā. Palšu purvs ir nozīmīgs teritorijas ES Putnu direktīvas sugu aizsardzībai, sastopamas tādas putnu sugas kā baltpieres zoss, rubenis, mežirbe, dzērve, ķīvīte u.c. Purva daļa atbilst ES Sugu un Biotopu Direktīvas prioritāri aizsargājamam biotopam "neskarts augstais purvs", citas daļas aizsargājamiem biotopiem "pārejas purvi un slīkšņas", "degradēti augstie purvi, kas spēj atjaunoties". Palšu purvā ir arī nozīmīgas kūdras iegulas, daļā notiek frēzkūdras ieguve, daļa no purva nosusināta. 2005.gadā dabas liegumam „Palšu purvs” ir apstiprināts dabas aizsardzības plāns.

1.3.5. Mikroliegums „Bānūžu zelta avots” (Natura 2000 teritorija)

Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu, Vecpiebalgas novada teritorijā izveidoti 11 mikroliegumi, tai skaitā mikroliegums „Bānūžu zelta avots”, mikroliegums vienam slapjam priežu un bērzu meža biotopam, viens mikroliegums mistrotam skuju koku- lapu koku meža biotopam, divi mikroliegumi skuju koku meža biotopiem, viens mikroliegums melnajam stārķim, divi mikroliegumi zivju ērglim, viens mikroliegums baltmuguras dzenim, divi mikroliegumi trīspirkstu dzenim.

1.3.6. Dižkoki

Saskaņā ar Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzi Vecpiebalgas novadā ir 9 dižkoki – 5 Dzērbenes pagastā, 4 Taurenas pagastā. (2.tabula).

2.tabula. Vecpiebalgas novada dižkoki

Suga	Skaits
Parastais ozols (Quercus robur L.)	3
Parastā liepa (Tilia cordata Mill.)	1
Parastā priede (Pinus sylvestris L.)	1
Pūpolvītols (Salix caprea L.)	1
Parastā ieva (Padus avium Mill.)	1
Parastais osis (Fraxinus excelsior L.)	1
Meža ābele (Malus sylvestris (L.) Mill.)	1
KOPĀ	9

Avots: LVGMC datu bāze

1.3.7. Aizsargājami dendroloģiskie stādījumi

Atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumiem Nr.131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem" Vecpiebalgas novadā ir 1 aizsargājamais dendroloģiskais stādījums Taurenas pagastā – Nēķena parks.

1.3.8. Aizsargājami ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi

Atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 17.aprīļa noteikumiem Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem" Vecpiebalgas novadā ir viens aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis – Zilēnu saldūdens kaļķiežu iegula

1.3.9. Kultūras pieminekļi

Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi ir konkrētas kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas un atsevišķi objekti, kuriem ar likumu ir noteikts izmantošanas, saglabāšanas un aizsardzības statuss. Kultūras pieminekļu aizsardzību nosaka likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un no tā izrietošie normatīvie akti.

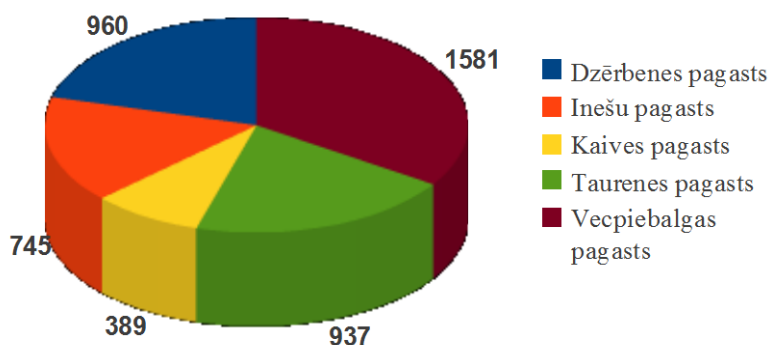
Saskaņā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rīcībā esošajiem datiem Vecpiebalgas novadā atrodas 103 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi – 57 valsts nozīmes un 46 vietējās nozīmes kultūras pieminekļi, starp tiem 73 arheoloģijas pieminekļi, 21 arhitektūras piemineklis, 10 mākslas pieminekļi, 2 vēstures pieminekļi un viena vēsturiska notikuma vieta - rakstnieka K.Skalbes dzīves vieta "Saulrieti". Vecpiebalgas novadā atrodami kultūras pieminekļi uzskaitīti attīstības programmas 3.pielikumā.

2. IEDZĪVOTĀJI UN APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA

2.1. Iedzīvotāju skaita dinamika

Vecpiebalgas novadā uz 2012.gada 1.janvāri pēc Pilsonības un migrācijas dienesta datiem kopumā bija reģistrēti 4612 iedzīvotāji, no tiem Vecpiebalgas pagasts sastāda 34,3% no kopējā novada iedzīvotāju skaita, 20,8% iedzīvotāju ir reģistrēti Dzērbenes pagastā un 20,3 ir reģistrēti Tauresnes pagastā, 16,2% - Inešu pagastā un 8,4% iedzīvotāju reģistrēti Kaives pagastā (skatīt 2.attēlu).

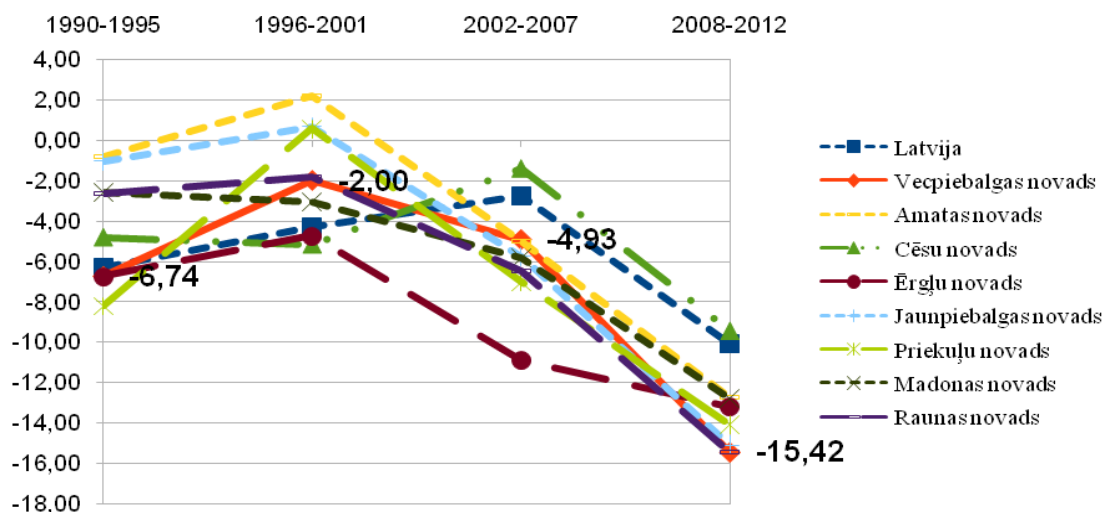
2.attēls Iedzīvotāju skaits Vecpiebalgas novadā uz 01.01.2012

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Iedzīvotāju skaita ilgtermiņa izmaiņas novadā atšķiras no iedzīvotāju skaita izmaiņām Latvijā: Latvijā iedzīvotāju skaits no 1990.gada līdz 2012.gadam samazinājās par 626 377 cilvēkiem (par 23,5% mazāk), bet tagadējā Vecpiebalgas novada teritorijā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 1494 (-26,8%) (skat. 3.attēlu)

3.attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas periodos Latvijā, Vecpiebalgas novadā un kaimiņu novados, %, (1990. – 2012.)

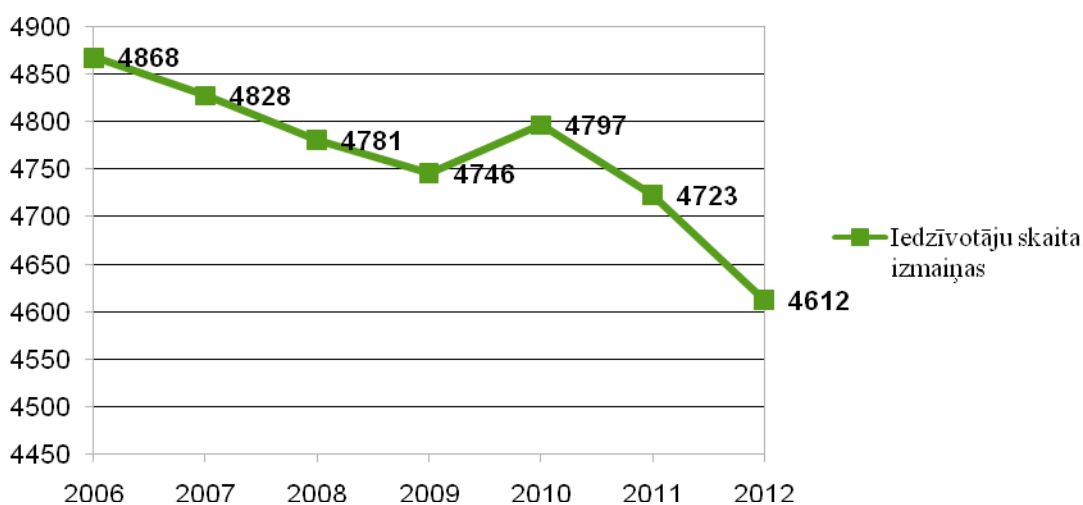

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Laika periodā no 1990.gada līdz 2012.gadam iedzīvotāju skaits samazinājies visās kaimiņu pašvaldībās – Amatas novadā par 18,3% (-1262), Cēsu novadā – 20,7% (-4683), Jaunpiebalgas par 24,3% (-751), Madonas novadā par 24,8% (8191) un Priekuļu novadā –26,6% (-2999), kuriem skaita izmaiņas nebija tik krasas kā Vecpiebalgas novadam, savukārt Ērgļu novadā – 33,2% (-1563) un Raunas novadā 27,5% (1328) rādītājs ir zemāks.

Statistikas dati liecina, ka iedzīvotāju skaits Vecpiebalgas novadā samazinās straujāk nekā vidēji valstī. 2012.gada sākumā salīdzinājumā ar 2006.gadu novada iedzīvotāju skaits samazinājies par 256 cilvēkiem jeb 5,3%. Vecpiebalgas novada iedzīvotāju skaita izmaiņas 2006.-2012.gada sākumam ir atspoguļotas 4.attēlā.

4. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Vecpiebalgas novadā 2006.-2012.gadā

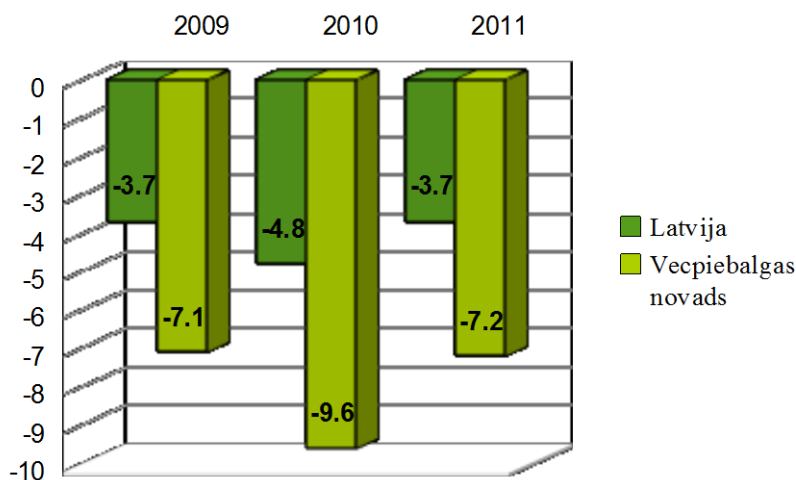

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Iedzīvotāju blīvums Vecpiebalgas novadā uz 2012. gada sākumu ir 7,5 cilv./km², salīdzinot ar blakus novadiem, Vidzemes reģionu un Latviju, tas ir zemākais iedzīvotāju blīvums. Lielākais iedzīvotāju blīvums Vecpiebalgas novadā ir Vecpiebalgas pagastam (14,3 cilv./km²), tad seko Taurenas pagasts (9,1 cilv./km²), Inešu pagasts (8,5 cilv./km²), Dzērbenes pagasts (7,7 cilv./km²) un Kaives pagasts (3,3 cilv./km²).

Iedzīvotāju skaita izmaiņas ietekmē vairāki faktori, bet viens no tiem ir iedzīvotāju dabiskā kustība. Savstarpējā attiecība mirušo un dzimušo iedzīvotāju skaitam pa gadiem pārskata periodā gan samazinās, gan pieaug. Vecpiebalgas novadā 2009.gadā dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem bija -7,1, bet 2010.gadā -9,6, kas nozīmē daudz lielāku mirušo skaitu salīdzinājumā ar jaundzimušo skaitu attiecīgajā gadā. Taču 2011.gadā dabiskais pieaugums uz 1000 ir nedaudz samazinājies (-7,2). Ja salīdzina ar kopējo situāciju Latvijā, tad Vecpiebalgas novadā negatīvs dabiskais pieaugums ir krietni izteiktāks (skatīt 5. attēlu).

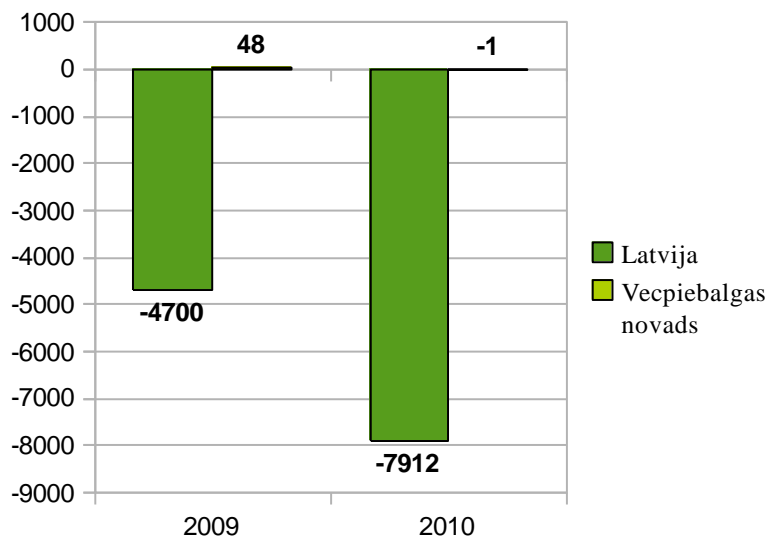
5.attēls. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem Latvijā un Vecpiebalgas novadā 2009.-2011.gadā

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Kopējo iedzīvotāju skaitu iespaido arī migrācija. Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo (teritorijā izbraukušo un iebrukušo iedzīvotāju starpība) uzskatāma par vienu no būtiskākajiem teritorijas pievilcību raksturojošiem rādītājiem. 2009.gadā Latvijā ilgtermiņa migrācijas saldo ir negatīvs, bet Vecpiebalgas novadā ir vērojama pozitīva tendence, proti, iebrukušo skaits ir lielāks nekā izbraukušo skaits, migrācijas saldo bija 48. 2010.gadā Latvijā migrācijas saldo samazinājās straujāk, taču Vecpiebalgas novadā tas bija tikai -1. (skat. 6.attēls).

6.attēls. Ilgtermiņa migrācijas saldo Latvijā un Vecpiebalgas novadā 2009.-2010.gadā

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Apkopojot galvenos iedzīvotāju skaita izmaiņu ietekmējošo faktoru attiecību, jāsecina, ka Vecpiebalgas novada iedzīvotāju skaita palielinājumu 2010.gadā ietekmēja 2009.gada pozitīvais migrācijas saldo, kaut arī dabiskais pieaugums 2010.gadā bija -46 cilvēki.

Pašvaldības attīstības ziņā svarīgi raksturot iedzīvotāju sadalījumu dažādās vecuma grupās, it īpaši izdalot iedzīvotājus darbības vecumā, jo tas liecina par nodarbinātības attīstības perspektīvām vai norāda uz darbības resursu trūkumu. 3.tabulā ir apkopoti dati par iedzīvotāju skaita izmaiņām no 2008. līdz 2012.gada sākumam un procentuālais iedzīvotāju īpatsvars katrā no vecuma grupām.

3.tabula. Vecpiebalgas novada iedzīvotāju skaits līdz darbības, darbības un virs darbības vecuma grupās un demogrāfiskā slodze no 2008. līdz 2012.gada sākumam

Gads	Iedzīvotāju skaits	To skaitā			Īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā %			Demogrāfiskā slodze (uz 1000 iedzīvotājiem)
		Līdz darbības vecumam	Darbības vecumā	Pēc darbības vecuma	Līdz darbības vecumam	Darbības vecumā	Pēc darbības vecuma	
2008	4781	686	3134	961	14,35	65,55	20,10	525,53
2009	4746	660	3120	966	13,91	65,74	20,35	521,15
2010	4797	650	3163	984	13,55	65,94	20,51	516,60
2011	4723	616	3136	971	13,04	66,40	20,56	506,06
2012	4612	584	3066	962	12,66	66,48	20,86	504,24

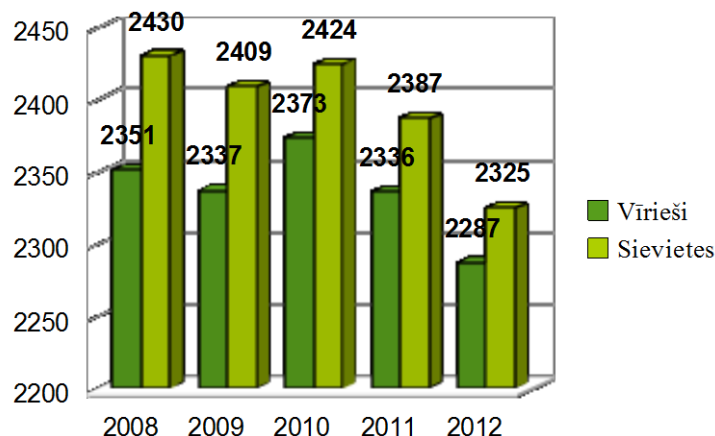
Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, aprēķini

Augstākais darbības vecuma īpatsvars bija 2012.gadā, kad tas pieauga par 0,08 procentpunktiem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Zemākais darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars bija 2008.gada sākumā.

Pensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir lielāks par bērnu un pusaudžu īpatsvaru iedzīvotāju kopskaitā, un to starpība uz 2012.gada sākumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga par 0,68 procentpunktiem. Izmaiņas iedzīvotāju vecumstrukturā ietekmēja arī demogrāfiskās slodzes rādītājus. 2012.gada sākumā Vecpiebalgas novadā uz 1 000 darbības vecuma iedzīvotājiem vidēji bija 504,24 bērni, pusaudži un pensijas vecuma iedzīvotāji. Demogrāfiskās slodzes samazināšanās notika galvenokārt zemas dzimstības dēļ, bet to ietekmēja arī iedzīvotāju novecošanās un pensionēšanās vecuma pieaugums.

Aplūkojot Vecpiebalgas novada iedzīvotāju sadalījumu pa dzimumiem (skat. 7.attēlā) sieviešu skaita attiecība pret vīriešu skaitu katru gadu sarūk, 2012.gadā sieviešu skaits ir par 1,6% lielāks, nekā vīriešu skaits. Tomēr pēdējo piecu gadu griezumā redzams, ka gan sieviešu, gan vīriešu skaitam ir tendence samazināties, kas ir proporcionāla iedzīvotāju skaita samazinājumam.

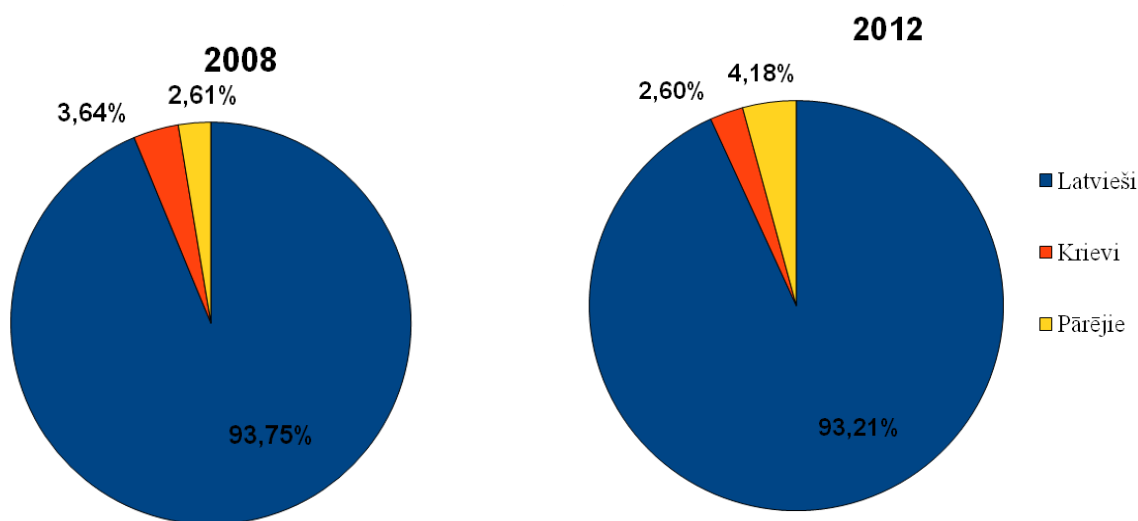
7.attēls. Iedzīvotāju skaits Vecpiebalgas novadā sadalījumā pa dzimumiem 2008. – 2012.gadā

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Vecpiebalgas novadā pēc nacionālais sastāvs 2012. gadā dzīvo 93,2% latviešu, salīdzinājumā ar 2008.gadu latviešu skaits novadā ir samazinājies par 0,54%, krievu skaits ir samazinājies par 1,06% un citu tautību skaits ir pieaudzis par 2,02% (skatīt 8.attēlu).

8.attēls. Vecpiebalgas novada iedzīvotāju nacionālais sastāvs 2008. un 2012.gadā

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Latvijas iedzīvotāju skaits saskaņā ar 2011.gada tautas skaitīšanas provizoriskajiem datiem bija 2 067 887. Periodiskie tautas skaitīšanas rezultāti parāda, ka kopš 2000.gada valstī iedzīvotāju skaits samazinājies par 13%. Iedzīvotāju skaita samazinājumu izjūt visos Latvijas reģionos, tomēr, ja ņem vērā pēdējo piecu gadu reģistrēto iedzīvotāju skaita statistiku Vecpiebalgas novadā, var secināt, ka iedzīvotāju skaita izmaiņas ir pat straujākas, nekā Latvijā kopumā. Kopš 2006.gada Vecpiebalgas novada iedzīvotāju skaits ir samazinājies par vidēji 16%. Tāpat Latvijas nacionālā reformu programmā „ES 2020” stratēģijas īstenošanai tiek prognozēts, ka līdz 2020.gadam samazināsies Latvijas darbaspējīgo iedzīvotāju

skaits, kas radīs vēl jūtāmāku demogrāfisko slodzi. Demogrāfiskā slodze radīs papildus izdevumus sociālajai un veselības aprūpes sistēmai, kuru nodrošināšanā ir iesaistīti visi valsts pārvaldes līmeņi.

2.2. Apdzīvojuma struktūra

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma (2008) 9.pantu apdzīvojuma struktūru veido 3 apdzīvoto vietu veidi: pilsētas, ciemi un viensētas.

Saskaņā ar Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojuma noteikto apdzīvoto vietu iedalījumu, Vecpiebalga ir novada nozīmes centrs, bet vietējas nozīmes centrus nosaka pašvaldības teritorijas plānojumā vai Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā. Vecpiebalga ir novada nozīmes centrs, Dzērbene, Taurene, Ineši un Kaive ir vietējas nozīmes centri.

Vecpiebalgas novadā neatrodas neviena pilsēta, tāpēc administratīvais centrs atrodas Vecpiebalgā. Vecpiebalga atrodas teritorijas dienvidaustrumos blakus reģionālās nozīmes ceļam P30 un P33. Administratīvais centrs atrodas 137 km attālumā no Rīgas, 52 km attālumā no Cēsīm, 83 km no Valmieras un 38 km no Madonas. Pagastu pārvaldes atrodas Dzērbenē, 19 km attālumā no Vecpiebalgas novada domes, Kaivē - 16 km attālumā no Vecpiebalgas novada domes, Taurenē – 16 km un Inešu 3 km attālumā no Vecpiebalgas novada domes.

Vecpiebalgas novadā apdzīvotās vietas ir izvietotas galvenokārt gar satiksmes ceļiem un ūdeņu tuvumā.

Vecpiebalgā dzīvo 651 iedzīvotājs, savukārt 2001.gadā Vecpiebalgā bija reģistrējušies 251 iedzīvotājs. Iedzīvotāju skaits palielinājies par 159%. Vecpiebalgā dzīvo lielākais novada iedzīvotāju skaits, 14,1% no visiem Vecpiebalgas novada iedzīvotājiem un 41,2% no Vecpiebalgas pagasta iedzīvotājiem. Ciemam ir izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums, tas atrodas pie valsts reģionālajiem autoceļiem P30 Cēsis – Vecpiebalga – Madona un P33 Ērgļi – Jaunpiebalga - Saliņkrogs. Ciemā ir pieejams plašs sociālo un sadzīves pakalpojumu klāsts: novada dome, pasta nodaļa, kultūras nams, vidusskola, ražošanas uzņēmumu, preču veikali u.c., kas nodrošina labus dzīves apstākļus iedzīvotājiem.

Pēc Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras datiem Vecpiebalgas pagastā atrodas 59 lielākas apdzīvotās vietas, daļai apdzīvoto vietu iedzīvotāju skaits ir mazāks par 10. 2001.gadā Vecpiebalgas pagasta apdzīvoto vietu, izņemot pagasta centru, dzīvoja 804 iedzīvotāji, bet 2007.gadā par 43% mazāk, tikai 458 iedzīvotāji. Tikai 4 apdzīvotajās vietās bija vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums, un tikai vienā tas palika nemainīgs. 4.tabulā var redzēt Vecpiebalgas pagasta lielākās apdzīvotās vietas, kuru iedzīvotāju skaits ir >10.

4.tabula. Iedzīvotāju skaits Vecpiebalgas pagasta apdzīvotajās vietās

Nosaukums	Iedz. skaits 2001.g.	Iedz. skaits 2007.g.
Brekti	31	14
Greiveri	91	91
Gulbji	22	16

Ģibuļi	24	12
Kagaiņi	20	12
Kauliņi	17	11
Kleivas	10	12
Krievēni	13	21
Kurmji	18	11
Mūrnieki	<10	13
Purgaiļi	11	17
Smetes	18	10
Spuldzēni	72	10
Zeikari	25	25
Zēniņi	34	12
Kopā*:	804	458

* kopā ar ciematiem ar iedzīvotāju skaitu <10

Avots: Latvijas ciemi. LĢIA, 2007, LĢIA vietvārdu datubāze

Dzērbenē 2012.gadā dzīvo 468 iedzīvotāji, tas ir 10% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā un 49% no Dzērbenes pagasta iedzīvotājiem. Pēdējo 11 gadu laikā iedzīvotāju skaits samazinājies par 28%. Dzērbenē ir pieejami tādi pakalpojumi kā vidusskola, mūzikas skola, tautas nams, bibliotēka, ambulance, aptieka, veikali u.c.

Dzērbenes pagastā atrodas 8 apdzīvotās vietas, no tiem trīs apdzīvotajās vietās iedzīvotāju skaits ir mazāks par 10. 2007.gadā Dzērbenes pagasta apdzīvotajās vietās, izņemot pagasta centru, dzīvoja 140 iedzīvotāji, kas ir par 2% mazāk nekā 2001.gadā. 2 apdzīvotajās vietās bija vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums, lielākais pieaugums, par 15%, bija Kleķerē, kas varētu būt saistīts ir izdevīgo ģeogrāfisko stāvokli, blakus P30 ceļam. 5.tabulā var redzēt Dzērbenes pagasta apdzīvotās vietas, kuru iedzīvotāju skaits ir <10.

5.tabula. Iedzīvotāju skaits Dzērbenes pagasta lielākajās apdzīvotajās vietās

Nosaukums	Iedz. skaits 2001.g.	Iedz. skaits 2007.g.
Apši	21	24
Auļi	36	28

Dzērbene	649	610
Kleķere	59	68
Meļļi	13	12
Kopā*:	143	140

*kopā ar ciematiem ar iedzīvotāju skaitu <10

Avots: Latvijas ciemi. LĢIA, 2007, LĢIA vietvārdu datubāze

Inešos 2012.gadā dzīvo 307 iedzīvotāji, tas ir 7% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā un 41% no Inešu pagasta iedzīvotājiem. Pēdējo 11 gadu laikā iedzīvotāju skaits palielinājies par 29%. Inešiem ir izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums, tas atrodas netālu no novada centra – Vecpiebalgas un gar ciemu iet valsts reģionālais autoceļš P33 Ērgļi-Jaunpiebalga-Saliņkrogs. Inešos ir pieejami tādi pakalpojumi kā pamatskola, bibliotēka, tautas nams, muzejs u.c.

Inešu pagastā atrodas 29 lielākas apdzīvotās vietas, no tiem lielākajai daļai apdzīvoto vietu iedzīvotāju skaits ir mazāks par 10, bet liela daļa apdzīvoto vietu ir daļēji izzudušas. 2007.gadā Inešu pagasta lielākajās apdzīvotajās vietās, izņemot pagasta centru, dzīvoja 203 iedzīvotāji, kas ir par 42% mazāk nekā 2001.gadā. Kaut iedzīvotāju skaits ir samazinājies, vairākās Ineša pagasta apdzīvotajās vietās ir vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums, kopumā 4. 6.tabulā var redzēt Inešu pagasta lielākās apdzīvotās vietas, kuru iedzīvotāju skaits ir >10.

6.tabula. Iedzīvotāju skaits Inešu pagasta lielākajās apdzīvotajās vietās

Nosaukums	Iedz. skaits 2001.g.	Iedz. skaits 2007.g.
Bitēni	15	13
Brīņģi	<10	27
Cirsti	38	42
Grinēni	13	23
Kauguļi	11	11
Naurēni	27	25
Reinkaļvi	10	12
Sviļi	90	96
Kopā*:	351	203

*kopā ar ciematiem ar iedzīvotāju skaitu <10

Avots: Latvijas ciemi. LĢIA, 2007, LĢIA vietvārdu datubāze

Taurenē 2007.gadā dzīvo 580 iedzīvotāji, kas ir 13% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā un 62% no Taures pagasta iedzīvotājiem. No 2001.gada periodā iedzīvotāju skaits palielinājies par 9%. Taurene ir otrs nozīmīgākais un lielākais novada centrs. Taurenei ir izdevīga atrašanās pie valsts reģionālais autoceļš P30 Cēsis - Vecpiebalga – Madona, kas nodrošina labu sasniedzamību pa samērā labas kvalitātes valsts autoceļiem. Cēsis atrodas 40 km, Vecpiebalga 16 km, Dzērbene tikai 3 km attālumā. Taurenē ir pieejami tādi pakalpojumi kā pamatskola, bērnudārzs, bibliotēka, kultūras nams, aptieka, ugunsdzēsības dienests, DUS u.c.

Taures pagastā atrodas 11 lielākas apdzīvotās vietas. 2007.gadā Taures pagasta apdzīvotajās vietās, izņemot pagasta centru, dzīvoja 95 iedzīvotāji, kas ir par 47% mazāk nekā 2001.gadā. Visās Taures pagasta apdzīvotajās vietās ir vērojams iedzīvotāju skaita samazinājums. 7.tabulā var redzēt Inešu pagasta apdzīvotās vietas, kuru iedzīvotāju skaits ir <10.

7.tabula. Iedzīvotāju skaits Taures pagasta lielākajās apdzīvotajās vietās

Nosaukums	Iedz. skaits 2001.g.	Iedz. skaits 2007.g.
Brežģis	18	15
Jērūži	13	10
Krustakrogs	27	20
Mežrijas	26	13
Runtes	12	12
Zaļkalns	52	12
Kopā*:	180	95

*kopā ar ciematiem ar iedzīvotāju skaitu <10

Avots: Latvijas ciemi. LĢIA, 2007, LĢIA vietvārdu datubāze

Kaivē 2012.gadā dzīvo 126 iedzīvotāji, kas ir 3% no kopējā iedzīvotāju skaita novadā un 32% no Kaives pagasta iedzīvotājiem. Pēdējo 11 gadu laikā iedzīvotāju skaits samazinājies par 19%. Kaive ir vistālāk atrodamais pagasta centrs no pārējiem novada pagastu centriem, līdz Vecpiebalgai 16 km, līdz Inešiem 15 km, līdz Taurenei 13 km, līdz Dzērbenei 19 km. Satiksme notiek pa sliktas kvalitātes grants seguma ceļiem, kas pasliktina sasniedzamību līdz pagastu centriem un nozīmīgajiem autoceļiem, un bremsē ciema attīstību. Kaivē ir pieejami tādi pakalpojumi kā pamatskola, bibliotēka, tautas nams, muzejs, veikali u.c.

Kaives pagastā atrodas 14 lielākas apdzīvotās vietas. 2007.gadā Kaives pagasta lielākajās apdzīvotajās vietās, izņemot pagasta centru, dzīvoja 299 iedzīvotāji, kas ir par 9% mazāk nekā 2001.gadā. Tikai 2 apdzīvotajās vietās bija vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums. 8.tabulā var redzēt Kaives pagasta lielākās apdzīvotās vietas, kuru iedzīvotāju skaits ir >10.

8.tabula. Iedzīvotāju skaits Kaives pagasta lielākajās apdzīvotajās vietās

Nosaukums	Iedz. skaits 2001.g.	Iedz. skaits 2007.g.
Kaive	156	133 (2009.g.)
Ķilkas	27	30
Leimaņi	56	62
Maisēji	17	10
Māji	<10	10
Muilēni	16	15
Pēterēni	27	19
Rauši	35	31
Zilaiskalns	42	34
Eži	23	16
Vīģebi	33	20
Kopā*:	329	299

kopā ar ciematiem ar iedzīvotāju skaitu <10

Avots: Latvijas ciemi. LĢIA, 2007, LĢIA vietvārdu datubāze

Kopumā pagastu centros samazinājums ir bijis tikai Inešos (28%) un Kaivē (19%), lielākais iedzīvotāju skaita pieaugums bija Vecpiebalgā (159%), taču visos pagastu teritorijas ciemos bija vērojams iedzīvotāju skaita samazinājums. Lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums pagasta apdzīvotajās vietās bijis Taurenes pagastā (47%), Vecpiebalgas pagastā (43%) un Inešu pagastā (42%), kas norāda, ka mazo apdzīvoto vietu iedzīvotāji izvēlas pārcelties uz pagastu centriem vai izbraukt no novada, kas var novest pie neapdzīvotām viensētām, nesakoptas lauku teritorijas, kā arī apdzīvoto vietu izzušanas.

Respondentiem aptaujas anketās bija jānovērtē Vecpiebalgas novada pievilcība. 41% norādīja, ka patīk šeit dzīvot, tomēr ir lietas, kas viņus neapmierina, piemēram, nesakārtota infrastruktūra, slikta satiksme, maz darbavietu, ar attīstības veicināšanas pasākumu koncentrāciju Vecpiebalgā. Tomēr trešdaļa - 33% aptaujāto respondentu, norādīja, ka nav labākas vietas, kur dzīvot. 6% aptaujāto norādīja, ka Vecpiebalgas novadā nav nekā īpaša, 20% aptaujāto nebija viedokļa par Vecpiebalgas novada pievilcību. 5% no respondentiem atzīmēja atbildi, ka Vecpiebalgas novadā nav nekā īpaša un vieta viņus neapmierina un vēlas novadu pamest, tiklīdz būs tāda iespēja.

3. EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS RAKSTUROJUMS

3.1. Nodarbinātība un bezdarba līmenis

Viens no pamatrādītājiem novada ekonomiskās attīstības un iedzīvotāju aktivitātes raksturošanai ir nodarbinātības līmenis. No 2005. līdz 2008.gadam visos Latvijas reģionos nodarbinātības līmenis palielinājās, bet 2009.gadā sākās straujš kritums.

3.1.1. Darba vietas

2009.gadā Vecpiebalgas novadā bija reģistrētas 264 darbavietas, bet 2010.gadā par 30 darbavietām vairāk. Tas nozīmē, ka Vecpiebalgas novadā 2009.gadā bija nodarbināti vidēji 11,9% no darbspējas vecuma iedzīvotājiem. Savukārt 2010.gadā 12,7% no darbspējas vecuma iedzīvotājiem (skatīt 9.tabula). Visvairāk darbavietu ir tādās nozarēs kā lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, apstrādes rūpniecība, būvniecība, mazumtirdzniecībā u.c. nozarēs.

9.tabula. Kopējais darbinieku skaits pamatdarbā pa nozarēm Vecpiebalgas novadā 2009.-2010.gadā

Darbības veids pēc NACE 2.redakcijas klasifikācijas	Darbinieku skaits 2009.gadā	Darbinieku skaits 2010.gadā
(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	264	294
(C) Apstrādes rūpniecība	18	14
(D) Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	3	3
(F) Būvniecība	7	10
(G) Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	21	21
(H) Transports un uzglabāšana	2	2
(I) Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi	4	5
(J) Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	1	1
(K) Finanšu un apdrošināšanas darbības	4	5
(L) Operācijas ar nekustamo īpašumu	11	7
(M) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5	7
(N) Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	6	5
(P) Izglītība	-	1
(Q) Veselība un sociālā aprūpe	5	4
(S) Citi pakalpojumi	21	23
PAVISAM	372	402

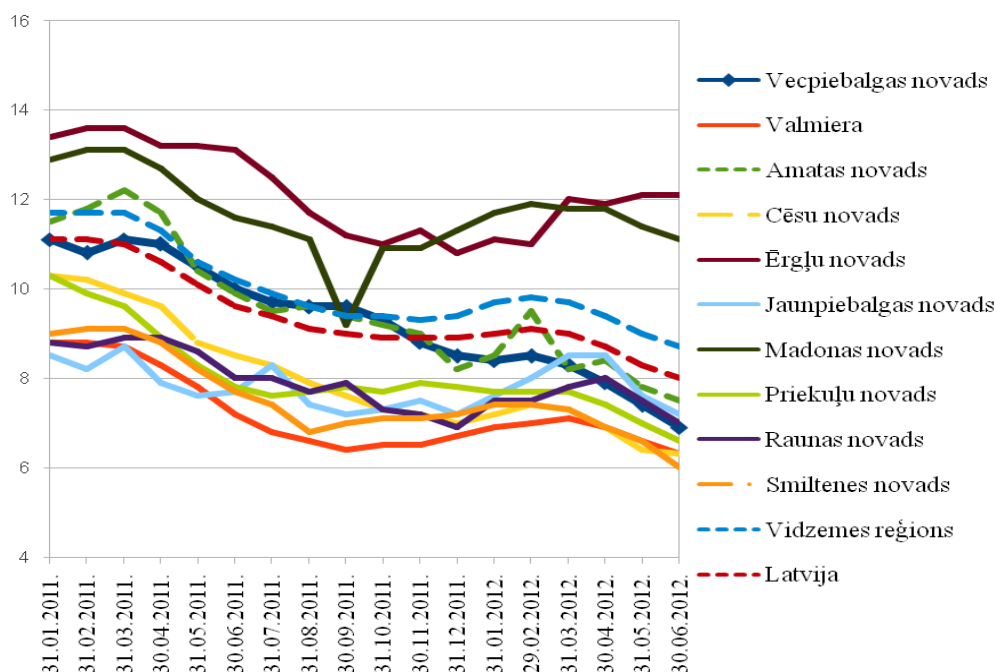
Avots: Valsts ieņēmumu dienests

Šie zemie darbavietu skaita rādītāji norāda uz tendenci Vecpiebalgas novada iedzīvotājiem strādāt ārpus novada, piemēram, Madonā, Cēsīs vai citos kaimiņu novados. Tāpat arī šie rādītāji parāda, ka Vecpiebalgas novads tiek izvēlēts kā dzīves vieta, bet darbavietas šiem cilvēkiem ir ārpus novada.

3.1.2. Bezdarba līmenis

2012.gada jūnija mēnesī valstī bezdarba līmenis ir 8%, Vidzemes reģionā – 8,7%, bet Vecpiebalgas novadā – 6,9% (315 bezdarbnieki) (9.attēls). Salīdzinot Vecpiebalgas novadu ar kaimiņu novadiem, tuvāk esošo republikas pilsētu un Vidzemes reģionu, var novērot, ka Vecpiebalgas novadam bezdarba līmenis ir zemāks nekā Vidzemes reģionā un piecos kaimiņu novados, taču augstāks par Valmieras, Cēsu novada, Priekuļu novada un Smiltenes novada bezdarba rādītājiem.

9.attēls. Bezdarba līmenis Vecpiebalgas novadā un tās kaimiņu novados, republikas pilsētā, Vidzemes reģionā un Latvijā, %

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūra

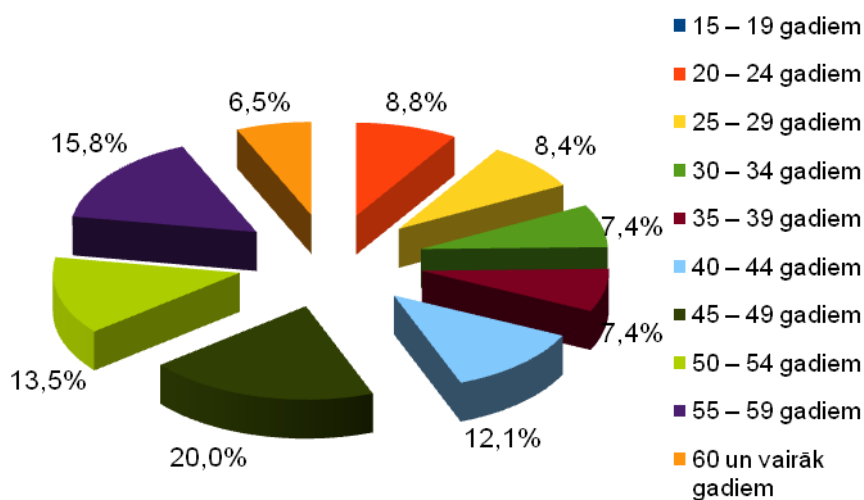
No kopējā bezdarbnieku skaita uz 2012.gada 30.jūnijā 65,3% bija sievietes un 34,7% - vīrieši. 50% no visiem bezdarbniekiem ir ilgstošie, 10,6% ir invalīdi – bezdarbnieki, 8,8% ir jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem, savukārt 4,1% ir personas pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma. 9,2% un 6,9% ir pirmspensijas vecuma sievietes un vīrieši. Visvairāk bezdarbnieku atrodas Vecpiebalgas pagastā 25,5% no kopējiem bezdarbniekiem Vecpiebalgas novadā, 22,7% - Dzērbenes pagastā, 18,9%-Inešu pagastā (skat. 10.tabulā).

10. tabula. Bezdarbnieku struktūra Vecpiebalgas novadā uz 30.06.2012.

Bezdarbnieku deklarētā dzīves vieta	Bezdarbnieku skaits	No tiem							
		Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi-Bezdarbnieki	Jaunieši (15-24 gadiem)	Personas pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma	Pirmspensijas vecuma sievietes	Pirmspensijas vecuma vīrieši
Dzērbenes pagasts	49	35	14	26	6	3	4	2	1
Inešu pagasts	41	25	16	21	1	5	-	1	1
Kaives pagasts	32	14	18	21	2	3	1	2	2
Taures pagasts	39	27	12	19	4	4	1	6	5
Vecpiebalgas pagasts	55	40	15	21	10	4	3	8	6
Novads kopā	216	141	75	108	23	19	9	20	15

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūra

Visvairāk bezdarbnieku ir vecumā no 45 līdz 49 gadiem (43 jeb 20% no visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem). Tam seko 34 (15,8%) bezdarbnieks vecumā no 55 līdz 59 gadiem un 29 (13,5%) – vecumā no 50 līdz 54 gadiem. Jauniešu vidū no 15 līdz 29 gadiem bezdarbnieku skaits sastāda 17,1% jeb 37 bezdarbniekus (skat. 10.attēlā).

10.attēls. Bezdarbnieku sadalījums pa vecuma grupām

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūra

Pēc izglītības līmeņa visvairāk bezdarbnieku ir ar profesionālo izglītību 90 (41,7%) bezdarbnieki un vidējā vispārējā – 53 (34,5%). Ar augstāko izglītību ir 10,2% bezdarbnieku no kopējā skaita. Pārējie izglītības līmeņi sadalās – pamatizglītību 20,6% (21,3 bezdarbnieki) un zemākā par pamatizglītību 2,3% (5 bezdarbnieki).

Vislielākais ir to bezdarbnieku skaits, kas meklē darbu no 1 līdz 3 gadiem – 94 cilvēki un līdz 6 mēnešiem (63 cilvēki). Ilgāk par 3 gadiem bezdarbnieku skaits sastāda 6,5% no kopējā, kas nav uzskatāms par augstu rādītāju.

Daudziem ilgstošiem bezdarbniekiem atrast darbu traucē sociālas problēmas, zema kvalifikācija, veselības problēmas. Personas pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma nav gatavas atgriezties darba tirgū, jo grūti savienot ģimenes un darba dzīvi. Jauniešiem – bezdarbniekiem ir zema izglītība, kas ierobežo darba un tālākas apmācības iespējas. Jaunieši pēc augstskolas beigšanas neatgriežas pagastos, jo nav piemērotu darbavietu.

3.1.3. Darba samaksa

Laika periodā no 2006.-2011.gadam Latvijā vidējā bruto darba samaksa pārsniedz vidējo bruto darba samaksu Vidzemes reģionā vidēji par 22%, sabiedriskajā sektorā vidēji par 22%, privātajā sektorā vidēji par 21%, kas ir otrā zemākā vidējā bruto darba samaksa aiz Latgales reģiona. Taču salīdzinoši zemākas darbaspēka izmaksas palielina investīciju piesaistes iespējas novada teritorijai, izveidojot jaunas darbavietas un samazinot bezdarba līmeni novadā.

Vecpiebalgas novadā laika periodā no 2009.-2011.gadam vidējā darba samaksa ir pieaugusi par 49%, 2011. gadā pieaugums ir par 13% pret iepriekšējo gadu. 2011.gadā vidējā bruto darba samaksa publiskajā sektorā bija 418 LVL, kas ir par 8% lielāka nekā vidēji Vidzemes reģionā un par 15% mazāka nekā valstī. Starp kaimiņu pašvaldībām Vecpiebalgas novadam vidējā bruto darba samaksa ir trešā lielākā aiz Cēsu un Priekuļu novadiem (skat. 11.tabulu).

11.tabula. Bruto darba samaksa sabiedriskajā un privātajā sektorā (nodarbināto skaits vismaz 50) Vecpiebalgas novadā, Vidzemes reģionā, kaimiņu pašvaldībās un Latvijā, 2009.g. -2011.g., latos

Teritorija	2009. gads		2010.gads		2011.gads	
	Sabiedriskajā sektorā	privātajā sektorā	Sabiedriskajā sektorā	privātajā sektorā	Sabiedriskajā sektorā	privātajā sektorā
Vecpiebalgas novads	280	-	369	-	418	-
Amatas novads	371	-	369	-	373	-
Cēsu novads	474	326	438	350	440	349
Ērgļu novads	342	-	345	-	354	-
Jaunpiebalgas novads	277	-	323	-	359	-
Madonas novads	387	332	367	304	381	330
Priekuļu novads	363	-	409	-	437	444
Raunas novads	322	-	344	-	347	-
Smiltenes novads	380	401	375	408	375	431

Vidzemes reģions	413	308	374	317	384	351
LATVIJA	480	501	470	500	493	519

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

3.2. Uzņēmējdarbība vide

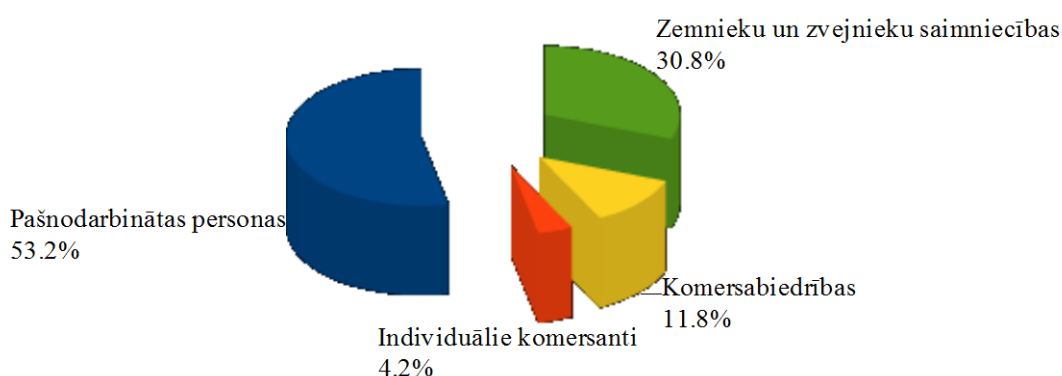
Gan valsts, gan arī novada ekonomikas attīstība atkarīga no uzņēmējdarbības vides un uzņēmīgiem cilvēkiem, kas spēs piedāvāt vietējā un ārējā tirgū konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus.

Uzņēmumu reģistrā uz 2012.gadu Vecpiebalgas novadā reģistrēti 610 subjekti. No tiem Biedrību un nodibinājumu reģistrā – 10 biedrības, Komercreģistrā - 87 sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA), 20 individuālie komersanti (IK) un 1 filiāle. Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrētas 3 draudzes. Uzņēmumu reģistra uzskaitē ir 33 individuālie uzņēmumi un 1 SIA, 8 kooperatīvās sabiedrības, 1 paju sabiedrība un 287 zemnieku saimniecības.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits Vecpiebalgas novadā uz 1000 iedzīvotājiem (t.sk. pašnodarbinātās personas, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku un zvejnieku saimniecības) ir pieaudzis no 79 uzņēmumiem 2009.gadā (Vidzemes reģionā vidēji 59; Latvijā vidēji 57) līdz 85 uzņēmumiem 2010.gadā (Vidzemes reģionā vidēji 63; Latvijā vidēji 61). Pieaugums ir saistīts ar komercsabiedrību skaita pieaugumu par 6 uzņēmumiem, pašnodarbināto personu skaita pieaugumu par 3 uzņēmumiem, IK par 2 uzņēmumiem un zemnieku un zvejnieku saimniecības par 19 uzņēmumiem.

Vecpiebalgas novadā ekonomiski aktīvo uzņēmumu struktūrā 2010.gadā dominē pašnodarbinātās personas – 53,2% (Vidzemes reģionā vidēji 45,5%; Latvijā vidēji 36,1%), kā arī zemnieku un zvejnieku saimniecības – 30,8% (Vidzemes reģionā vidēji 20,5%; Latvijā vidēji 9,7%). Salīdzinājumā ar Latvijas (48,3%) un Vidzemes reģiona (27,8%) vidējiem rādītājiem, Vecpiebalgas novadā ir neliels komercsabiedrību īpatsvars aktīvo uzņēmumu struktūrā – 11,8%. (skat. 11.attēlā)

11. attēls. Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistiskās vienības Vecpiebalgas novadā 2010.gadā

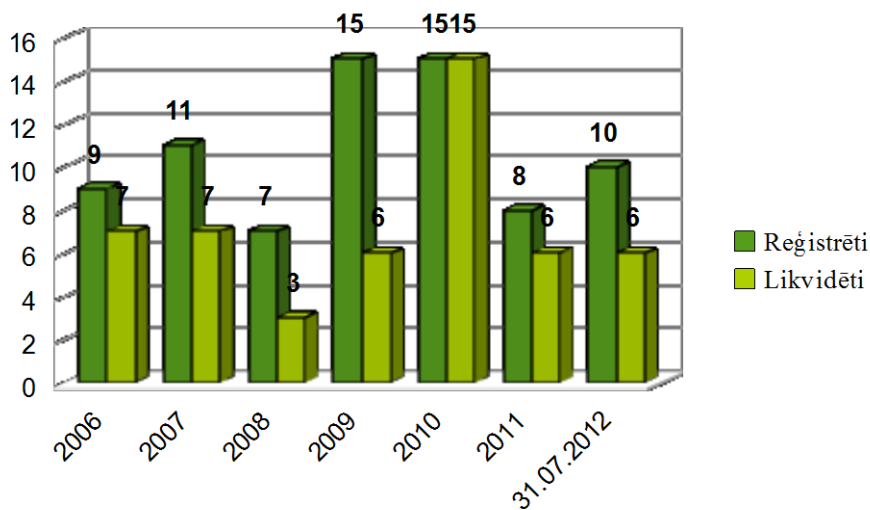

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Vecpiebalgas novadā reģistrēto uzņēmumu skaita balance pret likvidēto uzņēmumu skaitu pēdējos sešus gadus saglabājis pozitīva, izņemot 2010.gadu, kad likvidēto un reģistrēto uzņēmumu

skaitis bija vienāds. Jāatzīmē, ka 2012.gada pirmajos septiņos mēnešos ir pārsniegts 2011.gadā reģistrēto uzņēmumu skaitu par 2 uzņēmumiem. Kopš 1995.gada Uzņēmumu reģistrā un Komercreģistrā kopā reģistrēti 220 uzņēmumi, bet likvidēti 127 (skat. 12.attēlā).

12.attēls. Vecpiebalgas novada uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika

Avots: Lursoft

Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistiskās vienības Vecpiebalgas novadā 2010.gadā pavisam ir 406, no kurām 395 ir mikro un 11 mazās. Pašnodarbinātas personas un individuālie komersanti novadā 100% apmērā kvalificējas kā mikro uzņēmumi. Trīs zemnieku saimniecība un astoņas komercsabiedrības ir mazie uzņēmumi.

Mazie un vidējie uzņēmumi veido vienu no galvenajiem augšanas faktoriem ES. Tie ir nepieciešami, lai izveidotu un uzturētu nodarbinātību Eiropā. Tādēļ Eiropas Savienība ir aktīvi iesaistīta saskaņotās, praktiskas un līmeniskas Kopienas politikas veidošanā maziem un vidējiem uzņēmumiem. Eiropas mazie un vidējie uzņēmumi var būt raksturoti ar to dažādību, šī dažādība ir atainota viņu dažādajās vajadzībās.

Eiropas Komisija ir pieņēmusi rekomendāciju 2003/361/EK, skatot mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju. Šī definīcija ir saistīta tikai ar dažiem jautājumiem, galvenokārt strukturālo fondu vai Kopienas programmu palīdzību un izpildīšanu. Mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīcija ir balstīta uz nodarbināto cilvēku skaitu un apgrozījumu vai ikgadējās bilances kopsummu. Liela uzmanība ES tiek pievērsta arī uzņēmumu dibināšanas nosacījumu atvieglošanai, uzņēmējdarbības likumdošanas vienkāršošanai un jaunu tehnoloģiju izmantošanai.

Vērtējot uzņēmējdarbības vidi pēc darbības virzieniem, uzņēmumi sadalās sekojoši (skat. 12.tabulu).

12.tabula. Vecpiebalgas novada uzņēmumi sadalījumā pa darbības veidiem 2010. gadā

Uzņēmumu skaits	Darbības veidi
297, tai skaitā:	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība
268	Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas palīgdarbības
28	Mežsaimniecība un mežizstrāde
1	Zivsaimniecība
21	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts
14	Apstrādes rūpniecība
10	Būvniecība
8	Operācijas ar nekustamo īpašumu
7	Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi
5	Finanšu un apdrošināšanas darbības
5	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi
5	Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi
5	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība
4	Veselība un sociālā aprūpe
3	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana
2	Transports un uzglabāšana
25	Citi pakalpojumi

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

No minētā redzams, ka vislielāko uzņēmumu īpatsvaru jeb 66% veido augkopības un lopkopības, medniecības uzņēmumi. Populārākie ekonomiski aktīvā tirgus sektora vienību darbības veidi arī ir mežsaimniecība un mežizstrāde, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, un apstrādes rūpniecība.

Pēc apgrozījuma lielākie uzņēmumi – SIA "LARKO-V", kas nodarbojas ar degvielas mazumtirdzniecību DUS, SIA "TOTO" nodarbojas ar kokapstrādi, bet SIA "ND Mežs" ar mežizstrādi (skat. 13.tabulā).

13.tabula. Vecpiebalgas novada uzņēmumi ar lielāko 2011.gada apgrozījumu

Nr. p.k.	Uzņēmums	Darbības veids	Apgrozījums 2011.gadā (LVL)	pret 2010
1	SIA "LARKO-V"	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās	1477960	8%
2	SIA "TOTO"	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1451809	40%
3	SIA "ND MEŽS"	Mežizstrāde	588912	2.90 reizes
4	SIA "DAA"	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos,	555931	6%

		kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku		
5	Cēsu rajona Vecpiebalgas pagasta zemnieku saimniecība "VEC-KURMJI"	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	391414	22%
6	SIA "APSĪTES AG"	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	385633	36%
7	SIA "Warss+"	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	366550	89%
8	Cēsu rajona zemnieku saimniecība "LEJAS-BARACKAS"	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku; augkopība un lopkopība (jauktā saimniecība)	322211	37%
9	Cēsu rajona Vecpiebalgas pagasta zemnieku saimniecība "MEŽROZES"	Mežkopība un citas mežsaimniecības darbības	281255	22%
10	SIA "Arbor RRK"	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana; Koka taras ražošana	216193	3.18 reizes

Avots: Lursoft

Pieci lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma nodarbojas ar mežsaimniecību, mežizstrādi un kokapstrādi saistītajās nozarēs, kas būtu skaidrojams ar augsto mežainuma līmeni Vecpiebalgas novadā. Trīs no uzņēmumiem darbojas mazumtirdzniecībā, un divi darbojas lauksaimniecības nozarē, viens uzņēmums būvniecības nozarē.

Respondenti aptaujas anketās kā galveno prioritāro jomu norādīja uzņēmējdarbības veicināšanu, kopumā 110 respondenti. Par prioritārajām nozarēm uzņēmējdarbībā atzīmējuši lauksaimniecību un to produkcijas pārstrādi, kā trešo minēja atpūtas tūrismu, kā arī norādījuši par nepieciešamību attīstīt amatniecību, lopkopību, mežizstrādi un kokapstrādi.

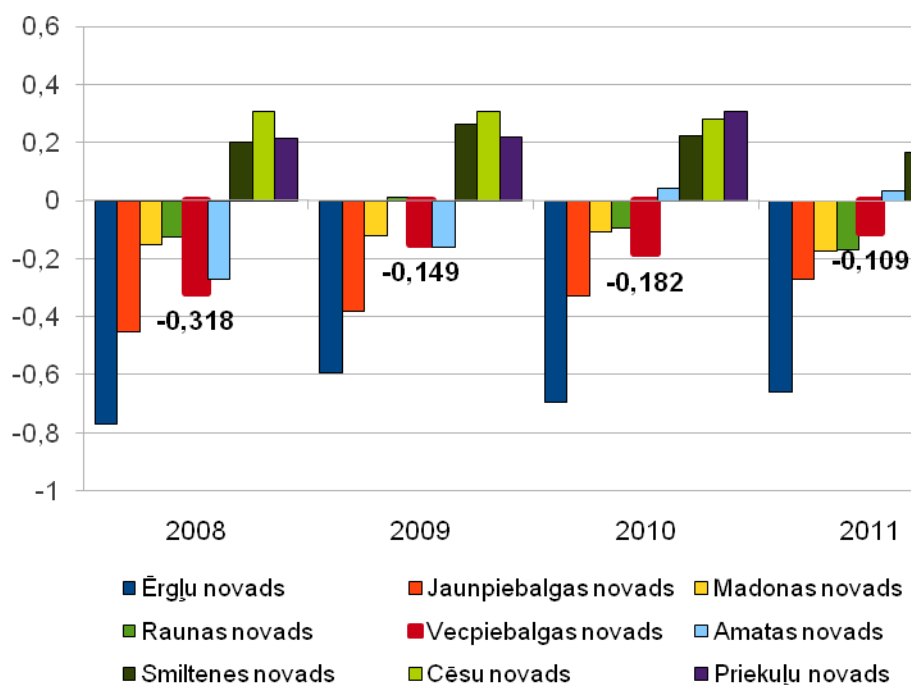
3.3. Teritorijas attīstības indekss

Teritoriju attīstības vispārējai analīzei, teritoriju sociāli ekonomiskās attīstības atšķirību raksturošanai, iedzīvotāju dzīves līmeņa salīdzināšanai, kā arī teritorijas attīstības ietekmējošo faktoru noteikšanai tiek izmantots teritoriju attīstības indekss un tā aprēķinam lietotie pamatrādītāji. Pašvaldību teritoriju attīstības indeksa aprēķinā ietverti četri rādītāji: bezdarba līmenis, iedzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedzīvotāju, demogrāfiskās slodzes līmenis un pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo 5 gadu laikā.

Vecpiebalgas novads laika posmā no 2008.gada līdz 2011.gadam saglabā negatīvu teritorijas attīstības indeksu, 2011. gadā negatīvais indekss samazinās, norādot uz teritorijas pozitīvo attīstību. Kopējā novadu rangū tabulā Vecpiebalgas novads pēc 2011.gada datiem atrodas 54.vietā, tādā pašā līmenī kā 2009.gada.

Salīdzinot Vecpiebalgas novadu ar kaimiņu novadiem, tad Vecpiebalgas novads 2011.gadā ir piektajā vietā aiz Priekuļu novada (24.vieta, 0,345), Cēsu novada (25.vieta, 0,343), Smiltenes novada (31.vieta, 0,168), Amatas novada (43.vieta, 0,035). Zemāks teritorijas attīstības indekss ir Raunas novadam (58.vieta, -0,167) un Madonas novadam (59.vieta, -0,175), kaut iepriekšējos gados tiem bija augstāks rādītājs nekā Vecpiebalgas novadam. Jaunpiebalgas novadam (66.vieta, -0,270) un Ērgļu novadam (84.vieta, -0,659) pētāmajā periodā teritorijas attīstības indekss bijis viszemākais (skat. 13.attēlā)

13.attēls. Teritorijas attīstības indekss Vecpiebalgas novadā un kaimiņu novados 2008.-2011.gadam

Avots: Valsts reģionālās attīstības aģentūra

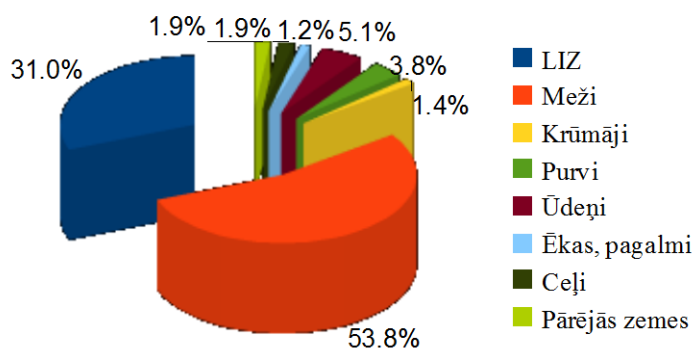
4. NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA RAKSTUROJUMS

4.1. Zemes izmantošanas struktūras raksturojums

Pēc Valsts zemes dienesta zemes bilances datiem Vecpiebalgas novada teritorijas kopplatība 2012.gada 1.janvārī bija 54158,6 ha jeb 541,6 km², kas ir par 9,2 ha vairāk nekā 2011.gada sākumā. Zemes platība mainās tāpēc, ka pakāpeniski tiek veikti precīzi instrumentāli uzmērījumi daba.

Vecpiebalgas novada zemju lielāko daļu aizņem meži, kas sastāda 53,8% no visām zemēm. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ) sastāda 31%, no tām 55% ir aramzemes, 0,7% - augļu dārzi, 10% pļavas un 33% ganības. Novads ir viens no ezerainākajiem novadiem Latvijā, ūdeņi aizņem 5,1% no visas novada teritorijas. Purvi sastāda 3,8%. Savukārt pārējo zemju platības aizņem 1-2%, piemēram, krūmāji, ēkas, pagalmi, ceļi un citas zemes (skatīt 14.attēlu).

14.attēls. Vecpiebalgas novada zemes sadalījums zemes lietošanas veidos uz 2012.gada sākumu

Avots: Valsts zemes dienests

Aplūkojot zemes īpašumu sadalījumu pēc to lietošanas mērķa, Vecpiebalgas novadā dominē lauksaimniecības zemes, kas aizņem 74,5% no kopējās zemes apjoma, 19,4% aizņem mežsaimniecības zemes. Šajās meža zemēs ietilpst arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kur saimnieciskā darbība ir aizliegta. Pēc zemes lietošanas mērķu grupām būtiski norādīt arī derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, kas sastāda 0,2% (skatīt 14.tabulu).

14.tabula. Vecpiebalgas novada zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām 2012.gadā

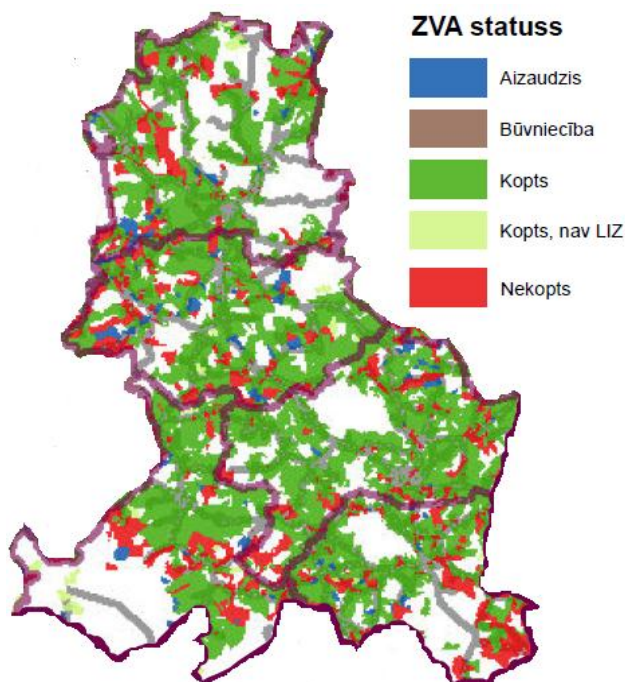
Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība (ha)
Lauksaimniecības zeme	4077	40367,1
Mežsaimniecības zeme	259	10499,0
Ūdens objektu zeme	34	1915,7
Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	11	110,8
Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	32	246,9

Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	134	48,6
Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	39	24,3
Komerccarbības objektu apbūves zeme	24	11,1
Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	64	115,4
Ražošanas objektu apbūves zeme	53	69,5
Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	293	734,9
Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	35	15,3
Kopā:	5055	54158,6

Avots: Valsts zemes dienests

Kā redzams 15.attēlā Vecpiebalgas novadā lielāka daļa teritorijas ir koptas zemes vienības, kas lielākoties ir izvietojušās pie apdzīvotajām teritorijām un pie novada reģionālā un vietējas nozīmes ceļiem. Nekoptās zemes vienības sastāda nelielu teritorijas daļu, kas atrodas tālu no novada ciemiem.

15.attēls. ZVA statuss Vecpiebalgas novadā

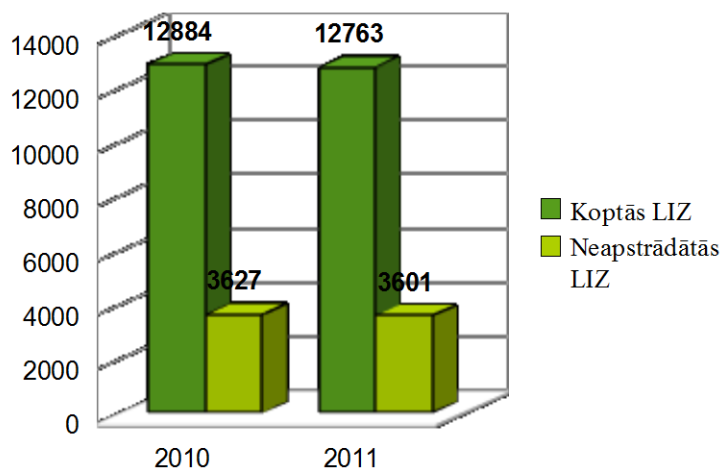
Avots: Lauku atbalsta dienests

Vecpiebalgas novada lauksaimniecības zemju vidējais novērtējums ballēs uz 2012.gada sākumu ir 30. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir samērā nabadzīgas. Ja skatās šo zemju vērtējumu pagastu griezumā, tad Dzērbenes pagasta zemei vērtējums ballēs ir 29, Inešu pagastam – 28 balles, Kaives un Vecpiebalgas pagastiem ir 30 balles, bet Taurenas pagastam vērtējums ir 31. Šajā vērtējuma grupā ietilpstošo zemju cenu indekss uz 2012.gada sākumu ir 1,22. Dzērbenes, Inešu un Kaives pagastos vidējā

cena par hektāru zemes pēc kvalitātes grupas svārstās no 40 līdz 450 Ls, savukārt Taurenas un Vecpiebalgas pagastos no 40 līdz 500 Ls.

No kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības 2011.gadā 80% ir koptas un 20% neapstrādātas. Salīdzinājumā ar 2010.gadu kopto lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības ir samazinājušās par 2% (skatīt 16.attēlu)

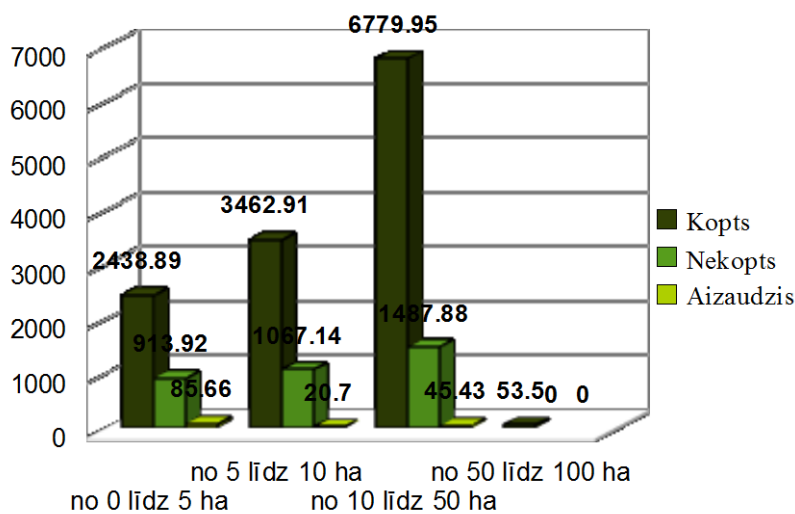
16.attēls. Vecpiebalgas novada lauksaimniecībā izmantojamās zemes sadalījums 2010.-2011.gadā

Avots: Lauku atbalsta dienests

Pēc 2010.gadā veiktajiem Lauku atbalsta dienesta apsekojumiem tika iegūti dati par lauksaimniecībā izmantojamās zemes stāvokli, proti, vai attiecīgās zemes platības ir koptas, nekoptas vai aizaugušas. Sadalījumā pēc platības 17.attēlā redzams, ka lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir aizaugusi nelielā apjomā. Tendence ir sekojoša – jo lielāka ir zemes platība, jo mazāka iespējamība, ka tā būs aizaugusi vai nekopta. Lielākais nekoptas un aizaugušas zemes īpatsvars ir platībās no 0 līdz 5 ha un no 5 līdz 10 ha.

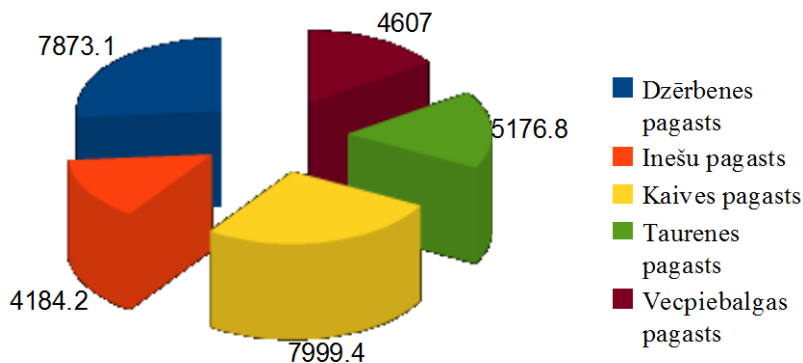
17.attēls. Vecpiebalgas novada lauksaimniecībā izmantojamās zemes sadalījums pēc platības un stāvokļa 2010.gada beigās

Avots: Lauku atbalsta dienests

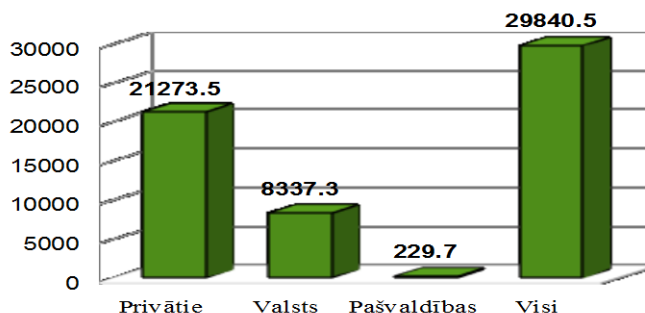
Vecpiebalgas novadā kopējā mežu platība sastāda 29840,5 ha. Vislielākās mežu platības atrodas Kaives un Dzērbenes pagastos, kurās ir vidēji 26 % no kopējiem novada mežiem, Inešu pagastā atrodas 14%, Tauresnes pagastā – 17% un Vecpiebalgas pagastā atrodas 15% (skatīt 18.attēlu).

18.attēls. Vecpiebalgas novada mežu platību sadalījums 2012.gadā, (ha)

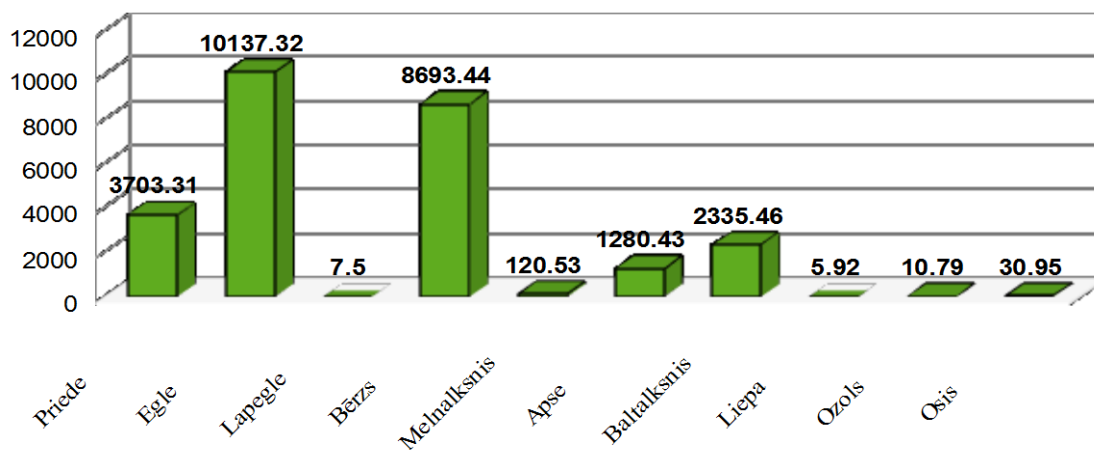
Avots: Valsts meža dienests

Vecpiebalgas novadā lielākā daļa no mežu ir privātie, proti, 71%, valsts meži sastāda tikai 28% no kopējās meža platības. Savukārt pašvaldību meži Vecpiebalgas novadā ir 0,8% (skatīt 19.attēlu).

19.attēls. Vecpiebalgas novada mežu sadalījums pa īpašnieku grupām 2012.gadā, (ha)

Avots: Valsts meža dienests

Saskaņā ar Valsts meža dienesta datiem 2012.gadā Vecpiebalgas novada mežos visvairāk ir egles, priedes, baltalkšņi un bērzi. Nelielā apjomā ir apses, oši u.c. (skatīt 20.attēlu).

20.attēls. Vecpiebalgas novada mežu sadalījums pa koku sugām uz 2012.gadu, ha

Avots: Valsts meža dienests

4.2. Dzīvojamais fonds

Iedzīvotāji Vecpiebalgas novadā dzīvo gan daudzdzīvokļu, gan individuālās mājās, gan viensētās. Jaunu dzīvojamo māju būvniecība par pašvaldību līdzekļiem nav notikusi. Dzīvojamā fonda pieaugumu veido tikai par privātiem līdzekļiem būvētie dzīvokļi.

Kopumā Vecpiebalgas novadā 2009.gadā bija 1402 dzīvojamās mājas ar kopējo platību 239,7 tūkst.m², no tiem 1291 viendzīvokļa, 29 divdzīvokļu, 78 trīs un vairāk dzīvokļu un 4 bez dalījuma dzīvokļos. Vidēji uz vienu iedzīvotāju novadā ir 50,2 m² dzīvojamās platības, kas ir augstāks rādītājs nekā Vidzemes reģionā (39,8 m²) un valstī kopumā (38,5 m²), kā arī otrais augstākais rādītājs starp kaimiņu novadiem.

Pašvaldības īpašumā esošais dzīvojamais fonds ir novecojis, nepieciešama ēku renovācija un siltināšana. Pēc privatizācijas procesa pabeigšanas, daudzas daudzdzīvokļu mājas nav privatizētas, līdz ar to ir maza īrnieku ieinteresētība un līdzdalība māju uzturēšanā. Kopumā novadā nav privatizēti un

atrodas pašvaldības īpašumā 91 dzīvokļi jeb 6,5% no kopējā mājokļu skaita. Valstī kopumā neprivatizēto dzīvokļu īpatsvars ir aptuveni 16 %.

Novadā neatrodas neviena sociālā māja, taču sociālā dzīvokļa statuss ir piešķirts vienai dzīvojamajai telpai ar kopējo platību 90m². Saskaņā ar likumu "Par palīdzības sniegšanu dzīvokļu jautājumu risināšanā" pašvaldība izīrē piederošās dzīvojamās telpas, 2011. gada tika izīrēti 4 dzīvokļi ar kopējo personu skaitu – 15. Lielākoties īrnieki ir personas un viņu ģimenes, kurām piešķirts maznodrošinātās personas statuss.

Pašvaldības pienākums ir pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai. Dzīvojamā fonda apsaimniekošanu veic Dzērbenes pagasta komunālā saimniecība, Inešu pagastā komunālā saimniecība, Kaives pagastā komunālā saimniecība, Taurenas pagastā komunālā saimniecība un Vecpiebalgas pagastā komunālā saimniecība.

4.3. Kapsētas

Kapsētas novada teritorijā ir izvietotas vienmērīgi – katrā pagastā ir vairākas kapsētas, Vecpiebalgas novada teritorijā kopumā ir 9 kapsētas. Kapsētu apsaimniekošanu regulē Vecpiebalgas novada 2011.gada 20.jūlijā apstiprinātie saistošie noteikumi Nr.9 "Vecpiebalgas novada kapsētu apsaimniekošanas saistošie noteikumi".

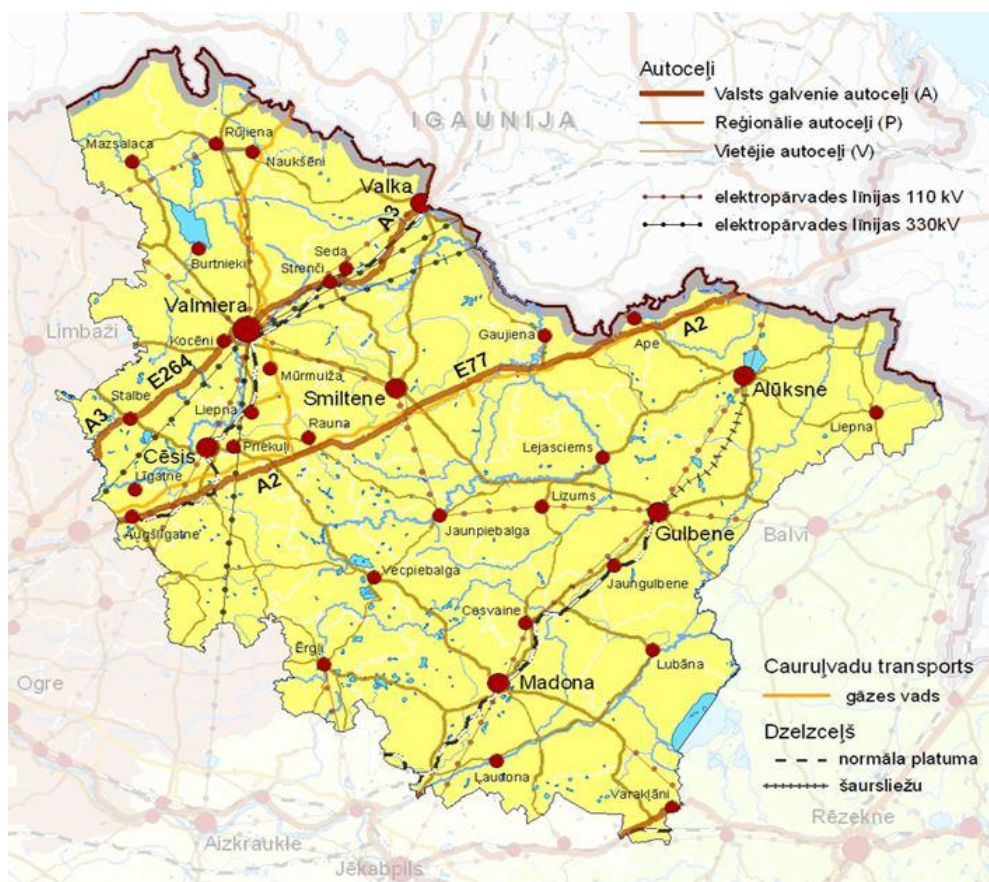
Dzērbene pagastā ir 2 kapsētas, Dzērbenes jaunie kapi un Dzērbenes vecie kapi ar kapliču. Abas kapsētas ir Dzērbenes LELB draudzes piederošajā zemē. Inešu pagastā pašvaldība apsaimnieko 2 kapsētas – Inešu kapi un Sila kapi. Kapsētas ir pašvaldības īpašumā. Apsaimniekošanas darbus veic komunālais dienests. Kaives pagastā atrodas 2 kapsētas: Leimaņu un Katrīnas kapi. Taurenas pagastā atrodas 1 kapsēta, kas pieder Lodes Apšu evaņģēliski luteriskai draudzei. Vecpiebalgas pagastā atrodas 2 kapsētas.

5. TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

5.1. Transporta infrastruktūra

Vidzemes reģionā ir samērā labi attīstīts autoceļu un dzelzceļu tīkls. To šķērso divi starptautiskas nozīmes transporta koridori, kas savieno Rīgu ar Tallinu, Tartu un Krievijas ziemeļu reģionus - Sanktpēterburgu, Pleskavu ar Rīgu un tālāk ar Viļņu, Varšavu, nodrošinot gan kravu, gan pasažieru transportu. Reģiona pilsētas un lielākos centrus savieno radiāls valsts pirmās un otrās šķiras ceļu tīkls. Visi pašvaldību centri ir savienoti vismaz ar otrās šķiras ceļiem.

21.attēls. Vidzemes plānošanas reģiona transporta infrastruktūra

Avots: Latvijas reģionu ekonomikas attīstības perspektīvas un virzieni 2010-2011, 2009.

5.1.1. Autoceļi un ielas

Pietiekami blīvs un kvalitatīvs autoceļu tīkls ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem efektīvai administratīvās teritorijas saimnieciskai darbībai un iedzīvotāju pārvietošanās vajadzību apmierināšanai. Saskaņā ar likumu „Par autoceļiem” pēc to nozīmes ceļus iedala valsts, pašvaldības, uzņēmumu un māju ceļos.

Vecpiebalgas novadu šķērso trīs valsts reģionālas nozīmes autoceļi - P3 Garkalne-Alauksts, kura kopgarums ir 92,7 km, ir svarīgs savienojot Vecpiebalgas novadu ar citu pašvaldību centriem, piemēram, Skujeni, Mālpili, Nītauri. Autoceļš P30 Cēsis-Vecpiebalga-Madona, kura kopgarums 85,7 km, savieno

lielākos novada centrus Vecpiebalgu ar Taureni un ir nozīmīgākais starpreģionu savienojums ar valsts galvenajiem autoceļiem ar starptautisku nozīmi A2 (E77) un A6 (E22). Autoceļš P33 Ērgļi-Jaunpiebalga-Saliņkrogs savieno Vecpiebalgu ar Inešiem un savieno arī ar Ērgļiem, Jaunpiebalgu. Kaive un Dzērbene ir vienīgie pagasta centri, kas neatrodas blakus reģionālās nozīmes ceļiem, kas ir kā traucējošais faktors ciemu attīstībai.

15.tabula. Reģionālās nozīmes autoceļi Vecpiebalgas novadā un to intensitāte 2011.gadā

Ceļa Nr.	Nosaukums	Garums (km)	Avārijas stāvokļa posma garums (km)	Satiksmes intensitāte	
				Posms	Auto vid./24h
P3	Garkalne- Alauksts	92,7		V71-P30	245
P30	Cēsis-Vecpiebalga-Madona	85,7	27,8	A2-P33 P33-Madona	1781 2214
P33	Ērgļi-Jaunpiebalga-Saliņkrogs	60,7	1,3	Ērgļi-Ineši Ineši-P30 P30-Rankas	312 144 617

Avots: VAS "Latvijas Valsts ceļi"

Autoceļu stāvoklis ir vērtējams kā labs vai ļoti labs tikai P33 autoceļa posmā no Vecpiebalgas līdz Jaunpiebalgai, taču posmā Ineši-Ērgļi ir grants segums, kas apgrūtina centru sasniedzamību. Autoceļš P30 Cēsis- Vecpiebalga-Madona ir asfaltēts visā tā garumā, taču atsevišķi posmi no Vecpiebalgas līdz Taurenei ir ļoti kritiskā stāvoklī. Ar asfalta segumu ir ieklāts autoceļš no Taurenes līdz Dzērbenes stacijai, ka arī no Inešiem līdz Vecpiebalgai, kas ir svarīgs faktors šo centru sasniedzamībai. Kaive ir vienīgais pagasta centrs kurai slikta sasniedzamība, jo visi pieejošie ceļi ir grants seguma.

Pēc autoceļu intensitātes, kas notiek Vecpiebalgas novadā, var novērot, ka novada iedzīvotāji vairāk pārvietojas uz Madonu pa autoceļu P30, kur intensitāte 2011.gadā bija 2214 automašīnas vid. diennaktī, bet autoceļa P33 visintensīvākais posms ir P30-Rankas, kas iet caur Jaunpiebalgu, kur intensitāte 2011.gadā bija 617 automašīnas vid. diennaktī.

Vecpiebalgas novadā ir 18 vietējas nozīmes autoceļi ar kopējo garumu 244,4 km, no tiem 19% atrodas avārijas stāvoklī (skatīt 16.tabulu).

16.tabula. Vietējas nozīmes autoceļi Vecpiebalgas novadā

Ceļa Nr.	Nosaukums	Segums	Garums (km)	Avārijas stāvokļa posma garums (km)
V235	Lembis-Drusti-Vecpiebalga	grants segums	46,7	
V299	Rauna-Taurene-Abrupe	grants segums	40,6	25,3
V300	Drusti-Dzērbene-Skujene	grants segums	30,9	3,8

V304	Drustu stacija-Zosēni	grants segums	8,4	
V305	Vecpiebalga-Ineši	asfalts	3,2	3,2
V306	Vecpiebalga-Skola	grants segums	0,5	
V307	Vecpiebalga-Skujene	grants segums	20	
V308	Ineši - Mūrnieki	grants segums	5,8	
V309	Katrīna-Leimaņi-Kaive- Aprāni	grants segums	26,1	13,4
V310	Dzērbene-Zvirguļi	grants segums	3,8	
V325	Dzērbene-Gaujaskrogs	grants segums	8,9	0,9
V334	Kleķeri-Spanderi	grants segums	5	
V335	Dzērbenes stacija-Gavari	grants segums	5,7	
V341	Inesi- Liede	grants segums	5,5	
V342	Kūlas-Meirēni-Smetes	grants segums	5,6	
V344	Spuldzēni-Nāgeles	grants segums	3,7	
V345	Lūķēni-Nāgeles	grants segums	4,3	
V846	Vestiena-Vēja-ineši	grants segums	19,7	
KOPĀ			244,4	46,6

Avots: VAS "Latvijas Valsts ceļi"

Valsts vietējie autoceļi un pašvaldības ceļi ir ar grants un grunts segumu, kas atsevišķos posmos ir ļoti sliktā kvalitātē. Rudeņos un pavasara šķīdoņos daudzi ceļi nav izbraucami, sevišķi zemākās un purvainākās vietās novada nomales teritorijās, piemēram, Kaives pagastā. Tāpat ir nepieciešama arī vairāku tiltu rekonstrukcija, it sevišķi pār Gauju, Taurenē un Lodē.

Autoceļu sliktais stāvoklis ir viena no galvenajām problēmām, kas ierobežo novada teritorijas labu iekšējo sasniedzamību.

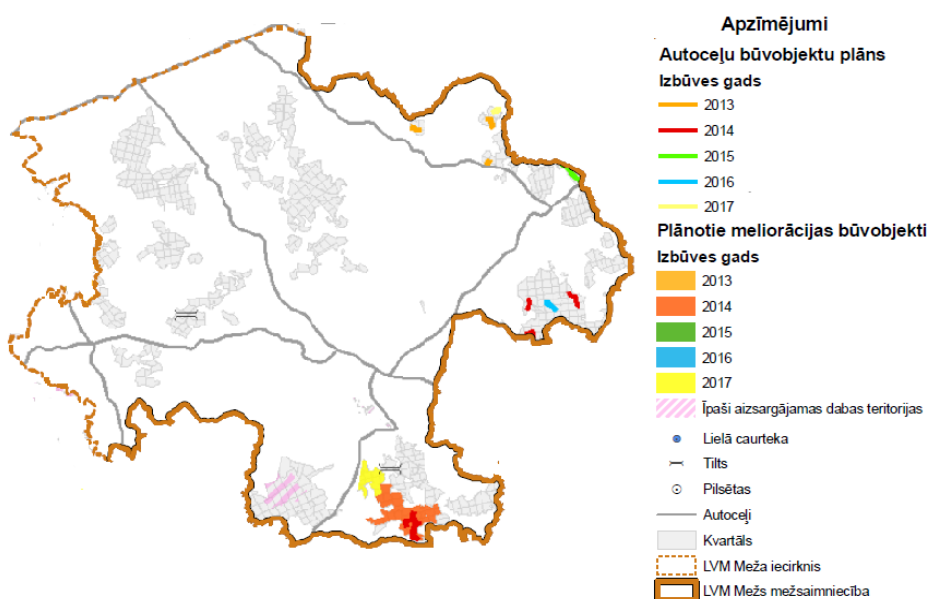
Rekonstrukcija un remonts nepieciešams vairākiem pašvaldības ceļiem un ielām. Pašvaldība iesaistās dažādos projektos, kuru realizācijas procesā tiek asfaltēti ceļi un ielas, īstenotie pašvaldības ceļu rekonstrukcijas darbi ir notikuši Kaives pagastā autoceļā "Dzirnavas" - "Lāciši, Rāgažas-Roznēni-Gailīši un Roznēni-Mazroznēni.

Vecpiebalgas novadā atrodas arī meža ceļi, kurus uztur Latvijas Valsts mežu Rietumvidzemes mežsaimniecība Piebalgas iecirknis (skat. 22.attēlā). Vecpiebalgas novadā meža autoceļu kopējais garums ir 52,8 km.

22.attēls. Vecpiebalgas novada meža infrastruktūra

Avots: Latvijas Valsts meži

Mežsaimniecība viens no galvenajiem uzdevumiem ir meža infrastruktūras objektu būvniecība un uzturēšana, tai skaitā, autoceļu būvniecība un uzturēšana, meža meliorācijas sistēmu atjaunošana un citu infrastruktūras objektu uzraudzība (tilti, dzelzceļa pārbrauktuves, ūdens ieguves vietas, u.c.). Mežsaimniecības infrastruktūras būvniecība un uzturēšana novadam nodrošina plašāku novada infrastruktūru un mazākas izmaksas to uzturēšanai un renovācijai (skat. 23.attēlā).

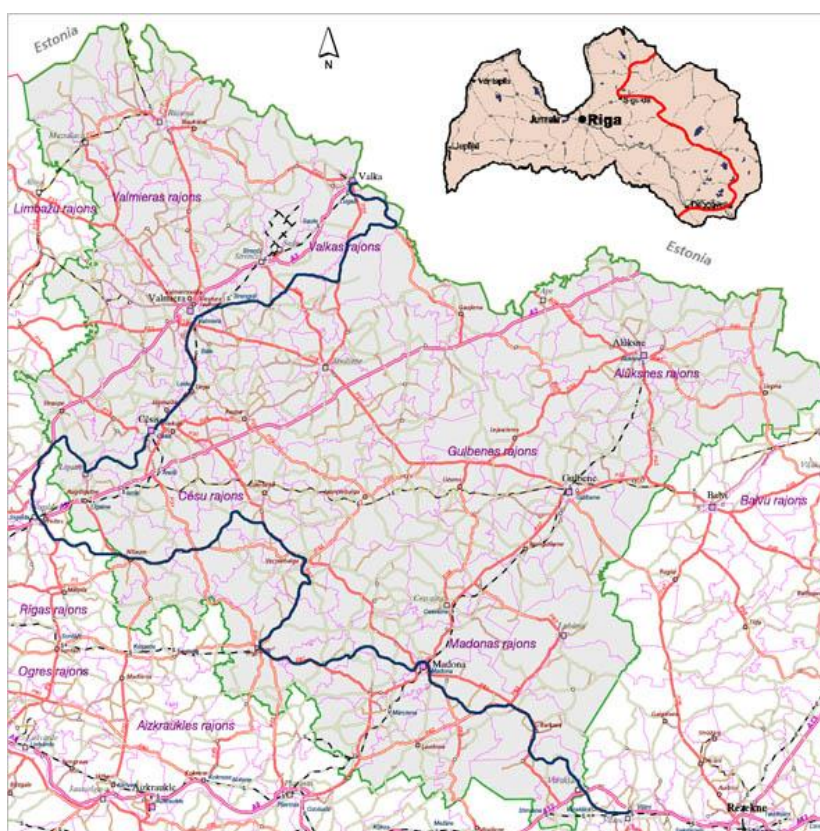
23.attēls. Plānotie Vecpiebalgas novada meža infrastruktūras uzlabojumi

Avots: Latvijas Valsts meži

Vecpiebalgas novadā 2010.gadā ar Satiksmes ministrijas atbalstu projekta “Gājēju drošība gar valsts autoceļu P30 Vecpiebalgā” tik izbūvēts gājēju un velosipēdistu celiņš, kas ir atdalīts no transportlīdzekļu plūsmām gar valsts 1.šķiras autoceļu P30 Vecpiebalgas pagastā no vidusskolas līdz baznīcai pagasta centrā. Šis ir vienīgai Vecpiebalgas novadā ierīkotai celiņš velosipēdistiem.

Vecpiebalgas novads ir ietverts EuroVelo projektā, kurā ir paredzēts izveidot veloceļu tīklu, kas aptvertu visu Eiropu un pa kuru tūristi-riteņbraucēji varētu droši un veselīgi nokļūt no vienas valsts otrā pa speciālu velosipēdistiem domātu ceļa joslu vai veloceļu, nekaitējot apkārtējai videi. Iespējamais Euro Velo 11 maršruts: Valkas RKP – Vijciems – Valmiera – Cēsis – Līgatne – Inciems – Sigulda – Nītaure – Skujene – Vecpiebalga – Ērgļi – Vestiena – Madona – Barkava – Varakļāni – Viļāni – Malta – Ezernieki – Krāslava – Daugavpils – Medumu RKP (skat. 24.attēlā).

24.attēls. Plānotais Euro Velo maršruts EV 11 Vidzemes reģionā

Avots: Tūrisma attīstības valsts aģentūra

Novada teritorijā atrodas trīs degvielas uzpildes stacija – SIA “Nivals” Dzērbenē un Taurenē, SIA “Lako V” Vecpiebalgā.

77% aptaujātie iedzīvotāji ir neapmierināti ar transportam domāto ielu/ceļu infrastruktūru. 64% iedzīvotāju ir apmierināti ar gājējiem domāto ielu infrastruktūru ciemos, taču 33% ir neapmierināti. Respondentu domas dalās uz pusēm par apgaismojuma nodrošinājumu.

Respondenti norādījuši, ka vieni no nepieciešamākajiem infrastruktūras uzlabojumiem ir ielu izbūve un pašreizējo ielu, ietvju un laukumu remontēšana, ielu apgaismojuma ierīkošana, kā arī norādījuši uz nepieciešamību novietot guļošos policistus pie skolām un bērnudārziem.

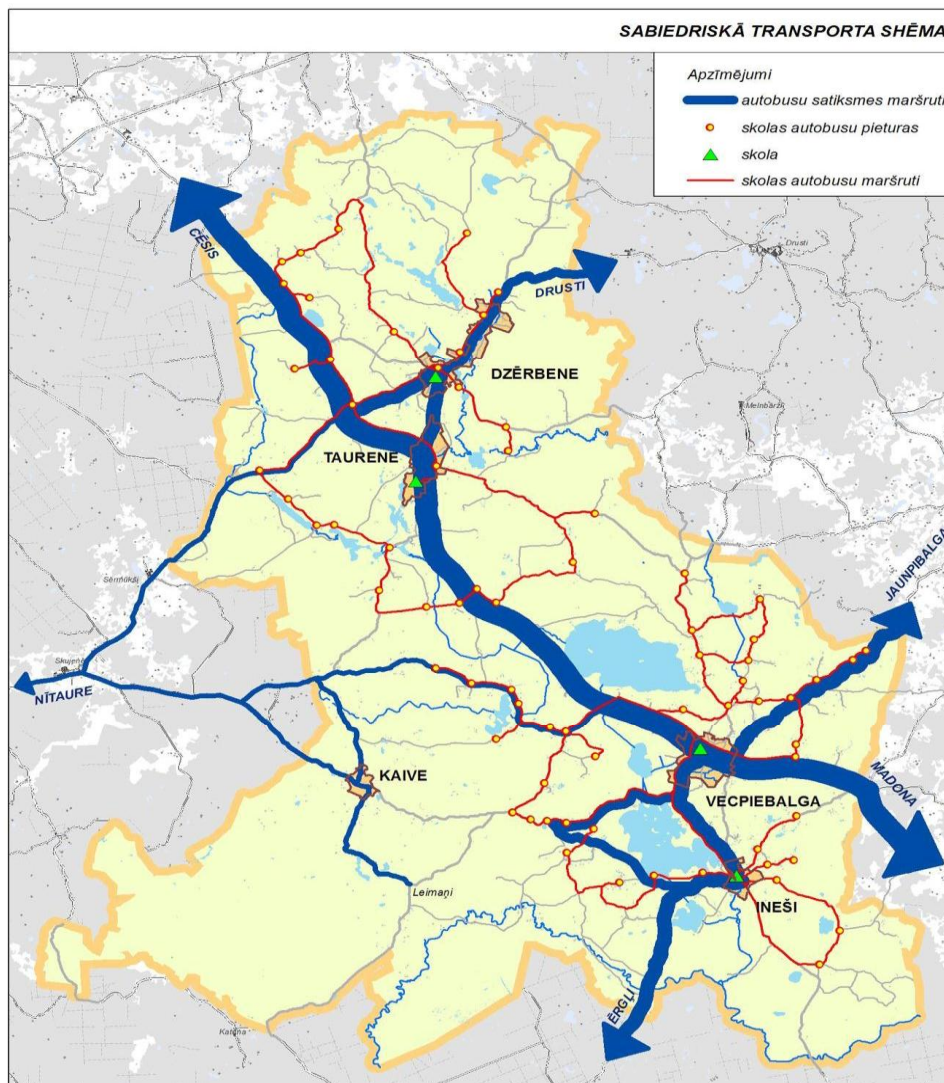
5.1.2. Sabiedriskais transports

Vecpiebalgas novadā sabiedrisko transporta pakalpojumus nodrošina autobusu pārvadājumi un pagasta pārvalžu autobuss, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus. Autobusu pārvadājumus Vecpiebalgas novadā nodrošina uzņēmumi AS "CATA" un SIA "Norma-A".

Vecpiebalgas novadā regulāri kursē sabiedriskie autobusi, kas nodrošina maršrutus no Vecpiebalgas uz Rīgu, Madonu, Cēsīm un otrādi, kā arī satiksme ar novadu pagasta centriem. Visbiežākais reisu skaits ir no Vecpiebalgas uz Taureni – 4 reisi katru dienu, papildus 4 reisi tikai darbdienās un 14 dažādi reisi atsevišķās nedēļas dienās. Lielākoties reisi ir uz un no Cēsīm, bet daži iebrauc arī Inešos un Dzērbenē. Lielais reisu skaits ir skaidrojams ar ciematu atrašanos uz valsts reģionālā autoceļa P30, pa kuru kursē visi galvenie starppilsētu maršruti. No Vecpiebalgas līdz Rīgai katru dienu kursē sabiedriskais transports, taču jāērēķinās ar dažādiem laikiem katrā nedēļas dienā. No Vecpiebalgas līdz Madonai katru dienu turp un atpakaļ kursē 2 reisi, klāt 2 reisi darba dienās, kā arī katrā atsevišķā nedēļas dienā.

Satiksme ar citiem pagasta centriem nav tik intensīva kā ar Taureni. No Vecpiebalgas līdz Dzērbenei kursē 3 reisi darba dienās un 5 reisi brīvdienās, no Dzērbenes uz Vecpiebalgu katru dienu kursē 1 reiss, 4 darba dienās un 6 atsevišķās nedēļas dienās. Uz Inešiem no Vecpiebalgas katru dienu kursē 1-2 reisi turp un atpakaļ, klāt 1-2 reisi darba dienās un atsevišķi reisi nedēļas dienās. Sliktākā satiksme ir ar Kaivi, no Vecpiebalgas sabiedriskais transports kursē tikai piektdienās un svētdienās un no Kaives uz Vecpiebalgu tikai piektdienās. Satiksme ar citiem pašvaldību centriem arī ir vāja, līdz Cēsīm ir tikai 3 autobusu reisi-svētdienā un divās sestdienās. Autobuss kursē līdz Leimaņiem un tad griežas atpakaļ. Autobusi pa maršrutu Cēsis-Kaive-Leimaņi kursē vienreiz dienā pirmdienās, piektdienās, sestdienās, svētdienās, pa maršrutu Jaunpiebalga-Kaive-Rīga, Rīga-Kaive-Jaunpiebalga piektdienās un pa maršrutu Jaunpiebalga-Kaive-Rīga arī svētdienās. Ir izveidojusies situācija, ka Kaive ar sabiedrisko transportu nav sasniedzama ne no novada centra, ne pārējiem pagastu centriem un no Kaives praktiski var nokļūt tikai ar privāto transportu.

25.attēls. Vecpiebalgas novada sabiedriskā transporta shēma

Avots: Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums

Vecpiebalgas novads nodrošina arī skolnieku pārvadājums ar trīs autobusiem, ko iespējams arī izmantot novada iedzīvotājiem. Viens autobuss ir aprīkots ar 40 sēdvietām un 41 stāvvietu, kā arī ratiņkrēslu pacelēju, autobuss tika iegādāts iesaistoties Latvijas – Šveices sadarbības programmas projektā “Pašvaldību aktivitāšu īstenošana, lai nodrošinātu skolēnu pārvadāšanu un ar to saistīto atbalsta pasākumus”. Pārējie divi autobusi ir aprīkoti ar 19+1 sēdvietām.

Kopš dzelzceļa līnijas Ieriķi - Gulbene likvidēšanas, novadā dzelzceļa satiksme vairs nepastāv un savu nozīmi ir zaudējušas bijušās dzelzceļa stacijas Dzērbene un Mellī, kas bija nozīmīgs faktors šo apdzīvoto vietu attīstībai. Arī dzelzceļa līnija Rīga- Ērgļi ir likvidēta, līdz ar to tuvākās dzelzceļa stacijas ir Cēsis 50 km attālumā un Melturi Amatas novadā aptuveni 49 km attālumā.

Vecpiebalgas novada iedzīvotāju pieejamību pārējiem transporta veidiem nodrošina autoceļu tīkls: gaisa transportu nodrošina starptautiskā lidosta Rīgā un osta Rīgā.

*47% respondentu ir apmierināti ar sabiedriskā transporta pieejamību, taču 30% aptaujāto tas neapmierina un 9% sabiedriskais transports nav pat pieejams.
Sabiedriskā transporta kvalitāti novērtēja apmierinoši 53% respondentu, bet 38%, ka tā nav kvalitatīva un ir nepieciešami uzlabojumi.*

5.2. Sakari un interneta pieejamība

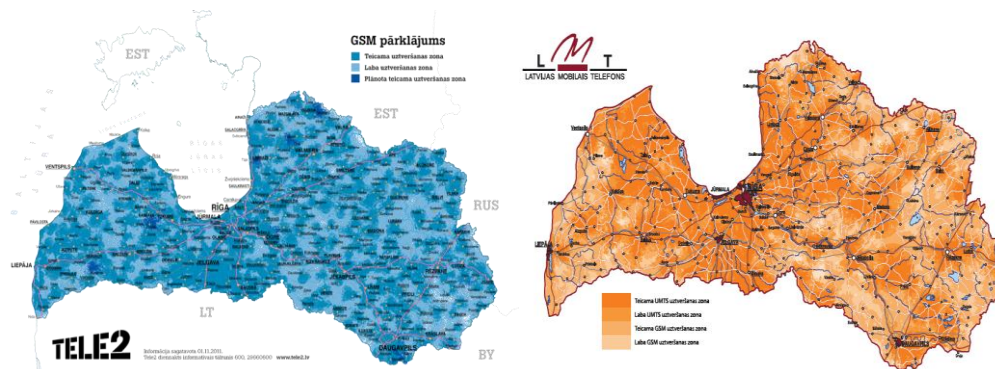
Pasta pakalpojumus juridiskām un fiziskām personām sniedz VAS "Latvijas Pasts". Šobrīd tā ir vienīgā komercsabiedrība valstī, kura sniedz vispārējos pasta pakalpojumus. Vecpiebalgas novadā ir 4 pasta nodaļas – Dzērbenes pasta nodaļa (Dzērbenes pagasta, „Pasts”), Taurenes pasta nodaļa (Taurenes pagasta „Lauras”), Inešu pasta nodaļa (Inešu pagasta „Pils”) un Vecpiebalgas pasta nodaļa (Vecpiebalgas pagasta „Apšugrava”).

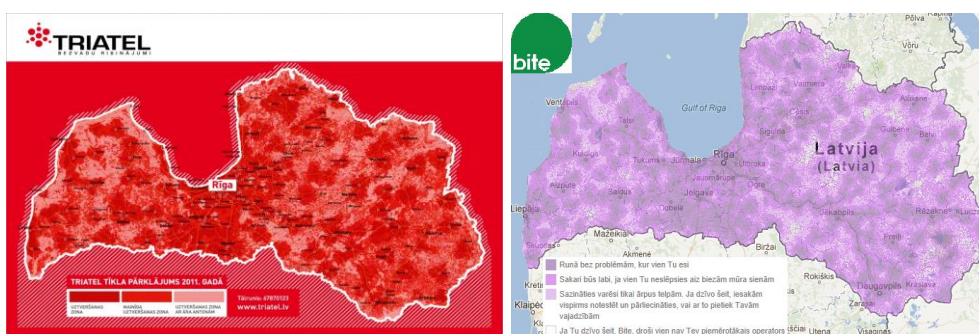
Vecpiebalgas novadā neatrodas neviena bankas filiāle, taču atrodas divi bankomāti A/S Swedbank Taurenes pagastā Laurās un A/S SEB Vecpiebalgā. Iedzīvotāji, kam nepieciešami banku sniegtie finanšu pakalpojumi, dodas uz Madonas vai Cēsu esošajām bankām vai izmanto banku piedāvātos internetbanku pakalpojumus.

Sakaru līniju un stacionāro elektronisko sakaru pakalpojumus Vecpiebalgas novadā nodrošina SIA "Lattelecom". Visā pašvaldības teritorijā uzstādīta moderna ciparu centrāle ("Lattelecom"), pieejami ADSL pakalpojumi. Uzņēmumam SIA „Lattelecom” kopēju fiksēto tālrunu pieslēgumi pakāpeniski samazinās, kam par iemeslu ir mobilā elektronisko sakaru tirgus strauja attīstība.

Mobilās telekomunikācijas – mobilo internetu un datu pārraidi piedāvā visi Latvijā licencētie operatori – SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „Tele2”, SIA „Bite Latvija”, AS Telekom Baltija/TRIATEL, izmantojot dažādus datu pārraides standartus: GPRS, HSDPA, 3G, EDGE, UMTS, kas savā starpā atšķiras ar piedāvāto datu pārraides ātrumu (no 43,2 Kbs līdz 7,2 Mb/s). Pieslēguma kvalitāte ir atkarīga no bāzes staciju tuvuma, pilsētas apbūves blīvuma un apvidus reljefa, kā arī no tā, vai konkrētais pieslēguma veids pieejams šajā stacijā.

26. attēls. Mobilo sakaru tīkla pārklājums

Avots: www.lmt.lv, www.bite.lv, www.tele2.lv, www.triatel.lv

Vecpiebalgas novada administratīvajā teritorijā ir 4 SIA "Latvijas Mobilais Telefons", 2 SIA "Tele2" un 1 SIA "Bite Latvija" bāzes stacijas, (17.tabula). Atsevišķās novada vietās, kuras ir attālinātas no centra, kurā ir uzstādīta bāzes stacija vai raidītājs, kā arī vietās, kuras atrodas ieplakās, ir grūtības ar mobilo sakaru uztveramības zonas nodrošināšanu.

17.tabula. Mobilo sakaru operatoru bāzes stacijas Vecpiebalgas novadā

Operators	Bāzes stacijas atrašanās vieta	Datu pārraide
LMT	Dzērbene, Dzērbenes pagasts	GSM/UMTS
	Brežģakalns, Lodes muiža, Taurenas pagasts	GSM
	Vecpiebalga, Vecpiebalgas pagasts	GSM/UMTS
TELE2	Krustakrogs, Dzērbenes pagasts	3G/UMTS
	"Ceriņi, Dzērbenes pagasts"	GSM
BITE	Barackas, Taurenas pagasts	GSM

Avots: www.lmt.lv, www.tele2.lv, www.boot.lv

Vecpiebalgas novadā atrodas "C" optiskais kabelis starp Taureni un Dzērbeni. Šie kabeļi ir pamats turpmākai telekomunikāciju tīkla attīstībai. Tas nodrošina ciparu sistēmā pieslēgto abonētu skaita pieaugumu, kopumā uzlabojot telekomunikāciju pakalpojumu kvalitāti.

Telekomunikāciju tīklu tālāku attīstību un modernizāciju risinājumus pamatā nosaka uzņēmumu SIA "Lattelekom", SIA "Latvijas Mobilais Telefons", SIA "Tele 2" u.c. attīstības stratēģijas un klientu maksātspēja.

Vecpiebalga novadā pieejami SIA "Lattelecom" virszemes, interaktīvās televīzijas pakalpojumi. Novadā nav pieejami kabeļtelevīzijas pakalpojumi, ir iespēja individuāli ierīkot satelīttelevīziju.

Interneta pakalpojumus šobrīd piedāvā vairāki interneta piegādātāji, izmantojot dažādus pieslēguma veidus, piedāvājot dažādus ātrumus un dažādas pakalpojuma cenas, kas ļauj katram patērētājam izvēlēties savām vajadzībām atbilstošāko.

Vietās, kur ir apgrūtināta interneta pieslēgšana „ar vadiem”, ir pieejami dažādu firmu piedāvātie „bezvadu” interneta pieslēgumi. Protams, ka pieejamie datu pārraides ātrumi dažādās vietās un starp dažādu firmu piedāvājumiem atšķiras, tomēr nepastāv tādas novada teritorijas daļas, kur nebūtu

iespējams piemeklēt risinājumu. Interneta pakalpojumus nodrošina uzņēmums "Telia Latvija" un "Triatel", bet „bezvadu” pieslēgumus piedāvā firmas „Triatel”, „LMT”, „TELE2”, „Bite”.

Interneta pieslēgums ir pieejams visos novada pagastu centros, bibliotēkās un skolās.

V/A „Kultūras informācijas sistēmas” realizēja Publisko bibliotēku attīstības projektu un izveidoja bezmaksas piekļuvi internetam visās novada bibliotēkās. Tās piedalās arī attīstības projektā „Trešais tēva dēls”.

5.3. Elektroapgāde

Vecpiebalgas novadu ar elektroenerģiju nodrošina VAS "Latvenergo" filiāle VAS Ziemeļu elektrisko tīklu (RET) Piebalgas elektrisko tīklu rajona daļa. Apdzīvotās vietas savieno 20 kV elektropārvades līnijas ar 20/0,4 kV transformatoru apakšstacijām, no kurām līdz elektroenerģijas patērētājiem atiet 0,4 kV līnijas. Pašvaldības teritorijā "Augstsprieguma tīklu" 330 kV un 110 kV elektropārvades līniju (EPL) nav un, pēc VAS "Latvenergo" informācijas, jaunu objektu celtniecība nav paredzēta.

A/S „Sadales tīkls” Ziemeļu reģions veic ikdienas uzturēšanu, novērš tehniskas avārijas un modernizē esošās elektrolīnijas piešķirtā finansējuma robežās. Liels darbs tiek ieguldīts, lai katru gadu samazinātu elektroenerģijas zudumus elektropārvades līnijās.

Vecpiebalgas novadā esošie elektrotīkli ir fiziski nolietoties, tikai nedaudzās vietās gaisa kabeļi ir nomainīti ar pazemes kabeļiem, tādēļ dabas stihiju gadījumos – spēcīgs vējš, sniegs – vadi tiek norauti no stabiem, pastāvīgu inovatīvu uzlabošanu reizēm rodas elektropadeves pārrāvumi.

Vecpiebalgas novadā atrodas arī viena neliela HES stacija, kas atrodas uz Orisāres upes Inešu ciemā. Izbūvētais HES pašreiz ražo elektroenerģiju tikai pašpatēriņam (līdz 5 kV), bet maksimālā iespējamā jauda ir 3 x 7.5 kV.

5.4. Komunālie pakalpojumi

Komunālie pakalpojumi ir pieejami visos novada pagastos, tos sniedz – Dzērbenes pagastā SIA „Dzērbenes siltums”, Inešu pagastā komunālā saimniecība, Kaives pagastā komunālā saimniecība, Taurenes pagastā komunālā saimniecība un Vecpiebalgas pagastā komunālā saimniecība. Uzņēmumu pamatdarbības veids ir siltumapgāde, ūdensapgāde, kanalizācija, namu apsaimniekošana, teritorijas labiekārtošana, elektroapgāde, ceļu apsaimniekošana un uzturēšanas darbi un citi pakalpojumi.

5.4.1. Ūdenssaimniecība

5.4.1.1. Ūdensapgādes sistēma

Vecpiebalgas novadā centralizētā ūdensvada pakalpojumus saņem visi pagasta centri - Vecpiebalga, Dzērbene, Taurene, Kaive un Ineši. Pārējās apdzīvotās vietas, izņemot Kleķerus, Greiverus, Spuldzēnus, nav centralizētās ūdensapgādes.

Vecpiebalgas novadā dzeramā ūdens vajadzībām izmanto pazemes ūdeņus. Dzeramais ūdens pilnībā tiek nodrošināts no pazemes ūdens resursiem, tie tiek galvenokārt iegūti no Daugavas ūdens horizonta un Gaujas ūdens horizonta. Inešu un Kaives pagastos ūdens resursi tiek iegūti arī no Daugavas-Ogres ūdens horizonta.

Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzes uzskaitē Vecpiebalgas novadā ir 83 urbumi, no tiem - 82 urbumu statuss ir neskaidrs. Lielākā daļa urbumu ir pašvaldību pārziņā, daļa urbumu ir uzņēmumu, individuālo lietotāju pārziņā. (skat. 18.tabula)

18. tabula. Vecpiebalgas novada teritorijā esošie urbumi

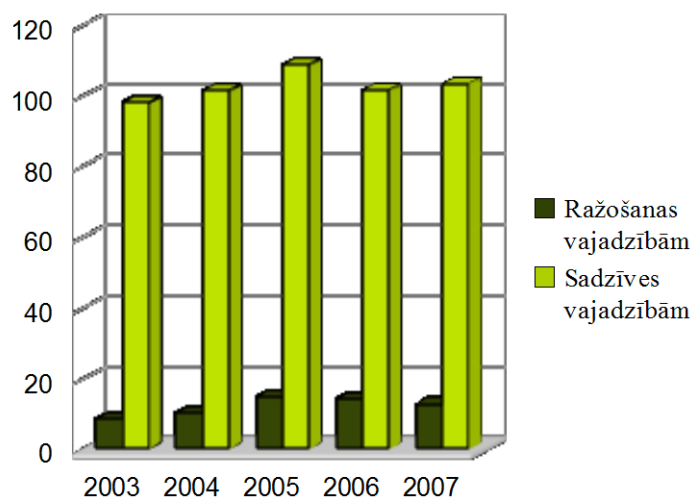
Nr. p. k.	Teritoriālā vienība	Urbumu skaits	Tai skaitā:					Statuss nav zināms
			Ūdens lietošanai izmantojamie urbumi	Rezervēti e urbumi	Neizmantoti e urbumi	Likvidēti e urbumi	Urbumi jātampon ē	
1	Dzērbenes pagasts	14	-	-	-	-	-	14
2	Inešu pagasts	13	-	-	-	1	-	12
3	Taurenas pagasts	20	-	-	-	-	-	20
4	Vecpiebalgas pagasts	29	-	-	-	-	-	29
5	Kaives pagasts	7	-	-	-	-	-	7
Kopā:		83	-	-	-	1	-	82

Avots: LVĢMC Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrs

Galvenie ūdens patērētāji Vecpiebalgas novadā ir individuālās dzīvojamās mājas, sabiedriskās ēkas, komercuzņēmumi un pārvaldes iestādes, kā arī daudzdzīvokļu māju saimnieciskais sektors, zemnieku saimniecības sektors un ražošanas sektors. Pēc Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas centra datiem Vecpiebalgas novadā ir izsniegtas 11 ūdens lietošanas atļaujas.

Ūdens patērīna lielāko daļu sastāda sadzīves vajadzībām, jo novadā neatrodas lieli ražošanas uzņēmumi. Ūdens patērīnš sadzīves vajadzībām novadā laika periodā no 2003.gada līdz 2007.gadam ir stabilizējies no 100 līdz 110 tūkst. tūkst.m3/gadā. Tas izskaidrojams ar precīzāku iegūtā ūdens daudzuma uzskaiti, ūdensapgādes sistēmas sakārtošanu un ūdens zudumu samazināšanu (skat. 27.attēlā)

27.attēls. Ūdens izmantošana ražošanas un sadzīves vajadzībām Vecpiebalgas novadā, (tūkst.m³ /gadā)

Avots: LVĢMC Valsts statistikas pārskats „2-Ūdens”

Centralizēta ūdensapgāde sistēma ir lielākajā daļā no Vecpiebalgas novada pagastu centru teritorijas, savukārt lauku apdzīvotajās vietās turētāji izmanto autonomas ūdensapgādes sistēmas: šahtveida akas vai individuālos artēziskos urbumus.

Visiem ciemiem ir viena ūdensapgādes sistēma, izņemot Taureni. Ūdensapgādes sistēmā ūdens tiek padots no artēziskajām akām. Lielākajai daļai esošo aku stāvoklis ir vērtējams kā neapmierinošs, jo no urbumiem paceltā ūdens kvalitāte pārsniedz normatīvus rādītājā dzelzs. 19.tabulā var apskatīt ūdensapgādes sistēmu raksturojumus Vecpiebalgas novada ciemos.

19.tabula. Vecpiebalgas novada ūdensapgādes sistēmas raksturojums

Nr.p.k.	Teritoriālā vienība	Teritorija	Ūdens tīklu kopgarums, km	Patērētāju skaits	Vid. ūdens patēriņš, m ³ /gadā
1	Vecpiebalgas pagasts	Vecpiebalga	5,1	513	22 356 (2009)
2	Taures pagasts	Taurene	4,2	378	29 116 (2007)
3	Dzērbenes pagasts	Dzērbene	6,5	350	14 100 (2010)
4	Kaives pagasts	Kaive	2,5	82	4 370 (2010)
5	Inešu pagasts	Ineši	3,5	188	9 230 (2009)

Avots: Ūdenssaimniecību novērtējuma ziņojumi

Vecpiebalgas ciemā ar ūdensapgādes pakalpojumu tiek nodrošināti 90% iedzīvotāju jeb 505 patērētājiem un 50% no ciemā esošajām iestādēm un uzņēmumiem. Taures ciema teritorijā, centralizēta ūdensapgāde ir 378 jeb 90% ciema iedzīvotāju. Dzērbenes ciemā tikai 32% iedzīvotāju ir pieejama centralizētā ūdensapgāde. Kaives ciemā centralizētā ūdensapgāde ir pieejama 62% ciema iedzīvotāju, kā arī 4 iestādēm un 4 uzņēmumiem. Inešu ciemā centralizētā ūdensapgāde ir pieejama 61% ciema iedzīvotāju un visām iestādēm un uzņēmumiem.

5.4.1.2. Kanalizācijas sistēma

Centralizētā kanalizācijas sistēmas ir Vecpiebalgas, Kaives, Tauresnes, Dzērbenes un Inešu ciemos, kā arī Kleķeros, Greiveros un Spuldzēnos.

Sadzīves notekūdeņi no apdzīvotajām vietām galvenokārt tiek savākti kanalizācijas sistēmā, novadīti uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI) un pēc attīrīšanas ūdenstecēs vai ūdenstilpnēs.

20.tabula. Vecpiebalgas novada kanalizācijas sistēmas raksturojums

Nr. p.k.	Atrašanās vieta	Teritorija	Sastāv	Kanalizācijas tīklu kopgarums, km
1	Vecpiebalgas pagasts	Vecpiebalga	paštesces kanalizācijas tīkls 2 septiņu 2 biodīķi	3,6
2	Tauresnes pagasts	Taurene	paštesces kanalizācijas tīkls BIO 100 2 biodīķi	5,1
3	Dzērbenes pagasts	Dzērbene	Paštesces kanalizācijas tīkli 2 kanalizācijas pārsūkņēšanas stacija BIO 80	3,3
4	Kaives pagasts	Kaive	paštesces kanalizācijas tīkls kanalizācijas pārsūkņēšanas stacija BIO 30 nostādinātājs	2,4
5	Inešu pagasts	Ineši	paštesces kanalizācijas tīkli BIO 50 Biodīķi 4 nostādinātāji	2,7

Avots: Ūdenssaimniecību novērtējuma ziņojumi

Pēc LVĢMC Vecpiebalgas novadā kopumā ir uzskaitītas 5 bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

21.tabula. Bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanās iekārtas, tūkst, m³/gadā

Ūdens daudzumi: tūkst,m ³ /gadā					
Teritoriālā vienība	Skaitis	Jauda (tūkst,m ³ /dnn)	Notekūdeņu daudzums	Attīrīšanas pakāpe	
				Pirmējā attīrīšana	Otrējā attīrīšana
Dzērbenes pagasts	1	0.100	10.560	10.560	
Inešu pagasts	2	0.170	15.444	3.810	11.634

Taurenas pagasts	1	0.100	33.781	33.781	
Vecpiebalgas pagasts	1	0.050	5.148	5.148	
Kaives pagasts	-	-	-	-	-
Kopā	5	0.43	64.93	53.3	11.63

Avots: LVĢMC Valsts statistikas pārskats „2-Ūdens”

Kā redzams, notekūdeņu bioloģisko attīrīšanas iekārtu uzlabojumi vispirms ir nepieciešami tām bioloģiskām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kurās tiek nodrošināta tikai pirmējā attīrīšana, t.i., Dzērbenes pagastam, Inešu pagastam, Taurenas pagastam, Vecpiebalgas pagastam. Kaives pagastā bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārta tika izbūvēta 2010.gadā.

Ciemos ne visiem iedzīvotājiem ir nodrošināta centralizēta sadzīves kanalizācijas sistēma, tādēļ daļai iedzīvotāju pie mājām ir sava sadzīves kanalizācijas notekūdeņu izsmeļamā bedre. No šīm sadzīves kanalizācijas notekūdeņu izsmeļamām bedrēm sadzīves kanalizācijas notekūdeņus, galvenokārt, savāc un nogādā uz NAI ar pašvaldības komunālajam uzņēmumam piederošo asenizācijas mašīnu ar vakuuma sūkni.

28.attēls. Notekūdeņu daudzums Vecpiebalgas novadā (tūkst. m³/gadā)

Avots: LVĢMC Valsts statistikas pārskats „2-Ūdens”

Vecpiebalgas pagasta centralizētā kanalizācijas sistēma apkalpo 80% iedzīvotāju un aptuveni 50% komercuzņēmumu un iestāžu. Centralizētajai kanalizācijas sistēmai pieslēgti 90% no visiem Taurenas ciema iedzīvotājiem. Kaivē centralizētās kanalizācijas pakalpojumi ir pieejami 55%, Inešos - 47% un 32% Dzērbenes ciema iedzīvotājiem, vidēji novadā 55% ciema iedzīvotāju..

Kanalizācijas sistēmas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un izmantojamās attīrīšanas tehnoloģijas daudzviet ir novecojušas. Pagastu pārvalžu komunālie dienesti, kas nodarbojas ar ūdensapgādes un kanalizācijas jautājumiem, visbiežāk veic cauruļvadu plīsumu un aizsērēšanas novēršanu, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un kanalizācijas sūkņu apkalpošanu, bet nav spējīgi veikt tehnoloģiskā režīma uzlabošanas, sistēmas rekonstrukcijas pasākumus.

5.4.2. Siltumapgāde un gāzes apgāde

Vecpiebalgas novada centralizētā apkures sistēma ir Vecpiebalgā, Taurenē, Dzērbenē un Inešu apdzīvojamajās vietās, Kaives pagastā centralizētas apkures sistēmas nav. Novada teritorijā privātmājās

rajonos un ārpus apdzīvoto vietu centralizētās apkures sistēmas tīkla tiek pārsvarā lietota lokālā apkure, arī ražošanas un darījumu objekti izmanto lokālās apkures sistēmas.

Vecpiebalgā centralizētas siltumapgādes pakalpojumus saņem novada dome, vidusskola ar bērnudārzu un 7 daudzdzīvokļu mājas. Taurenē ar siltumu tiek nodrošinātas daudzdzīvokļu mājas, skola un centra sabiedriskās un pārvaldes iestādes, plānots centra katlu mājai pieslēgt Taurenē pamatskolas siltumapgādi. Dzērbenē centralizētai siltumapgādei ir pieslēgtas centra sabiedriskās un pārvaldes ēkas, kā arī daudzdzīvokļu mājas. Inešos centralizētā katlu māja apgādā Inešu pamatskolu un centra daļu ar siltumu.

Novada pašvaldības iestādēm un dzīvojamajām mājām centralizētās apkures sistēmas katlu mājām tiek izmantots dabai draudzīgi materiāli – malka, šķelda, granulām un skaidas. Lokālas apkures sistēmas izmanto malkas apkures katlus un apkuri ar elektrību.

Vecpiebalgas novada pašvaldība piegādā pašvaldības iestādēm 4073 Mwh siltuma enerģijas, kas sastāda 39% no kopējās piegādātās siltuma enerģijas, iedzīvotājiem tas sastādīja - 6306 Mwh jeb 61%. Kurināšanas sezona ir no septembra līdz maijam, ņemot vērā katra gada klimatiskos apstākļus.

Energoefektivitātes nolūkos daudzas ēkas tiek siltinātas. Iedzīvotāji siltina individuālās dzīvojamās mājas, pašvaldības ēkas tiek siltinātas, realizējot dažādus projektus. Galvenokārt notiek izglītības iestāžu un administratīvo ēku siltināšana, kā arī kultūras iestāžu siltināšana.

Vecpiebalgas novadā nav maģistrālais gāzes vads. Novada iedzīvotājiem tiek piedāvāta sašķidrinātā gāze, ko patērētājiem piegādā SIA „Latvijas propāna gāze”, un novada iedzīvotāji to izmanto sadzīves un apkures vajadzībām. Gāzes balonu glabātuve atrodas Vecpiebalgā pie DUS un tā iekārtota atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

5.4.3. Atkritumu apsaimniekošana

Vecpiebalgas novadā ir pieņemti saistošie noteikumi Nr.13 "Atkritumu apsaimniekošanu noteikumi Vecpiebalgas novadā", kas nosaka atkritumu apsaimniekošanas kārtību visām fiziskām un juridiskām personām Vecpiebalgas novada teritorijā.

Atkritumu novada teritorijā savāc SIA "Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija", kas nogādātā tos uz sadzīves atkritumu poligonu „Daibe” Pārgaujas novada Stalbes pagasts (Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģions).

SIA "Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija" ir noslēgti līgumi ar pašvaldību, uzņēmumiem un iedzīvotājiem par atkritumu savākšanu un izvešanu. Uzņēmums darbojas Ziemeļvidzemes reģionā 26 pašvaldībās., sniedzot pakalpojumus savākšanā, šķirošanā, uzglabāšanā, apstrādē, pārkraušanā, pārvadāšanā, apglabāšanā.

2010.gada Vecpiebalgas novadā tika savākti 1,23 t bīstamo un 455,46 t sadzīves atkritumu (pieskaitot individuālos uzņēmumus). Bīstamos atkritumus veido dažāda veida baterijas un akumulatori. Pēc 22.tabulas var redzēt, ka lielākais atkritumu savākšanas uzņēmums ir "Aibi", kur katru gadu savāktu atkritumu daudzums pieaug, lielāko daļu sadzīves atkritumi uzņēmuma sastāda dzīvnieku ausu atkritumi.

22.tabula. Vecpiebalgas novadā radīto sadzīves atkritumu un bīstamo atkritumu daudzums 2006. – 2010. g., t

Uzņēmumi	Radīto atkritumu daudzums, t									
	2006.g.		2007.g.		2008.g.		2009.g.		2010.g.	
	Sadzīves atkritumi	Bīstamie atkritumi	Sadzīves atkritumi	Bīstamie atkritumi	Sadzīves atkritumi	Bīstamie atkritumi	Sadzīves atkritumi	Bīstamie atkritumi	Sadzīves atkritumi	Bīstamie atkritumi
SIA "Dzērbenes siltums"	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0.06	-	0.72	-	0.66	-
SIA "NIVALS" DUS "Dzērbene"	n.d.	n.d.	0.003	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
SIA "Aibi"	103.5	-	218.1	-	347	-	527.1	-	417.1	-
Z/S "Zemturi"	1.02	0.66	0.97	0.55	3.16	0.3	2.6	0.57	2.7	0.84
Inešu pagasta padome	48	-	48	-	0.5	-	1	-	2.2	-
Taurenas pagasts padome	1	-	78	-	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0.5	-
SIA "LARKO-V"	n.d.	n.d.	10.46	1.9	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
SIA "RAN KO"	230.8	-	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs"	2.4	0.01	25.7	0.01	28.5	0.51	23	0.1	28.73	0.34
SIA "TERCA"	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	0.17	4.2	2,7	0.05
Vecpiebalgas novada pašvaldība	71.7	0.52	295.56	1.36	11	-	0.2	-	0.4	-
SIA "NIVALS" DUS "Nēķins"	n.d.	n.d.	0.003	-	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Kopā:	458.42	1.19	676.8	3.81	390.22	0.81	554.79	4.87	455.46	1.23

Apzīmējumi: n.d. – nav datu

Avots: LVĢMC Valsts statistikas pārskats "Nr.3- Pārskats par atkritumiem".

Novada teritorijā tiek piedāvātas atkritumu šķirošanas iespējas, dalīto atkritumu šķirošanas konteineri atrodas Dzērbenē, Taurenē, Vecpiebalgā. Taurenē ar ZAAO atbalstu plānots ierīkot atkritumu šķirošanas laukumu. Bijušās izgāztuves ir slēgtas un tiek rekultivētas. 2006.gada pabeigta atkritumu izgāztuves „Brežģis” rekultivācija Taurenas pagastā, „Vārnukalni” Inešu pagastā, „Alauksts” Vecpiebalgas pagastā.

Pašreiz ZAAO savāc atkritumus tikai daļu no iespējamā Vecpiebalgas novada atkritumu daudzuma. Notiek atkritumu noglabāšana neatļautās vietās, ka arī sadedzināšana, kas ir viens no galvenajiem kaitīgo vielu rašanās avotiem. Piesārņošana notiek arī populāriem tūrisma objektiem autoceļu tuvumā. Galvenais uzdevums ir panākt, lai visi iedzīvotāji, uzņēmējdarbības pilnībā iekļautos ZAAO, lai tiktu savākti un apglabāti visa veida atkritumi, netiktu pieļauta nesankcionēta atkritumu apglabāšana, apkārtējās vides piesārņošana.

54% aptaujāto iedzīvotāju ir apmierināti gan ar centralizēto kanalizācijas sistēmu, gan ar ūdensapgādi, bet 41% respondents ir apmierināts ar siltumapgādi. 30 % respondentu nav pieejama centralizēta ūdensapgāde, 34% respondentu nav pieejama centralizētā kanalizācijas sistēma, siltumapgāde nav pieejama 49% respondentu.

85% aptaujātie iedzīvotāji ir ļoti apmierināti vai drīzāk apmierināti par atkritumu izvešanas/savākšanas pakalpojumu

6. VIDES KVALITĀTE

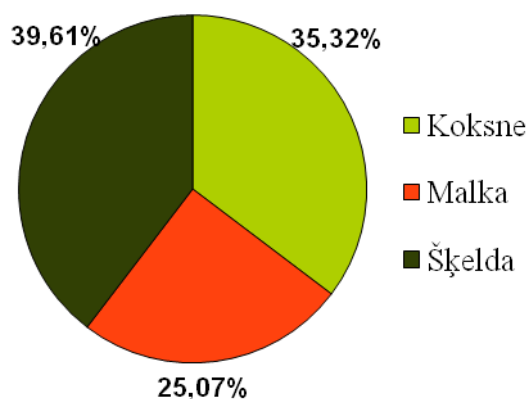
6.1. Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāti rajonā ietekmē robežšķērsojošie, autotransporta un stacionārie gaisa piesārņotāji (rūpniecības objektu, katlu māju), kā arī atsevišķu ražotāju radītais gaisa piesārņojums. Diemžēl nav dati par gaisa piesārņojumu Vecpiebalgā, jo tuvākā novērojumu stacija ir monitoringa stacija ir Rīgā.

Vecpiebalgas novadā pašlaik tiek normēti un uzskaitīti stacionārie izmešu avoti, taču netiek aplūkoti decentralizētie siltumapgādes objekti: privātmāju katlumājas vai vienkārši apkures katli, kokapstrādes cehu emisiju daudzums, kā arī izmeši, kas radušies lauksaimniecībā no lopkopības, minerālmēslu un pesticīdu lietošanas. Valsts statistikā un LVĢMC Valsts statistikas pārskatā "Nr.2-GAISS" apkopotī dati par lielākajiem stacionārajiem emisiju avotiem, taču reālais gaisa piesārņojuma līmenis paliek nezināms.

Galvenie gaisa piesārņotāji Vecpiebalgas novadā ir katlu mājas, kas atrodas pagastu centros. 29.attēlā redzams, ka galvenais kurināmais ir šķelda, taču pārējie kurināmie arī ir dabīgie materiāli.

29.attēls. Izmantotā kurināmā procentuālais sadalījums Vecpiebalgas novadā 2010.gadā

Avots: LVĢMC Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību "Nr.2-Gaiss"

Koksne ir nozīmīgākais vietējais kurināmais Latvijā. Koksni plaši izmanto gan centralizētajā, gan vietējā un individuālajā siltumapgādē. Kopumā lielais koksnes īpatsvars kurināmā izmantošanas struktūrā ir pozitīvs rādītājs, jo radītie izmeši nesatur sēru, kas izraisa atmosfēras nokrišņu paskābināšanos.

Ņemot vērā turpmāko paredzamo energoresursu sadārdzināšanos, daudzviet novadā centralizētajās siltumapgādes sistēmās būs jāveic rekonstrukcija un pasākumi enerģijas efektīvākai izmantošanai.

6.2. Ūdens kvalitāte

6.2.1. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Virszemes ūdeņu kvalitāti ietekmē piesārņojošo vielu iekļūšana ūdenstilpnēs vai ūdenstecēs. Ūdens ekosistēmu degradāciju, izraisot eitrofikāciju, varētu veicināt slāpekļa un fosfora savienojumi, kas

nonāk ūdens objektos no punktveida avotiem (notekūdeņi, kas tiek savākti no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām) un no difūzajiem avotiem (notece no lauksaimniecības zemēm, viensētām, kas nav pieslēgtas kanalizācijas sistēmai utt.).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" Vecpiebalgas novadā esošajā upē – Gauja, un ezeros – Alauksts un Inesis visā to platībā novada teritorijā ir noteiktas par valsts prioritārajiem zivju ūdeņiem. Gauja un Inesis ir karpveidīgo zivju ūdeņi, līdz ar to upju ķīmiskajai un bioloģiskajai kvalitātei jāatbilst karpveidīgo zivju ūdeņu parametriem, Alauksts ir lašveidīgo zivju ūdeņi.

Pēc Gaujas un Daugavas baseinu apgabala apsaimniekošanas plāniem, tajā ietveras Vecpiebalgas novada nozīmīgākie ūdensobjekti, upju ekoloģiskā kvalitāte novadā tiek novērtēta kā laba un vidēja. Četrām upēm kvalitāte ir laba, divām vidēja, bet Ogrēi tiek piešķirta augstā kvalitāte. Ezeri novērtēti ir dažādi, Gaujas baseina apgabala ezeru Juvera un Zobola ūdens kvalitāte ir novērtēta kā laba, taču Daugavas baseina apgabala ezeriem Alaukstam un Nedzīm tā ir vidēja, bet Inesim un Taunam ļoti slikta.

Kopumā virszemes ūdeņu objektus raksturo apmierinoša ekoloģiskā kvalitāte, virszemes ūdeņiem ir labas pašattīrīšanās spējas, ļoti zemas metālu un naftas produktu koncentrācijas un samērā zemas organisko vielu un biogēnu koncentrācijas. Daļa upju (piemēram, atsevišķi Ogres upes posmi) bioloģisko vērtību ziņā uzskatāmas par Latvijas mēroga etalonupēm ar tīriem ūdeņiem, lielu bioloģisko daudzveidību un starptautiski aizsargājamām sugām.

6.2.2. Dzeramā ūdens kvalitāte

Pie dzeramajiem pazemes ūdeņiem pieskaita pazemes saldūdeņus ar hlorīdu un sulfātu koncentrāciju zemāku par 250 mg/l, permanganāta oksidējamību zemāku par 5 mg O₂/l, neatkarīgi no dzelzs koncentrācijas. Tāds ir pazemes ūdens raksturojums, kura dabiskais sastāvs ir maksimāli tuvs Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumos Nr. 235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" izvirzītajām prasībām.

Šobrīd nav informācijas par pazemes ūdens kvalitāti, jo tuvāka novērojumu stacija ir Integrālā monitoringa stacija Rīgā. Vecpiebalgas novada hidroģeoloģiskie apstākļi neierobežo ūdensgūtvē izvietojumu ne no ūdens daudzuma, ne no perspektīvā ūdens horizonta aizsargātības viedokļa. Daugavas horizontam ūdens resursi visā teritorijā ir pietiekami un artēziskie ūdeņi ir bakterioloģiski un ķīmiski tīri. Tie neatbilst dzeramā ūdens prasībām tikai ar savu dzelzs saturu. Tāpēc viena no prioritārajām darbībām ir dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

6.3. Potenciāli piesārņotās vietas

Vides kvalitātes "karstie" punkti novadā ir piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijas (t.sk. bijušie PSRS armijas militārie objekti).

Atbilstoši likumam „Par piesārņojumu” Latvijas Vides, Ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs apkopo ziņas par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām valstī Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas sistēmā. Vecpiebalgas novada teritorijā ir reģistrēta viena piesārņota vieta Dzērbenes pagastā, Dzērbenē SIA "Nivals" DUS "Darbnīcas", par iemeslu ir gruntsūdens piesārņojuma ar naftas produktiem 2000 m² platībā. 19 ir potenciāli piesārņotās vietas, lielākoties tās ir izvietotas Inešu pagastā, kopumā 4, pārējos pagasts katrā pa 3. Lielākoties potenciālās piesārņojuma vietas ir bijušās minerālmēslu noliktavas un šķūņi, bijušās un esošās degvielas glabātuves, bijušās sadzīves atkritumu

izgāztuves. Visas 23.tabulā norādītās potenciālās piesārņojuma vietas pieder pie otrās bīstamības pakāpes.

23.tabula. Potenciālās piesārņotās vietas Vecpiebalgas novadā

Nr. p.k	Vietas nosaukums	Teritorija	Iemesli
1	Bijusī minerālmēslu noliktava "Berlīne"	Dzērbenes pagasts	grunts piesārņojums ar agroķīmikālijām
2	Bijusī pesticīdu glabātuve Pils saimniecības ēkā	Dzērbenes pagasts	grunts piesārņojums ar agroķīmikālijām
4	Bijusī minerālmēslu pārkraušanas un uzglabāšanas vieta "Mežmalas"	Dzērbenes pagasts	grunts piesārņojums ar agroķīmikālijām
5	SIA "AIBI" lieljaudas lopkautuve	Inešu pagasts	B kategorijas uzturēšanās
6	DUS "Meldri"	Inešu pagasts	Konstatēts naftas produktu piesārņojums gruntsūdeņos- 0,37 mg/l
7	Bijušās mehāniskās darbnīcas Inešos	Inešu pagasts	grunts un gruntsūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem
9	Bijusī minerālmēslu noliktava "Ceriņi"	Inešu pagasts	grunts piesārņojums ar agroķīmikālijām
10	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve "Vārnukalns"	Inešu pagasts	grunts piesārņojums
11	Bijusī minerālmēslu noliktava "Dambmaļi"	Kaives pagasts	grunts piesārņojums ar agroķīmikālijām
12	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve "Zilaiskalns"	Kaives pagasts	Grunts un gruntsūdens piesārņojuma
13	SIA "Kaive" gateris	Kaives pagasts	grunts un gruntsūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem
14	SIA "Nivals" DUS	Taurenes pagasts	Konstatēts neliels naftas produktu piesārņojums gruntsūdeņos- 0,35 mg/l
15	SIA "Ija"	Taurenes pagasts	Darbība ar naftas produktiem
16	Pesticīdu noliktava "Lidlauks"	Taurenes pagasts	
17	Bijusī ķīmikāliju noliktava "Zīlītes"	Vecpiebalgas pagasts	grunts un gruntsūdens piesārņojums
18	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuves "Veļķi"	Vecpiebalgas pagasts	grunts un gruntsūdens piesārņojums
19	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuves "Alauksta karjers"	Vecpiebalgas pagasts	grunts un gruntsūdens piesārņojums

Avots: LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas sistēma

Plānojot saimniecisko darbību piesārņoto vietu teritorijās, jāveic augsnes un gruntsūdeņu analīzi un jānovērš piesārņojums pirms darbības uzsākšanas.

6.4. Piesārņojošo darbību atļaujas

Piesārņojums ir tāda tieša vai netieša emisijas ietekme uz vidi, kas var apdraudēt cilvēku veselību, nodarīt kaitējumu īpašumam, rada vai var radīt kaitējumu videi, tai skaitā ekosistēmām, traucēt dabas resursu izmantošanu vai citādi traucēt likumīgu vides izmantošanu. Piesārņojošās darbības iedala A, B un C kategorijā, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi.

Vecpiebalgas novadā ir izsniegtas 7 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas, tajā skaitā 3 atļaujas Vecpiebalgas novada pašvaldībai (24.tabula).

24.tabula. B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas

Nr.p.k.	Organizācija	Atrašanās vieta	Piesārņojošās darbības veids	Atļaujas izsniegšanas datums
1	SIA "Dzērbenes siltums" Reģ.nr. 49503004332 "Katlumāja", Dzērbene	Dzērbene, Dzērbenes pagasts	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk m3 diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē	08.07.2010
2.	SIA "Zemturi auto" Reģ.nr. 44101025485 "Brocēni", Dzērbene pagasts	"Brocēni", Dzērbenes pagasts	Iekārtas nolietotu transportlīdzekļu apstrādei un kuģu vraku pārstrādei un uzglabāšanai; iekārtas īslaicīgai atkritumu uzglabāšanai	18.12.2009
3	SIA "AIBI" Reģ.nr. 40003341192 Cēsu iela 16A, Ērgļu pagasts, Ērgļu novads	"Kleivēni", Inešu pagasts	Lopkautuves ar kautķermeņu ražošanas jaudu no 5 līdz 50 tonnām diennaktī; Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk m3 diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē; Sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir vairāk nekā 0,2 megavati, ja sadedzināšanas iekārtai nav nepieciešama atļauja	08.01.2010
4	Vecpiebalgas novada pašvaldība "Attīrīšanas iekārtas" Alaukstas iela 4, Vecpiebalga	Kaive, Kaives pagasts	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk m3 diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē	23.12.2011
5	VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs" 12.nod. "Vecpiebalga" NAI Tvaika iela 2, Rīga	"Greiveri", Vecpiebalgas pagasts	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk m3 diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē; Sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir vairāk nekā 0,2 megavati, ja sadedzināšanas iekārtai nav nepieciešama atļauja	03.07.2009
6	Vecpiebalgas novada pašvaldība Taurenas ciema NAI,	"Jaunmelderi" Taurenas	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk m3 diennaktī, kuras attīrītos	26.03.2009

	“Nēķins”, Taurenas pagasts	pagasts	notekūdeņus novada vidē	
7	Vecpiebalgas novada pašvaldība "Zemgaļi" Alauksta iela 4, Taurenas pagasts	“Zemgaļi” Vecpiebalgas pagasts	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk m ³ diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē	31.10.2006

Avots: Vides pārraudzības valsts birojs www.vpvb.gov.lv

Vecpiebalgas novada teritorijā ir izsniegti septiņas C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumi (25.tabula).

25.tabula. C kategorijas piesārņojošās darbības paliecinājumi

Nr.p.k.	Organizācija, adrese	Piesārņojošās darbības veids	Apliecinājuma numurs	Izsniegšanas datums
1	SIA "ALL Transporting", Reģ. nr. 40003959443 Vecpiebalgas novads, Inešu pagasts, "Angārs"	Sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir vairāk nekā 0,2 megavati, ja sadedzināšanas iekārtai nav nepieciešama atļauja	VA12IC0003	19.01.2012
2	SIA "LB Melio", Reģ. nr.44103033862 Vecpiebalgas novads, Inešu pagasts, "Mehāniskās darbnīcas"	Iekārtas kurināmā ražošanai no koksnes atlikumiem	VA11IC0040	07/12/11
3.	Vecpiebalgas novada pašvaldība, Reģ. nr. 90000057259 Vecpiebalgas novads, Inešu pagasts, "Klētis"	Sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir vairāk nekā 0,2 megavati, ja sadedzināšanas iekārtai nav nepieciešama atļauja	VA12IC0004	24.01.2012
4.	Vecpiebalgas novada pašvaldība, Reģ. nr. 90000057259 Vecpiebalgas novads, Inešu pagasts, "Saulītes"	Sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir vairāk nekā 0,2 megavati, ja sadedzināšanas iekārtai nav nepieciešama atļauja	VA12IC0005	24.01.2012
5	SIA "AC Management", Reģ. nr. 40003796895 Vecpiebalgas novads, Dzērbenes pagasts, "Lejnieki"	Zivaudzētavas	VA12IC0014	21.03.2012
6	SIA "Gotika Auto", Reģ. nr. 40003165118 Vecpiebalgas novads, Taurenas pagasts, "Taurene"	Degvielas uzpildes stacijas ar degvielas apjomu (lielāko kopējo degvielas daudzumu, kas pārsūknēts pēdējo triju gadu laikā) līdz 2000 m ³ gadā	VA11IC0021	16.06.2011
7	Fiziska persona Vecpiebalgas novads, Inešu pagasts, "Upes akmentiņi"	Dzīvnieku novietnes, kurās komerciālos nolūkos audzē 10 un vairāk dzīvnieku vienību	VA11IC0001	07/01/11

Avots: Valsts vides dienests www.vvd.gov.lv

Vecpiebalgas novada teritorijā nav lielu ražošanas uzņēmumu, tādēļ nav izsniegta neviena A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.

74% iedzīvotāju aptaujas respondentu norādīja, ka ir ļoti apmierināti un drīzāk apmierināti ar apkārtējās teritorijas vides sakoptību.

7. VESELĪBAS APRŪPE, SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

7.1. Veselības aprūpe

Vecpiebalgas novadā iedzīvotājiem pieejama ambulatorā veselības aprūpe – ārstniecības pakalpojumu var saņemt divās ārsta praksēs – Dzērbenē „Vējrozēs” un Vecpiebalgā „Doktorātā”. Novada pagastu teritorijā atrodas arī feldšeru punkti, kas nodrošina iedzīvotājiem saņemt veselības aprūpi tuvāk viņu dzīvojamai vietai, Inešu pagastā “Upmalās” un Taurenē Krasta ielā 15, Kaivē vienreiz nedēļā pagasta pārvaldes ēkā „Dārziņos” pieņem ģimenes ārsts. Novadā atrodas trīs aptiekas – Vecpiebalgā, Dzērbenē un Taurenē, kas nodrošina iedzīvotājiem iegādāties vajadzīgos medikamentus sev tuvākajā vietā, nevis braukt tos iegādāties tikai novada centrā.

Vecpiebalgas novada teritorijā atrodas Neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde Taurenē, kas sniedz neatliekamā medicīniskā palīdzība kā Vecpiebalgas novada iedzīvotājiem, tā arī citu apkārtnējo teritoriju iedzīvotājiem.

Dežūrārstu Vecpiebalgas novadā nav, taču saskaņā ar Nacionālā veselības dienesta rīcībā esošo informāciju, tuvākie ir pieejami Rīgā. Tuvākais steidzamās medicīniskās palīdzības punkts ir “Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca” (Dakteru ielā 5, Smiltene, Smiltenes novadā), kas ir 1.līmeņa steidzamās medicīniskās palīdzības punkts, kurā visu diennakti ir pieejams viens ārsts (internists) un viena māsa vai ārsta palīgs. Tuvākās slimnīcas ir “Rīgas rajona slimnīca” Siguldā, “Cēsu klīnika”, Vidzemes slimnīca, Madonas slimnīca, Ērgļu slimnīca. Vecpiebalgas novadā ir iespējams saņemt arī zobārstniecības pakalpojumus Dzērbenē, Taurenē un Vecpiebalgā.

Sakarā ar veselības aprūpes sistēmas reorganizāciju mainījušies vairāki ambulatorā darba rādītāji. Salīdzinot ar 2009.gadu, samazinājies kopējais ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārsta, kā arī ambulatoro apmeklējumu skaits uz vienu iedzīvotāju, kas ir svarīgs medicīniskās aprūpes pieejamības rādītājs. Īpaši zems šis rādītājs ir mazajos lauku novados, taču šajās teritorijās ir augstāks ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārsta palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām, kas aprēķināts uz vienu iedzīvotāju. Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārsta 2011.gadā Vecpiebalgas novadā bija 1,7 apmeklējumi uz vienu iedzīvotāju, kas ir mazāk nekā vidēji Vidzemes reģionā, un Latvijā kopumā. Starp kaimiņu novadiem Vecpiebalgai ir zemākais apmeklējums pie ārsta un piektais zemākais apmeklējums skaits pie ārsta palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām (skat. 26.tabulā).

26.tabula. Latvijas, Vidzemes reģiona un tās republikas pilsētas, Vecpiebalgas novada un tās kaimiņu novadu ambulatoro apmeklētāju skaits pie ārsta, ārsta palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām uz vienu iedzīvotāju 2009.-2011.gadam

	Apmeklējumu skaits pie ārsta (uz 1. ledz.)			Apmeklējumu skaits pie ārstu palīgiem, vecmātēm un medicīnas māsām (uz 1. ledz.)		
	2009.g.	2010.g.	2011.g.	2009.g.	2010.g.	2011.g.
LATVIJA	5,6	5,6	6,3	0,63	0,66	0,78
Vidzemes reģions	4,9	4,9	5,6	0,85	0,83	1,07
Valmiera	7,8	8,0	9,1	0,85	0,88	1,02
Vecpiebalgas	2,0	1,7	1,7	0,48	0,61	1,06

novads						
Amatas novads	1,9	1,8	2,2	1,36	1,51	1,64
Cēsu novads	10,1	8,6	9,3	1,94	1,76	2,22
Ērgļu novads	5,8	6,1	7,1	0,46	0,53	0,53
Jaunpiebalgas novads	2,7	3,3	3,9	1,47	1,29	1,25
Madonas novads	4,8	4,7	5,4	0,57	0,59	0,78
Priekuļu novads	2,8	2,9	3,2	0,68	0,89	1,25
Raunas novads	4,6	5,6	7,4	0	0	0
Smiltenes novads	4,6	4,4	5,1	0,67	0,61	0,70

Avots: Nacionālais veselības centrs

Tajā pašā laikā pieaudzis ārstniecības personu mājas vizīšu skaits. Domājams, šī tendence saistīta ar pacientu mājas aprūpes ieviešanu Latvijā. Vecpiebalgas novadā mājas vizīšu skaits no 2009.gada līdz 2011.gadam ir samazinājies par 56,3% (skat. 27.tabulā)

27.tabula. Latvijas, Vidzemes reģiona un tās republikas pilsētas, Vecpiebalgas novada un tās kaimiņu novadu ārstniecības personu ambulatoro apmeklējumu struktūra 2009.-2011.gadam

	Ambulatoro apmeklējumu skaits			Ambulatorās pieņemšanas, %			Mājas vizītes, %		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
LATVIJA	14053876	13942717	14598546	97,5	97,1	96,9	2,5	2,9	3,1
Vidzemes reģions	1342681	1334878	1396314	97,1	96,9	96,6	2,9	3,1	3,4
Valmiera	236198	241599	253072	97,9	97,8	97,5	2,1	2,2	2,5
Vecpiebalgas novads	11752	11199	11381	96,1	96,2	98,2	3,9	3,8	1,8
Amatas novads	20515	20887	21497	95,8	95,9	95,7	4,2	4,1	4,3
Cēsu novads	239377	204074	209671	97,7	97,2	96,7	2,3	2,8	3,3
Ērgļu novads	22400	23507	24282	92,1	91,7	90,9	7,9	8,2	9,1
Jaunpiebalgas novads	11372	12269	12252	98,3	98,7	97,9	1,7	1,3	2,1
Madonas novads	149939	146292	155392	97,1	97,4	97,4	2,9	2,6	2,6
Priekuļu novads	45411	35298	36903	97,8	94,1	93,6	2,2	5,9	6,4
Raunas novads	18527	22376	26309	96,7	95,9	95,4	3,3	4,1	4,6
Smiltenes novads	74820	70795	75365	96,6	96,6	97,0	3,4	3,4	3,0

Avots: Nacionālais veselības centrs

Pēc pašvaldību budžetu izdevumu ekonomiskās kvalifikācijas veselībai 2009.gadā tika izlietoti Ls 12 493, 2010.gadā- Ls 12 226, 2011.gadā tie bija Ls 18 488, bet 2012.gadā plānots izlietot par 33,4% mazāk jeb Ls 12 308. Vidēji veselības izdevumi aizņem 0,1 % no kopējā budžeta.

Pēc "Data Serviss" 2008.gadā veiktā pētījuma nepieciešamības gadījumā 19% pacientu nav griezušies pie mediķiem un kā galvenie iemesli tiek norādīti naudas un laika trūkums. Problēmas veselības aprūpē primāri saistās ar valsts kopējo veselības aprūpes sistēmu, kur pašvaldības iespējas ietekmēt situāciju ir visai nelielas. Novada iedzīvotāju skatījumā, problēmas ir saistītas ar atsevišķu iedzīvotāju grupu problēmām nokļūt veselības aprūpes iestādēs (sabiedriskais vai cita veida transports, nespēja veikt līdz maksājumus par speciālistu konsultācijām un izmeklējumiem), nepietiekoša informācija no ģimenes ārstiem par pacientu iespējām un tiesībām, nepietiekami tiek nodrošinātas vajadzīgo speciālistu konsultācijas uz vietas. Daļa iedzīvotāju norāda uz aptieku trūkumu vai to nepiemērotajiem darba laikiem.

7.2. Sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība

Sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus Vecpiebalgas novada iedzīvotājiem organizē, un sniedz Vecpiebalgas novada domes izveidota iestāde – Sociālais dienests, kas darbu uzsāka 2009.gada 1.septembrī. Sociālā dienesta darbu reglamentē Sociālā dienesta nolikums. Sociālā dienesta pamatfunkcija ir nodrošināt iedzīvotāju sociālo vajadzību profesionālu izvērtēšanu, kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu personām, kurām uz to ir tiesības un kuras Vecpiebalgas novadā deklarējušas savu pamat dzīvesvietu. Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušajām trūcīgajām un maznodrošinātām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Sociālajā dienestā strādā 7 darbinieki – vadītāja, sociālie darbinieki katrā pagasta pārvaldē, kopumā pieci, un sociālā aprūpētāja.

Saskaņā ar Vecpiebalgas novada pašvaldības 2011.gada 20.aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr.4 "Noteikumi par Vecpiebalgas novada pašvaldības sociālajiem pabalstiem un to piešķiršanas kārtību" pašvaldība piešķir šādus sociālās palīdzības pabalstus – pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai (GMI pabalsts), dzīvokļa pabalstu, vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā, pabalsts bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, pabalsts pilngadību sasniegušiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, pabalsts brīvpusdienām, pabalsts sociālās rehabilitācijas mērķu sasniegšanai, pabalsts veselības aprūpei.

Vecpiebalgas novadam piešķirto sociālo pabalstu skaits nav vienmērīgs pa gadiem. Visvairāk pabalstu ir piešķirts 2011.gadā, kas bija par 16% lielāks nekā iepriekšējā gadā – 739, no tiem 60,5% bija pārējie sociālie pabalsti. 2011.gadā par 3 reizēm pieauga GMI pabalsti (skat 28.tabulā).

28.tabula. Vecpiebalgas novada sociālo pabalstu skaits kopā un pa veidiem 2007.-2011.gadam

Gads	Pašvaldību sociālie pabalsti kopā	GMI pabalsts	Vienreizējie pabalsti ārkārtas situācijā kopā	Pārējie sociālie pabalsti kopā
2007	485	23	57	416
2008	388	34	46	309
2009	224	68	35	189
2010	637	119	25	416
2011	739	373	41	447

Avots: Labklājības ministrija

Labklājības ministrijas uzturētajā Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā Vecpiebalgas novadā ir reģistrēti 3 sociālo pakalpojumu sniedzēji:

- 1) Vecpiebalgas novada Sociālais dienests (reģistrācijas apliecība Nr.655);
- 2) SIA "Vecpiebalgas doktorāts" (reģistrācijas apliecība Nr.434);
- 3) VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs" ilgstošās aprūpes centrs "Vecpiebalga" (reģistrācijas apliecība Nr.187).

Vecpiebalgas novada Taurenas pagastā atrodas arī alternatīvās aprūpes dienas centrs "Raudiņi", kurā iedzīvotāji var saņemt sociālās aprūpes pakalpojumus. Izveidots arī sabiedriskais centrs, kur mazturīgie iedzīvotāji var izmantot dušu un automātisko veļas mazgājamo mašīnu. 2010.gadā ar ERAF līdzekļiem tika rekonstruētas aprūpes dienas centra telpas un iegādāts nepieciešamais inventārs – mēbeles, sadzīves tehnika, datori.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas apkopoto informāciju kopš 2010.gada, kas bija pirmais pilnais kalendāra gads kopš bija notikusi administratīvi teritoriālā reforma (jaunievēlētās pašvaldību domes darbu sāka ar 2009.gada 1.jūliju), Vecpiebalgas novada pašvaldība nav pilnībā izlietojusi sākotnēji ielānotos budžeta līdzekļus pašvaldības izdevumiem, tajā skaitā izdevumiem sociālajiem pabalstiem (29.tabula). No apkopotajiem datiem secināms, ka, neskatoties uz pašvaldības kopējo budžeta izdevumu palielinājumu no 2009.gada līdz 2012.gadam par 39%, izdevumi sociālajiem pabalstiem ir samazinājušies par 68%. Vērojamas izmaiņas izdevumu sadalījumā starp sociālās palīdzības pabalstu veidiem, proti, ir palielinājušies izdevumi dzīvokļa pabalstiem. Tas varētu būt skaidrojams ar grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kad dzīvokļa pabalsts tika noteikts par nākamo primāri izmaksājamo sociālās palīdzības pabalstu aiz pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai. 2011.gadā ir palielinājušies izdevumi GMI pabalstam un dzīvokļu pabalstiem, samazinājušies izdevumi citiem sociālās palīdzības pabalstiem. No datiem par 2012.gada II ceturkšņa izdevumiem redzams, ka izdevumi pārējiem sociālajiem pabalstiem ir sastādījuši vairāk nekā pusi no visiem izdevumiem sociālajiem pabalstiem.

Arī izdevumi dzīvokļa pabalstam 2012.gada II ceturksnī ir bijuši procentuāli ievērojami lielāki kā kopējie izdevumi dzīvokļa pabalstam 2010. un 2011.gadā, taču tas būtu pamatojams ar apkures sezonu, kas būtiski ietekmē piešķirto dzīvokļa pabalstu skaitu tieši gada I un IV ceturksnī. Taču kopējā izdevumu

izlietojuma tendence 2012.gadam ir pozitīva, un izlietotie izdevumi II ceturksnī nepārsniedz 50% no gadā plānotajiem izdevumiem (no plānotajiem kopējiem budžeta izdevumiem izlietoti 37,95%), bet izlietotie izdevumi sociālajiem pabalstiem sastāda 61% no plānotajiem.

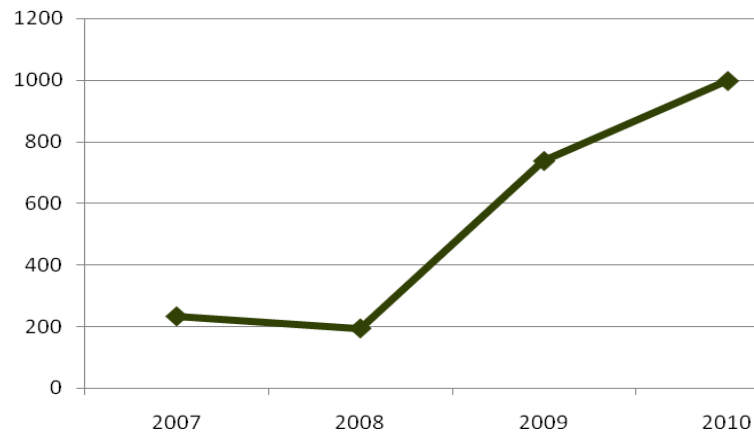
29.tabula. Vecpiebalgas novada pašvaldības izdevumi sociālajiem pabalstiem (latos)

Izdevumi	Gads	2010.	2011.	2012. II.cet.
Kopējie budžeta izdevumi gadā	plānotie	2 852 274	3 190 113	3 973 155
	izlietotie	2 817 926	2 917 341	1 507 935
Izdevumi sociālajiem pabalstiem	plānotie	217 438	143 346	67 838
	izlietotie	213 791	137 867	41 431
	% no kopējiem izdevumiem	7,59	4,73	2,75
Izdevumi GMI pabalstam	izlietotie	8 053	11 530	2 439
	% no izdevumiem sociālajiem pabalstiem	3,77	8,36	5,89
	% no kopējiem izdevumiem	0,29	0,40	0,16
Izdevumi dzīvokļa pabalstam	izlietotie	7 558	6 640	3 561
	% no izdevumiem sociālajiem pabalstiem	3,54	4,82	8,60
	% no kopējiem izdevumiem	0,27	0,23	0,24
Izdevumi pārējiem sociālajiem pabalstiem	izlietotie	198 180	119 697	35 431
	% no izdevumiem sociālajiem pabalstiem	92,7	86,82	85,52
	% no kopējiem izdevumiem	7,03	4,10	2,35

Avots: Finanšu ministrija, www.fm.gov.lv

Par valsts sociālo pabalstu piešķiršanu ir atbildīga Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, kas izskata iesniegumus un pieņem lēmumus par pabalstu piešķiršanu.

Trūcīgo personu skaits no 2007. gada līdz 2010. gadam pieaudzis par 4 reizēm jeb 330%, kas saistīts ar bezdarba pieaugumu Vecpiebalgā un Latvijā kopumā. (skat. 30.attēlā).

30.attēls. Trūcīgo personu skaits Vecpiebalgas novadā 2007.-2010.gadam

Avots: Labklājības ministrija

Trešdaļa respondentu nav apmierināta ar sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem novadā. Respondenti norāda, ka viens no steidzamākajiem darbiem novada ir nepieciešamība savest kārtībā sociālo infrastruktūru, domājot par invalīdiem un jāizvērtē sociālā palīdzība. Aptaujātie vēlētos sociālo atbalstu visiem, ne tikai tiem, kas to lūdz.

8. IZGLĪTĪBA

8.1. Pirmsskolas izglītība

Novadā neatrodas neviena pirmsskolas izglītības iestāde. Pirmsskolas izglītības programmu novada teritorijā piedāvā četras izglītības iestādes Vecpiebalgas vidusskola, Dzērbenes vidusskola, Inešu pamatskola un Taurenes pamatskola, kā arī Skujenes pamatskola, kas atrodas Skujenes pagastā, Amatas novadā.

Skujenes pamatskolu kopš 1997.gada 1.janvāra līdz 2009.gadam finansiāli uzturēja Kaives pagasta pašvaldība, bet kopš 2009.gada administratīvi teritoriālās reformas un Kaives pagasta iekļaušanas Vecpiebalgas novadā – Vecpiebalgas novada pašvaldība.

2011./2012.mācību gadā piecās izglītības iestādēs pirmsskolas izglītības programmu kopumā apmeklēja 172 bērni, kas dzimuši 2005.-2010.gadā. Bērnu iedalījums pa vecuma grupām, proti, vecumā līdz 4 gadiem ir 56% bērnu un 5-6 gadīgie bērni – 44%.

Kā redzams 30.tabulā, bērnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs 2011./2012. mācību gadā ir samazinājies par 4,5% pret 2009./2010. mācību gadu, taču straujākais samazinājums ir pret 2010./2011. mācību gadu par 15%. Vecpiebalgas vidusskolā bērnu kopskaits 2011./2012. mācību gadā ir samazinājies par 14 bērniem pret iepriekšējo mācību gadu, Dzērbenes vidusskolā samazinājies par 8 bērniem, Taurenes un Inešu pamatskolās katrā tikai par 2 bērniem.

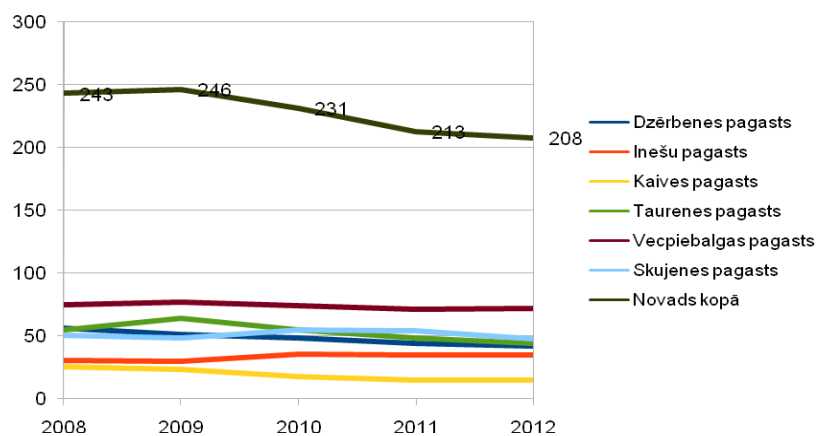
30.tabula. Pirmsskolas vecuma bērnu skaits Vecpiebalgas novada izglītības iestādēs 2007.-2012.gadā

Mācību gads/ Bērnu kopskaits mācību gada sākumā	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/2012		
	kopā	kopā	kopā	<4 gadīgie audzēkņi	5-6 gadīgie audzēkņi
Vecpiebalgas vidusskola	71	84	70	37	33
Dzērbenes vidusskola	32	31	23	14	9
Taurenes pamatskola	32	34	32	18	14
Inešu pamatskola	20	25	23	11	12
Kopā	155	174	148	80	68

Avots: Izglītības un zinātnes ministrija

Prognozes par turpmāko bērnu skaitu pirmsskolas izglītības iestādēs ir ar tendenci samazināties, jo liela daļa darbaspējīgo vecāku darba vietas meklē ārpus Vecpiebalgas novada, kā arī samazinās bērnu skaits no 0 līdz 6 gadiem Dzērbenes pagastā un Taurenes pagastā un Amatas novada Skujenes pagastā. Savukārt Vecpiebalgas pagastā bērnu skaits nebūtiski pieaug, Kaives un Inešu pagastos bērnu skaits paliek nemainīgs, taču kopumā novada tendence rāda, ka bērnu skaits turpmākajos gados samazināsies visos pagastos (skat. 31.attēlā).

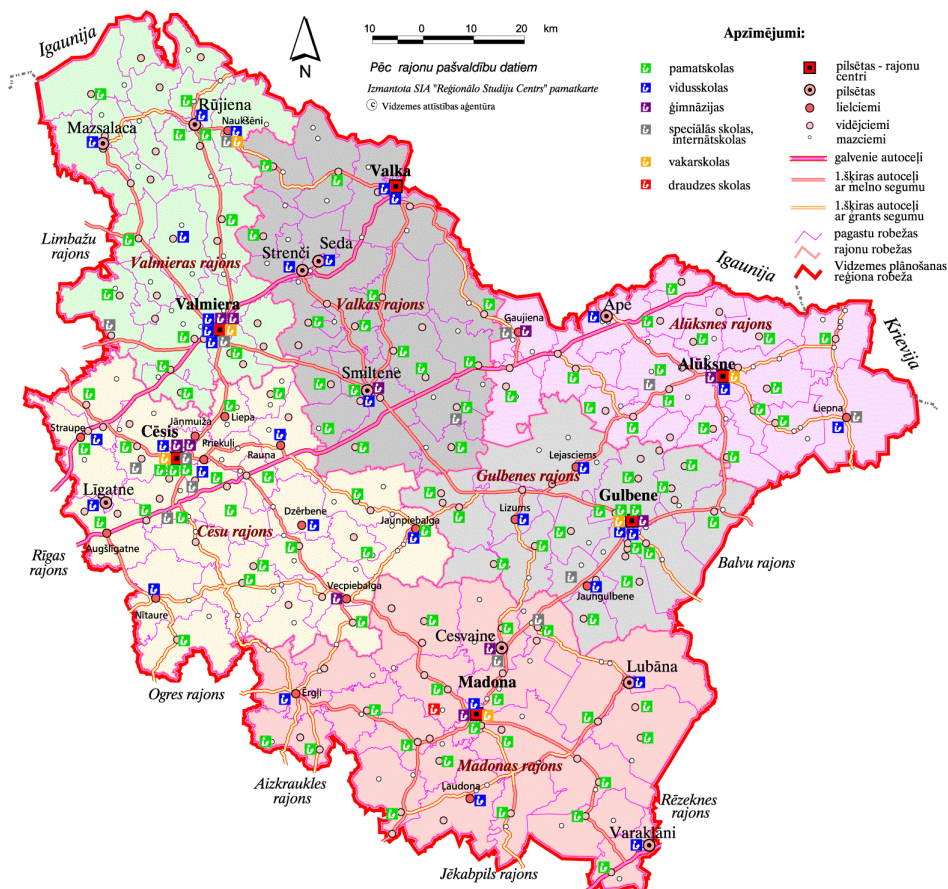
31.attēls. Bērnu skaits no 0 līdz 6 gadiem Vecpiebalgas novadā un Skujenes pagastā 2008.-2012.gadam

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

8.2. Vispārējā izglītība

32.attēls. Izglītības iestādes Vidzemes reģionā

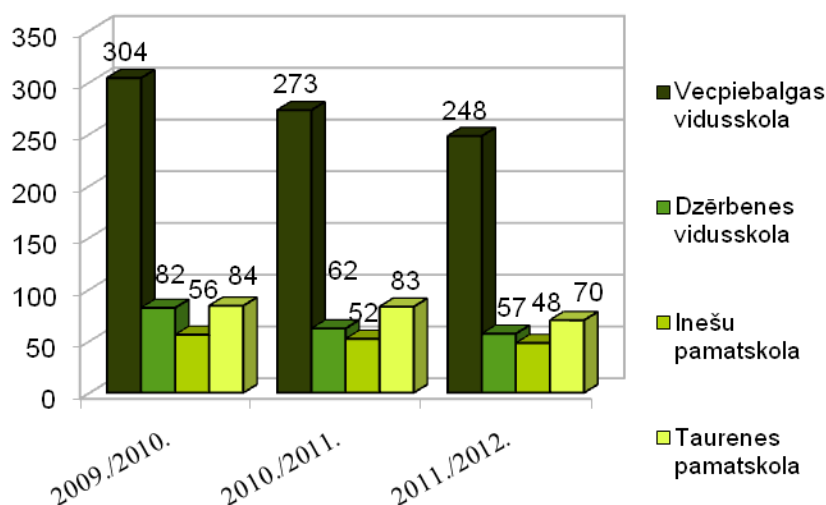
Avots: www.vidzeme.lv

Vecpiebalgas novadā ir četras izglītības iestādes – Vecpiebalgas vidusskola, kurā 2011./2012.mācību gadā mācības uzsāka 248 skolēni, Dzērbenes vidusskola, kurā mācības uzsāka 57 skolēni, Taurenes pamatskola – 70 skolēni, Inešu pamatskola – 48 skolēni, kā arī Vecpiebalgas pašvaldības pārraudzībā esošā Skujenes pamatskola, kurā mācības uzsāka 78 skolēni, ko lielākoties apmeklē Kaives pagasta bērni. Vecpiebalgas novada vispārīzglītojošās skolās kopumā ir nodarbināti 98 pedagogi.

Vecpiebalgas novada izglītības iestādēs piedāvā dažādās izglītības programmas. Pamatizglītības programmu piedāvā visas Vecpiebalgas izglītības iestādes. Vidējās izglītības programmu piedāvā Vecpiebalgas vidusskola: vispārīzglītojošā virziena programmā; humanitārā un sociālā virziena programmā; matemātikas, dabas zinību un tehnikas virziena programmā. Dzērbenes vidusskolā: vispārīzglītojošā virziena programmā klātienē un neklātienē. Inešu un Skujenes pamatskolas piedāvā speciālās pamatizglītības programmu izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem un ar garīgās attīstības traucējumiem.

Kopējais skolēnu skaits pēdējos trīs gados ir samazinājies, īpaši izteikts skolēnu skaita samazinājums ir vērojams Dzērbenes vidusskolā, kur salīdzinājumā ar 2009./2010.mācību gadu 2011./2012.mācību gadā mācās par 30,5% mazāks skolēnu skaits. Savukārt Vecpiebalgas vidusskolā skolēnu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir samazinājies tikai par 18%. Taurenes pamatskolā samazinājies par 16,7% un Inešu pamatskolā skolēnu skaits samazinājies par 14,3% (skatīt 33.attēlu).

33.attēls. Kopējā skolēnu skaita izmaiņu dinamika Vecpiebalgas novada izglītības iestādēs 2009.-2012.gadā

Avots: Izglītības un zinātnes ministrija

Vidusskolu skolēnu skaita samazinājums ir saistāms ar skolēnu izvēli vidusskolas pēdējās klases mācīties ārpus Vecpiebalgas novada, tāpat arī darbavietu trūkums novadā un zems atalgojums ģimenes piespiež izbraukt ārpus Latvijas, līdzīgi ņemot arī bērnus.

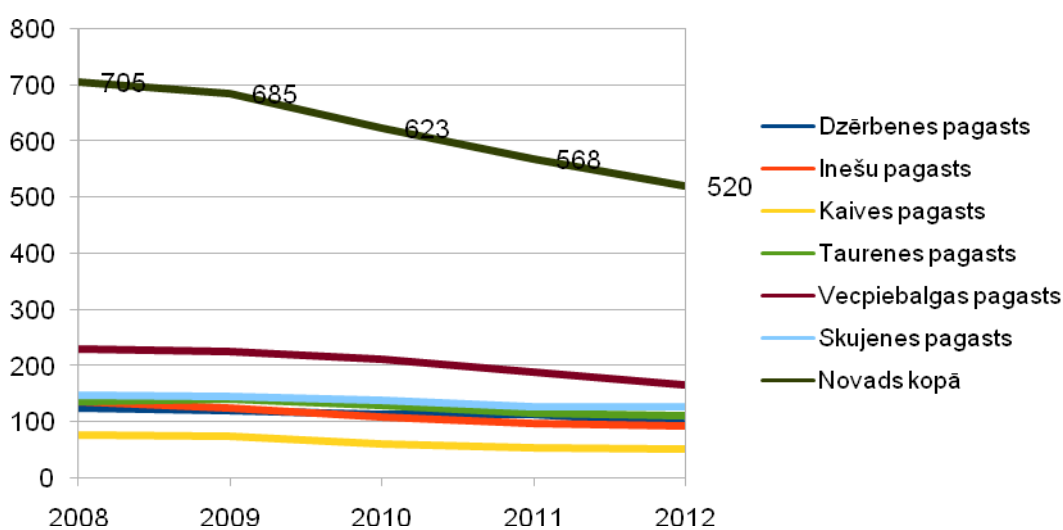
Kopējais skolēnu skaits, skatoties Vecpiebalgas novada izglītības iestādes kopā, pēdējo trīs gadu laikā samazinājums ir par 19,6% (skatīt 31.tabulu). Dzērbenes vidusskolā 2011./2012. mācību gadā 10. un 11. klasē klātienē nemācījās neviens skolēns, taču neklātienē vidusskolu apguva 19 skolēni.

31.tabula. Skolnieku skaita sadalījums pa klasēm 2009.-2011.gadā

	2009/2010	2010/2011	2011/2012
1.klase	33	30	42
2.klase	31	33	29
3.klase	42	33	33
4.klase	35	39	29
5.klase	56	33	38
6.klase	40	58	32
7.klase	47	38	55
8.klase	44	44	39
9.klase	46	49	44
10.klase	54	16	12
11.klase	49	52	18
12.klase	49	45	52
KOPĀ	526	470	423

Avots: Izglītības un zinātnes ministrija

Novadā bērnu skaits vecumā no 7 līdz 18 gadiem ir tendence samazināties. Kopumā no 2008.gada līdz 2012.gadam bērnu skaits novadā samazinājies par 26%. Vecpiebalgas pagastā no bērnu skaits samazinājies par 28%, Dzērbenes pagastā par 22%, Inešu pagastā – 33%, Kaives pagastā - 32%, Taurenas pagastā par 19% un Amatas novada Skujenes pagastā par 14% (skat. 34.attēlā).

34.attēls. Bērnu skaits no 7 līdz 18 gadiem Vecpiebalgas novadā un Amatas novada Skujenes pagastā 2008.-2012.gadam

Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Ņemot vērā skolēnu skaita kritumu un bērnu skaitu kritumu novadā, kā arī apzinoties, ka tendence skolēnu skaitam samazināties ir arī kaimiņu pašvaldībās, Vecpiebalgas novadam nepieciešams piesaistīt papildus skolēnus no tuvākas apkārtnes. Papildus skolēnu skaita piesaistīšana varētu būt izaicinājums vispārīzglītojošām skolām. Piemēram, Vecpiebalgas vidusskola piedāvā iespēju piedalīties profesionālās orientācijas pulciņos – šuvēju, frizieru, jaunsargi, kokapstrādes, radošā darbnīca, auto apmācība, kā arī pilnveidot zināšanas un prasmes dažādos mācību pulciņos – latviešu valodas, literatūras, angļu valodas, franču valodas, matemātikas. Tiek piedāvātas arī sertificētas sporta programmas biatlonā, distanču slēpošanā, volejbolā. Tiek piedāvāta arī iespēja apmesties kopmītnēs. Inešu pamatskolā ir iespējas apgūt profesionālās ievirzes izglītības programmu Vizuāli plastiskā māksla. Dzērbenes vidusskolā ir iespējams mācīties vidusskolu neklātienē. Tie ir daži pasākumi, ar kuriem vispārīzglītojošās skolas var motivēt un piesaistīt jaunus mācīties gribošus skolēnus.

Skolām ir izveidojušās sadarbība ar citām vispārīzglītojošām skolām tuvākā apkārtņē, kā arī ārvalstīs. Piemēram, Vecpiebalgas vidusskola darbojas Comenius projekta „Mana valsts tavā un manā skatījumā”, kura iesaistītas 4 skolas no dažādām valstīm: Kipras, Bulgārijas, Polijas un Latvijas. Dzērbenes vidusskola ir piedalījusies un piedalās starptautiskos projektos Comenius, Grundtvig, Nordplus, Asia – European classroom. Skujenes pamatskolai ir regulāra sadarbība ar Amatas novada apvienoto izglītības pārvaldi, Kaives un Skujenes pagastu pārvaldēm, Vidzemes reģiona Valmieras speciālās izglītības atbalsta centru, centru „Dardedze” un citām valsts un nevalstiskajām organizācijām.

Attiecībā uz transporta nodrošinājumu vispārīzglītojošo skolu sasniedzamībai, pašvaldība nodrošina skolēnu autobusa kursēšanu vairākos maršrutos. Autobusu atiešanas grafiks tiek saskaņots tā, lai skolēniem būtu iespēja apmeklēt ārpusstundu pasākums.

Skolu pedagogi iesaistījušies Izglītības un zinātnes ministrijas ESF projektā „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos”. Piesaistot pašvaldības un valsts investīcijas, pabeigti projekti – ERAF atbalstītais projekts „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Vecpiebalgas vidusskolā”. Projekta ietvaros Vecpiebalgas vidusskolā realizēja četru telpu renovāciju, kā arī iekārtu, piederumu, aprīkojuma, tehnoloģiju iegādi un uzstādīšanu. No 2010.gada līdz 2012. gadam tika īstenots ERAF atbalstītais projekts „Vecpiebalgas novada pašvaldības Izglītības iestāžu informatizācija”, kura ietvaros Vecpiebalgas novada pašvaldības izglītības iestādes (Dzērbenes pagasta izglītības iestādes, Skujenes pamatskola, Taurenas pamatskola, Inešu pamatskola), tiks papildinātas ar stacionāriem un portatīviem datoriem, multimediju tehniku – interaktīvām tāfelēm un projektoriem, kā arī izglītības iestādēs attīstīti lokālo tīkli.

Galvenie izglītības kvalitātei nepieciešamie uzlabojumi turpmākajos gados ir mācību materiāltehniskās bāzes pilnveidošana, skolas darba vides labiekārtošana.

Vecpiebalgas novadā neatrodas neviena profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādes. Lai iegūtu profesionālo izglītību, novada skolu beidzēji izvēlās Cēsu un Ērgļu novadu profesionālās izglītības iestādes, savukārt augstākās izglītības iestādes un to filiāles – Rīgā un Valmierā, Cēsis un Madonā.

73% respondentu ļoti apmierināti vai drīzāk apmierināti ar pirmsskolas izglītības kvalitāti. Savukārt vispārējās izglītības pakalpojumu 75% atzina, ka ir ļoti apmierināti vai drīzāk apmierināti.

Kaut apmierinātība ar izglītības kvalitāti ir laba, kā trešo prioritāro jomu, ko vajadzētu attīstīt Vecpiebalgas novadā ir izglītība.

Respondenti izglītības jautājumu risināšanu izdalījuši kā vienu no steidzamākajiem darbiem, norādot nepieciešamību izglītības sistēmas sakārtošanā, kā vienu no darbiem piedāvājot skolu reorganizāciju.

8.3. Profesionālās ievirzes un interešu izglītība

Pašlaik profesionālās un interešu izglītības programmas Vecpiebalgas novadā īsteno:

- Profesionālās ievirzes izglītības iestādes (Dzērbenes Mūzikas skola);
- Vispārējās izglītības iestādes.

8.3.1. Dzērbenes Mūzikas skola

Dzērbenes Mūzikas skola dibināta 1994. gada 1. janvārī. Tā ir akreditēta izglītības iestāde, kurā audzēkņi apgūst profesionālās ievirzes izglītību. Skola īsteno LR IZM licencētas profesionālās ievirzes izglītības programmas; klavierspēle, vijolspēle, Čella spēle, flautas spēle, klarnetes spēle, saksofona spēle, trompetes spēle. Skolā arī piedāvā interešu izglītību kā koris, ansambļi, dziedāšanas studija "Orfs". Skolā 2011./2012. mācību gadā mācās 58 audzēkņi, kas par 12% mazāk nekā iepriekšējā mācību gadā, un strādā 8 profesionāli pedagogi.

Skolu absolvējuši - 40 audzēkņi. Skola strauji attīstījusies un kļuvusi par mūsdienīgu Piebalgas novada bērnu un jauniešu profesionālās ievirzes izglītības iestādi ar iespējām katram skolēnam veidoties par garīgi un fiziski attīstītu, brīvu un atbildīgu, radošu personību, veicināt savu spēju un talantu izkopšanu, kā arī organizēt lietderīgu brīvā laika pavadīšanu. Skolā nodibināts un tradicionāls kļuvis konkurss Latvijas mazo lauku skolu čellistu konkurss „Piebalgas pavasaris”. Labākie skolas audzēkņi un pedagogi snieguši koncertus Dānijā, Igaunijā, Lietuvā, Norvēģijā.

8.3.2. Inešu pamatskolas prof. ievirzes izglītības programma Vizuāli plastiskā māksla

Programma izveidota 2010.gadā, nodrošinot piecgadīgu profesionālās ievirzes izglītību ikvienam interesentam. 2011./2012. mācību gada mācījās 30 skolēni, no tiem 16 audzēkņi 1.klasē, 2010./2011. mācību gadā šajā programmā darbojās 17 audzēkņi. Programmā darbojas 2 skolotāji. Mācīšanas procesā šīs programmas audzēkņiem tiek izmantots plenērs kā viena no darba formām, kas notiek sadarbībā ar profesionāliem māksliniekiem un tiek pielietota ārpus mācību procesa. 2010. gadā, uzsākot darbu profesionālās ievirzes izglītības programmā, tika attīstīta sadarbība ar Jaunpiebalgas un Ērgļu novada mākslas skolām.

Programmas uzdevums ir sniegt audzēkņiem pamatzināšanas par mākslas pasaules dažādību, veidot un attīstīt dažādas mākslas amatiem atbilstošas profesionālās prasmes.

Kopumā novadā profesionālās ievirzes izglītības programmās 2011./2012. mācību gada mācījās 88 audzēkņi, kas ir par 9 % vairāk nekā iepriekšējā.

Interesešu izglītības jomā realizē vairākas iestādes – gan Jaunatnes iniciatīvas centrs “Balgas Strops”, gan dažādās biedrības, taču plašākās interesešu izglītības iespējas piedāvā visas vispārējās izglītības iestādēs (skat. 32.tabulu).

32.tabula Interesešu izglītības programmas un izglītojamo skaits Vecpiebalgas novada izglītības iestādēs 2011./2012. mācību gadā

Nr. p.k.	Izglītības iestādes	Programmu skaits	Izglītojamo skaits
1.	Vecpiebalgas vidusskola (kultūrizglītības programma)	22	449
2.	Vecpiebalgas vidusskola (sporta programma)		92
3.	Dzērbenes vidusskola	4	73
4.	Taures pamatskola	5	80
5.	Inešu pamatskola	12	166
6.	Skujenes pamatskola	3	50
Kopā:		45	910

Avots: Izglītības un zinātnes ministrija

Pedagoģisko darbinieku darba samaksu izglītības programmu īstenošanai finansē kā valsts budžeta mērķdotāciju (profesionālās ievirzes izglītības programmām – Kultūras ministrija, pamatizglītības programmām – Izglītības un zinātnes ministrija). Sakarā ar gaidāmo skolēnu skaita samazināšanos, paredzams finansējuma samazinājums interesešu izglītībā. Līdz ar to, lai nodrošinātu interesešu izglītības pulciņu darbības pēctecību, būs nepieciešams papildus finansējums no pašvaldības budžeta.

Novada izglītības iestāžu kolektīvi un izglītojamie regulāri un ar labiem panākumiem piedalās valsts, novada dziesmu un deju skatēs, svētkos, teātru festivālos, vizuāli – lietišķās mākslas izstādēs.

8.4. Mūzikglītība

Pašlaik Vecpiebalgas novadā netiek organizēta stratēģiska un sistēmiska izglītība mūža garumā. Nevienai institūcijai, tajā skaitā novada domes nodaļai vai speciālistiem nav definētas funkcijas plānot, organizēt un strukturēt izglītību mūža garumā novadā, līdz ar to novadā pašreiz nav pēctecīga un mērķtiecīga darba izglītībai mūža garumā.

Mūzikglītības koncepts apvieno sevī gan formālās, gan neformālās, gan dzīves izglītības iespējas. Ir apzinātas tās iestādes un organizācijas novadā, kuras var veidot piedāvājumu tieši neformālās un dzīves izglītības piedāvājuma paplašināšanai vietējiem iedzīvotājiem:

- 1) 5 pagastu bibliotēkas, kuru darbības Nolikumos ir definēts veikt arī izglītības funkcijas. Pašlaik novada bibliotēkas specializējas datorapmācību, interneta un datu bāzu lietošanas apmācību organizēšanai.
- 2) 2 kultūras un 3 tautas nami, kas nodrošina pārklājumu visā novada teritorijā. Kultūras un

tautas namu pamatfunkcija ir nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana, uzturēšana un attīstīšana.

- 3) 31 biedrība, kas popularizē un veicina neformālo izglītību un izglītību mūža garumā
- 4) 3 memoriālie muzeji („Kalna Kaibēni”, „Saulrieti”, „Kaikaši”), Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiāle un divas novada vēstures ekspozīcijas
- 5) Jauniešu iniciatīvas centrs „Balgas Strops”. Jauniešu centri specializējas neformālās izglītības organizēšanā jauniešiem vecumā no 13 – 25 gadiem (saskaņā ar likumu „Jaunatnes likums” noteikto jauniešu vecumu Latvijā).
- 6) Vispārējās izglītības iestādes, kuras veidojas par pagasta daudzfunkcionāliem centriem ne tikai vispārējās izglītības, bet arī neformālās un dzīves izglītības organizēšanai /nodrošināšanai pagastos.

Aktualizējoties izglītības mūža garumā nozīmei cilvēka konkurētspējas veicināšanā, novadā ir nepieciešams sākt veidot strukturētu mūžizglītības atbalsta sistēmu sabiedriskās domas veidošanai un piedāvājuma veicināšanai novadā.

Attiecībā uz Vecpiebalgas novada nodrošināto pakalpojumu un jomu pieejamību, lielākā daļa kā ļoti apmierinoši vai drīzāk apmierinoši vērtē kultūras pasākumus, interešu un neformālās izglītības iespējas.

Tajā pašā laikā nelielai daļai tādu pakalpojumu un jomu pieejamība kā kultūras un sporta pasākumi drīzāk neapmierina.

9. KULTŪRAS INFRASTRUKTŪRA

Līdzās izglītības iestādēm kultūras iestādes ir svarīgi sabiedriskās dzīves centri. Kultūras iestādes piedāvā iedzīvotājiem iepazīties un izzināt kultūras mantojumu, aicina piedalīties mākslinieciskajā pašdarbībā un apmeklēt profesionālās mākslas sasniegumus. Vecpiebalgas novadā ir pieejama visai plaša kultūras iestāžu infrastruktūra – kultūras un tautas nami, muzeji un bibliotēkas.

9.1. Kultūras un tautas nami

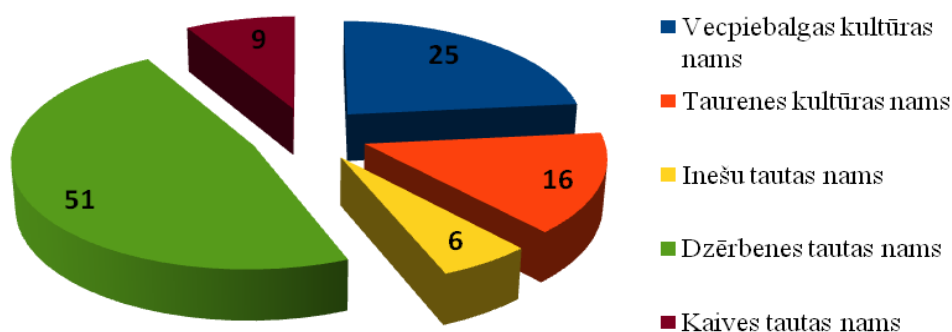
Kultūras un tautas nami ir tradicionālas vietējās sabiedrības tikšanās un kultūras aktivitāšu vietas, un tie joprojām ir sociālās un kultūras dzīves centri. Novadā darbojas pieci kultūras un tautas nami – Vecpiebalgas kultūras nams, Taurenas kultūras nams, Dzērbenes tautas nams, Kaives tautas nams un Inešu tautas nams. Kultūras un tautas namiem ir plašs kolektīvu skaits (skat. 33.tabula).

33.tabula. Vecpiebalgas novada kultūras un tautas namu kolektīvi 2012.gadā

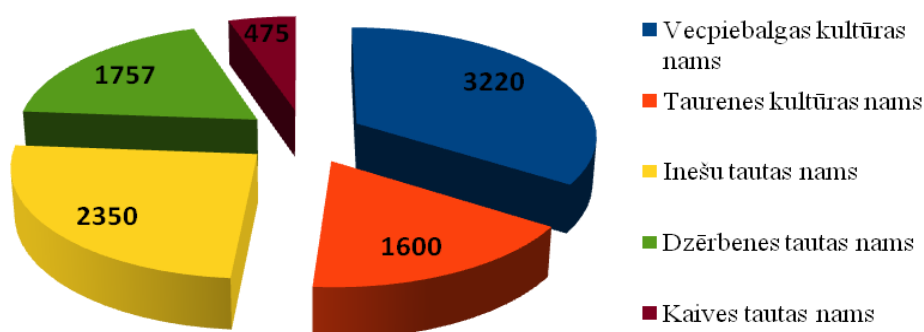
Nosaukums	Pašvaldības kolektīvi, skaits
Vecpiebalgas kultūras nams	1 vokālais ansamblis "Lūna" 3 tautu deju kolektīvi: senioru deju kolektīvs "Mudurainis", jauniešu deju kolektīvs "Slātaviņa", jauniešu deju kolektīvs "Ratenītis" skolēnu deju kolektīvs "Atskabarga" 1 amatierteātris "Sumaisītis" 1 dāmu modes deju grupa "Savējās" 1 pensionāru klubs "Pīlādzītis"
Taurenas kultūras nams	1 koris "Pie Gaujas" 1 amatierteātris "Radi" 1 vokāli instrumentālā grupa 1 jauniešu deju kolektīvs "Tracis" 1 dāmu deju grupa "Pavasara sapņi".
Inešu tautas nams	1 dāmu deju grupa "Drostaliņas" 1 koris Vecpiebalgas Muižas koris 1 amatierteātris "Ineši" 1 sieviešu interešu klubs "Zīle"
Dzērbenes tautas nams	2 deju kolektīvi: vidējās paaudzes deju kolektīvs "Augusts", senioru deju kolektīvs "Juveris" 1 folkloras kopa "Māras bērni" 1 jauniešu un bērnu instrumentālais ansamblis 1 koris "Pie Gaujas"
Kaives tautas nams	1 dāmu deju grupa "Kaiva" 1 amatierteātris

Avots: www.vecpiebalga.lv

Vecpiebalgas novada kultūras un tautas nami ir aktīvi kultūras pasākumu organizētāji, kā arī tie ir ļoti apmeklēti pasākumi (skat. 35.attēls un 36.attēls). Visvairāk organizētie kultūras pasākumi ir notikuši Dzērbenes tautas namā, jo tautas nams atbild arī par vasaras pasākumu rīkošanu Dzērbenes Augstā kalna estrādē.

35.attēls Organizēto kultūras pasākumu skaits Vecpiebalgas novadā 2011.gadā

Avots: www.kulturaskarte.lv

36.attēls Organizēto kultūras pasākumu apmeklētāju skaits Vecpiebalgas novada 2011.gada

Avots: www.kulturaskarte.lv

Novada kultūras darbinieki saviem apmeklētājiem veido daudzveidīgus, saturīgus un interesantus tradicionālos kultūras pasākumus, kā talantīgo jauniešu apbalvošanas pasākums „Pūra lādes laureāts”, populārās mūzikas festivāls jauniešiem „Draugi”, MAZĀS KALNIŅA DIENAS 2012 u.c. pasākumus Katra TN noris ikgadējie gadskārtu ieražu svētki, ka arī koncerti, novada konkursi, Šogad tika rīkots pasākums „Vecpiebalga atver durvis 2012”, kas ir ne tikai mūzikas un māksla festivāls, bet arī sniedz iespējamu noskaidrot Latvijas kultūrvēsturē atpazīstamākā novada unikalitāti.

Vērtējot dažādu Vecpiebalgas novada nodrošināto pakalpojumu un jomu kvalitāti, 56% aptaujāto respondentu norāda, ka kvalitātes ziņā ļoti apmierina vai drīzāk apmierina kultūras un izklaides pasākumi. Respondenti norādīja, ka nepieciešams veicināt sabiedrisko dzīvi un izklaides, kultūras pasākumiem būtu jāceļ kvalitāte un jāuzlabo kultūras namu darbs.

9.2. Bibliotēkas

Vecpiebalgas novadā strādā piecas pagasta bibliotēkas – Vecpiebalgā, Dzērbenē, Taurenē, Inešos un Kaivē. Visas ir akreditētas publiskas pašvaldību bibliotēkas.

Bibliotēkas svarīgākās funkcijas sabiedrībā formulējamas sešos punktos:

- informācijas funkcija,
- izglītības funkcija,
- izklaides funkcija,
- sabiedrības centra funkcija,
- cilvēcisko kontaktu tīkla veidošanas funkcija.

Bibliotēkās tiek rīkotas dažāda veida un satura izstādes, kultūras un informatīvie pasākumi, sabiedriskās aptaujas un apspriešanas.

2011.gadā novadu bibliotēkās kopā ir ienākušas 1189 jaunās grāmatas un seriālizdevumi (žurnāli). Izslēgts no kopējā fonda ir 1035 vienības.

Aplūkojot bibliotēku kopējo lasītāju, apmeklētāju, izsniegumu skaitu Vecpiebalgas novadā pēdējo četru gadu laikā, vērojamas būtiskas izmaiņas iedzīvotāju aktivitātes ziņā (skatīt 34.tabulu). Kopumā lasītāju skaits bibliotēkās kopš 2008.gada ir pieaudzis par 40,2%, taču bērnu un jauniešu lasītāju skaits ir palielinājās tikai par 4%. Kopējais apmeklētāju skaits ir pieaudzis par 26,7%, bērnu un jauniešu apmeklējums ir pieaudzis par 16,2%. Lasītāju un apmeklējuma skaita pieaugumu ietekmē bibliotēku piedāvāto pakalpojumu paplašināšana, piemēram, piedāvā lasītājiem bezmaksas piekļuvi dažādām datu bāzēm, datoru apmācības u.c. pakalpojumus. Izsniegto grāmatu skaits bibliotēkās ir sarucis par 9,5%, taču bērnu un jauniešu vidū tas ir pieaudzis par 2,8%.

34.tabula Vecpiebalgas novada bibliotēku kopējie raksturojošie dati 2008.-2011.gadā

	Lasītāju skaits	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums	t.sk. bērni un jaunieši	Izsniegums	t.sk. bērniem un jauniešiem
2008	1258	595	25309	13579	40480	8934
2009	1384	642	31046	17660	39418	9515
2010	1428	613	29494	16082	35414	8866
2011	1764	622	32068	15786	36645	9184

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka

No kopējā novada iedzīvotāju skaita ap 38% (bez skolu bibliotēku lietotājiem) ir reģistrējušies kā bibliotēku lietotāji 35% no kopējā lasītāju skaita ir bērni un pusaudži līdz 18 gadu vecumam. Katrs lietotājs apmeklējis bibliotēku vidēji 18 reizes gadā, saņēmis vidēji 21 grāmatas un citus izdevumus.

Bibliotēkas ir ar plašu piedāvāto pakalpojumu klāstu lasītājiem un citiem interesentiem. Piemēram, visas Vecpiebalgas novada bibliotēkas piedāvā lasītājiem bezmaksas piekļuvi tādām datu bāzēm kā NAIS, Letonika, u.c. Bibliotēka organizē izglītojošus pasākumus, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, Dzejas dienas, organizē tematiskas pēcpusdienas ar literātu un sabiedrībā populāru cilvēku

piedalīšanos. Vecpiebalgā darbojas Lasītāju klubiņš. Bibliotēkās ir pieejami novadpētniecības materiāli - informācija par novada vēsturi, kultūru, attīstību, novadniekiem. Tiek veidotas īpašas jauno grāmatu izstādes, lai iepazīstinātu lasītājus ar jaunajām grāmatām. Tāpat ir iespējams pasūtīt iespieddarbus, kuri nav pieejami Vecpiebalgas novada bibliotēkas krājumā, izmantojot starpbibliotēku abonementu. Papildus tiek nodrošinātas datoru apmācības uz vietas bibliotēkā.

Apskatot katru iestādi atsevišķi, bibliotēku raksturojošie rādītāji katrā pagastā ir karsi atšķirīgi. Visās bibliotēkās no 2008.gada ir novērojams atšķirīgs lasītāju skaita izmaiņas, lielākais lasītāju skaita pieaugums bijis Vecpiebalgas pagasta bibliotēkā par 46,9%, Inešu un Dzērbenes bibliotēkās lasītāju skaits attiecīgi bija 18,4% un 9,7%, taču divās bibliotēkās lasītāju skaits ir strauji sarucis – Kaives pagasta bibliotēkā par 20,5% un Taurenas pagasta bibliotēkā par 22,3%. Bērnu un jauniešu lasītāju skaits ir pieaudzis tikai divās bibliotēkās, Inešu (26,5%), un Dzērbenes (1,2%), pārējās bibliotēkās bērnu un jauniešu skaits ir samazinājies vidēji par ceturtdaļu.

Apmeklētāju skaitu ietekmē piedāvātie bibliotēkas pakalpojumi, profesionālās pilnveides programmas un izglītojoši pasākumi. Lielākais apmeklētāju skaita pieaugums ir bijis Dzērbenes pagasta bibliotēkā 68,4%, Taurenas pagasta bibliotēkā apmeklētāju skaits no 2008.gada pieauga par 19,3%, Kaives – 17,7% un Inešu bibliotēkās par 14,3%. Vienīgā bibliotēka kur apmeklētāju skaits saruka bija Vecpiebalgas pagasta bibliotēka par 11,8%. Bērnu un jauniešu apmeklējums sarucis tikai divās pagasta bibliotēkās Vecpiebalgas par 18,3% un Inešu par 3,5%.

Izniegumu skaits bibliotēkās ir ļoti atšķirīgs, jo divās bibliotēkās, Vecpiebalgas un Inešu, ir vērojams straujš izniegumu skaita samazinājums gan bērniem un jauniešiem, gan pārējiem apmeklētājiem. Taču Taurenas, Dzērbenei un Kaivei ir iznieguma pieaugums, Dzērbenei ir lielākais iznieguma pieaugums bērniem un jauniešiem par 136,2%.

Vidēji datoru skaits bibliotēkās ir 6, pagastu bibliotēkās datoru skaits nav atkarīgs no apmeklētāju skaita bibliotēkās.

Vecpiebalgas novada bibliotēku raksturojošos rādītājus var apskatīt no 35.tabulas līdz 39.tabulai.

35.tabula Vecpiebalgas pagasta bibliotēkas raksturojošie rādītāji 2008.-2011.gadam

	Lasītāju skaits	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums	t.sk. bērni un jaunieši	Izniegums	t.sk. bērniem un jauniešiem	Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	t.sk. lasītājiem
2008	398	255	8915	5998	10567	5088	8	2	6
2009	398	257	10103	6732	10766	5249	8	2	6
2010	400	237	10248	6847	10413	5303	7	2	5
2011	585	205	7862	4899	7764	2369	7	2	5

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka

36.tabula Inešu pagasta bibliotēkas raksturojošie rādītāji 2008.-2011.gadam

	Lasītāju skaits	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums	t.sk. bērni un jaunieši	Izsniegums	t.sk. bērniem un jauniešiem	Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	t.sk. lasītājiem
2008	250	83	4744	2155	6164	663	7	1	6
2009	255	86	4641	3043	3311	1013	6	1	5
2010	267	98	4082	1658	2860	585	6	1	5
2011	296	105	5424	2080	3314	620	6	1	5

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka

37.tabula Kaives pagasta bibliotēkas raksturojošie rādītāji 2008.-2011.gadam

	Lasītāju skaits	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums	t.sk. bērni un jaunieši	Izsniegums	t.sk. bērniem un jauniešiem	Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	t.sk. lasītājiem
2008	161	63	2775	867	5021	284	6	1	5
2009	153	58	3177	1152	6469	284	6	1	5
2010	138	50	3527	1336	5294	379	6	1	5
2011	128	52	3265	1037	5408	337	6	1	5

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka

38.tabula Dzērbenes pagasta bibliotēkas raksturojošie rādītāji 2008.-2011.gadam

	Lasītāju skaits	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums	t.sk. bērni un jaunieši	Izsniegums	t.sk. bērniem un jauniešiem	Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	t.sk. lasītājiem
2008	207	86	3191	1712	8407	1901	7	1	6
2009	227	91	4115	2129	9341	2209	6	1	5
2010	216	78	3438	1097	7265	1622	7	1	6
2011	227	87	5373	3343	9803	4491	7	1	6

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka

39.tabula Taurenes pagasta bibliotēkas raksturojošie rādītāji 2008.-2011.gadam

	Lasītāju skaits	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums	t.sk. bērni un jaunieši	Izsniegums	t.sk. bērniem un jauniešiem	Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	t.sk. lasītājiem
2008	179	91	6026	4087	5038	1798	7	1	6
2009	158	56	8184	3580	6584	2721	7	1	6
2010	146	60	7765	5596	7104	1362	7	1	6
2011	139	64	7191	4399	6237	1351	7	1	6

Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Bibliotēkas piedalās vairākos konkursi, lai papildinātu bibliotēkas krājumus un paplašinātu piedāvāto pakalpojuma klāstu: Kultūrkapitāla fonda Lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu žūrija”(Dzērbene, Taurene, Inešu), kultūras programmā "Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām", lasīšanas veicināšanas programmas apakšprogrammā „Pirmā tikšanās ar bibliotēku”.

Aptaujātajiem respondentiem tika lūgts atbildēt, kādus informācijas ieguves avotus tie izmanto, lai uzzinātu par pašvaldības darbību. Lielākā daļa – 96 respondenti norādīja, ka visbiežāk izmanto laikrakstu „Vecpiebalgas Novada Ziņas”, 68 respondenti izmanto pašvaldības tīmekļa vietni www.vecpiebalga.lv. No paziņām, draugiem un kolēģiem informāciju par pašvaldību iegūst 57 respondenti. 37 respondenti lasa laikrakstu „Druva”, 27 respondenti informāciju iegūst domē vai pagasta pārvaldē. 2 no aptaujātajiem respondentiem informāciju par pašvaldības darbu iegūst no citiem avotiem.

9.3. Muzeji

Vecpiebalgas novadā atrodas 3 memoriālie muzeji, Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiāle un divas novada vēstures ekspozīcijas:

1. Brāļu Kaudzīšu memoriālais muzejs „Kalna Kaibēni” (Vecpiebalgas pagasts).
2. Kārļa Skalbes memoriālais muzejs „Saulrieti” (Vecpiebalgas pagasts).
3. Antona Austriņa memoriālais muzejs „Kaikaši” (Vecpiebalgas pagasts).
4. Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiāle “Vēveri” (Vecpiebalgas pagasts).
5. Vecpiebalgas novada vēstures ekspozīcija Inešos (Inešu pagasts).
6. Vecpiebalgas novada vēstures ekspozīcija Taurenē (Taurenes pagasts).

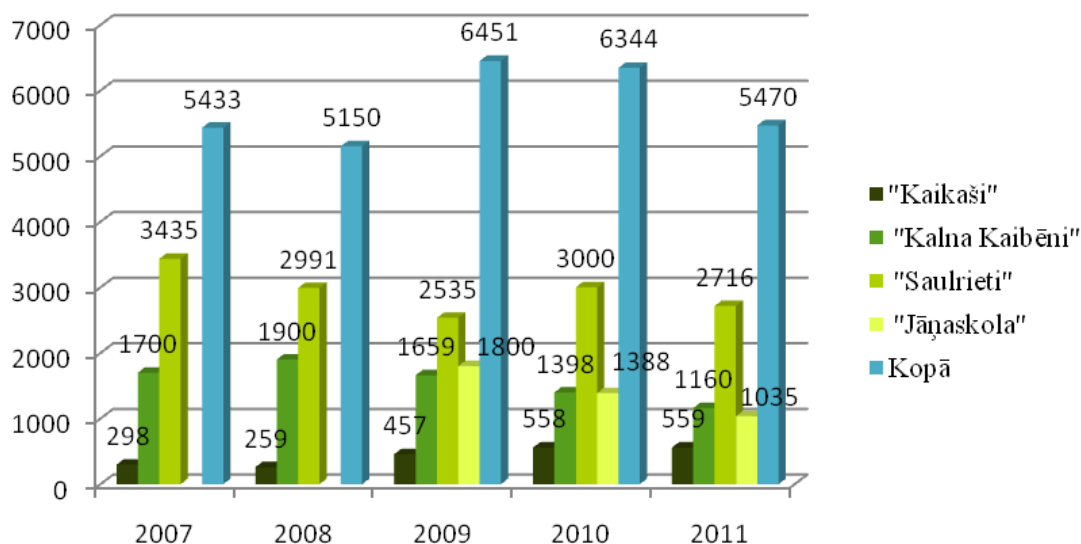
2006. gada visi trīs Vecpiebalgas pagasta rakstnieku piemiņas muzeji – „Kalna Kaibēni”, „Saulrieti” un „Kaikaši” apvienojās kopīgam darbam. Tapa Vecpiebalgas pagasta muzeju apvienība „Orisāre”, kas ir Vecpiebalgas novada pašvaldības pārraudzībā esoša iestāde. 2009.gadā muzeju apvienībai pievienojās Jaunpiebalgas pagasta E. Dārziņa un J. Sudrabkalna memoriālais muzejs "Jāņaskola".

Apvienības misija ir atklāt Latvijas sabiedrībai vēsturiskā Piebalgas novada kultūrvēsturisko unikalitāti un daudzveidību, aktualizējot izcilo piebaldzēnu dzīves stāstus viņu dažādajās dzimtas mājās, kas saglabājamās nākamajām paaudzēm kā latviskās identitātes paraugi un nacionālās pašcieņas avoti.

Apvienība muzeji veic materiālu un nemateriālu kultūras mantojumu uzkrāšanu, dokumentēšanu un saglabāšanu, muzeju krājuma un ar to saistītās informācijas pētniecību, veido ekskursiju, izstāžu un pasākumu plānus, organizē pasākumus un sarīkojumus Piebalgas novada kultūrvēstures un izcilu personību profesionālās darbības popularizēšanai, kā arī apvienība īsteno Vecpiebalgas novada tūrisma informācijas funkcijas.

Kopējais apmeklēju skaits muzejos 2011.gadā ir samazinājies par 14% pret iepriekšējo gadu, samazinājums ir visos muzejos izņemot „Kaikašos” (skat. 37.attēlā). Apmeklējuma skaits ir samazinājies no 2007.-2011.gadam, kaut arī 2009.gada apmeklētāju skaits pieauga, kas bija saistīts ar muzeja „Jāņaskolas” pievienošanu Piebalgas muzeju apvienībai. Lielākais muzeju apmeklētāju skaits ir Kārļa Skalbes memoriālajam muzejam „Saulrieti” – 45% no kopējā Piebalgas muzeju apvienības apmeklētāju skaita, muzejos „Kalna Kaibēni” un "Jāņaskola" – 23%, muzejā „Kaikaši” – 9%.

37.attēls. Piebalgas muzeju apvienības „Orisāre” apmeklējuma sadalījums pa muzejiem 2007.-2011.gadam

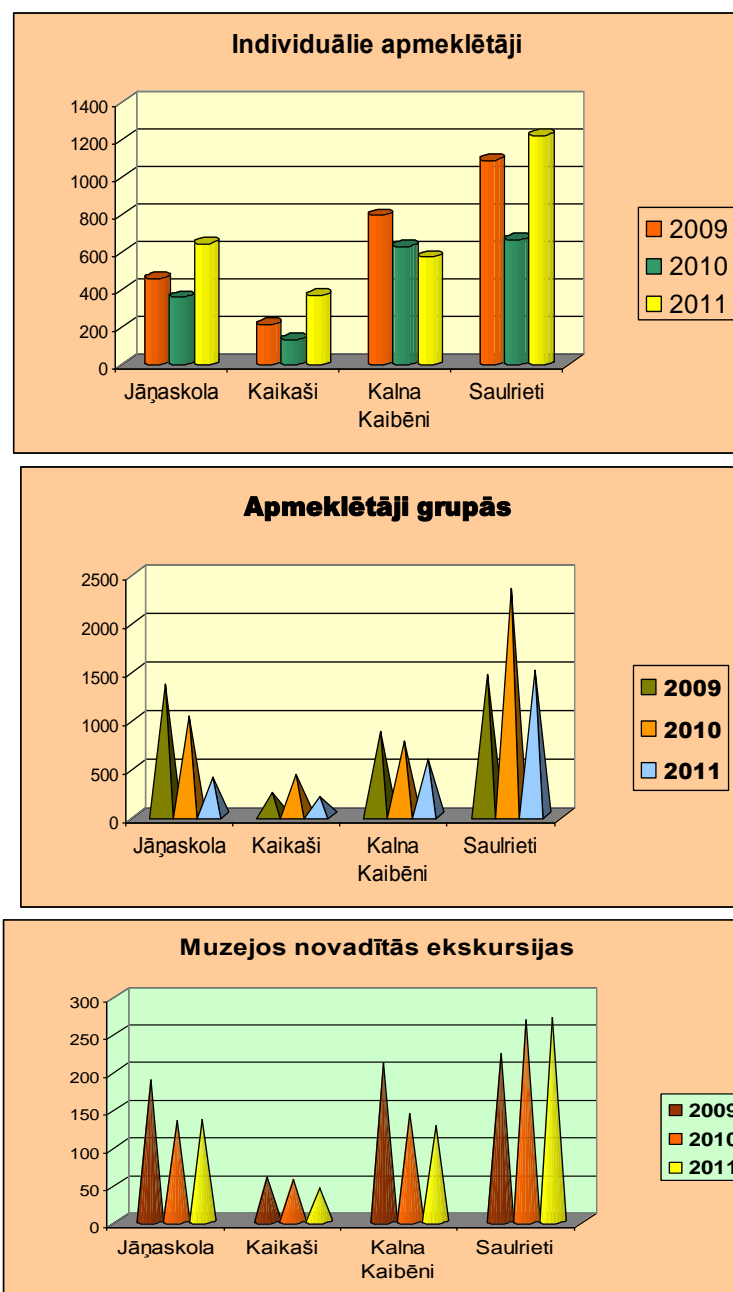

Avots: Vecpiebalgas TIC

Muzejos ir izveidoti Latvijā populāru rakstnieku ekspozīcijas, apskatāmas piemiņas lietas, fotoattēli, grāmatas, rokraksti u.c. veida ekspozīcijas. Kopējais krājumu vienību skaits 2011.gada beigās sastādīja 18 030, tai skaitā pamatkrājuma vienību skaits 15 824. Muzejos tiek piedāvātas ekskursijas gan individuāli, gan grupās, telpas nakšņošanai, konferenču un pasākumu telpas, jaunlaulāto rituālus u.c.

Visos muzejos, izņemot „Kalna Kaibēni”, ir vērojams individuālo apmeklētāju skaita pieaugums, taču apmeklētāji grupās 2011.gadā ir samazinājušies visos muzejos. Muzejos novadīto ekskursiju skaits 2011.gadā saglabājies vienmērīgs muzejos „Saulrieti” un „Jāņaskola”, bet abos pārējos ekskursiju skaits ir samazinājies (skat. 38.attēlā).

38.attēls. Individuālo un grupu apmeklētāju, muzejos novadīto ekskursiju skaita izmaiņas Vecpiebalgas novada muzejos 2009.-2011.gadā

Avots: Vecpiebalgas TIC

Muzeji savā darbībā ievēro Satversmi, Muzeju likumu, LR Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumus Nr.956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”, LR Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumus Nr.532 „Muzeju akreditācijas noteikumi”, Vecpiebalgas novada domes lēmumus, rīkojumus un Piebalgas muzeju apvienības "Orisāre" nolikums.

Latvijas etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiālē “Vēveri” ir iekārtota muzeja Lauku ekspozīcija, kurā tiek saglabāta Piebalgas vēsturiski veidojušā kultūrainava ar senatnīgām sētām, ēkām, ceļiem, koku stādījumiem. Muzejā ir aplūkojama Vēveru ciema astoņas zemnieku un amatnieku sētu ēkas. Muzeju apmeklētāju skaits 2011.gadā bija 420.

Vecpiebalgas novada vēstures ekspozīcija Inešos raksturo senās Piebalgas un muižas politisko, saimniecisko un kultūras vēsturi. Muzejā ir izstādīti zemnieku darbarīki, sadzīves priekšmeti, plaši atspoguļota Otrā pasaules kara vēsture, literatūras un vēstures notikumu liecinieku atmiņu klāsts.

Tauresnes novadpētniecības ekspozīcijā raksturo taureniesus - Latvijas valsts Ministru prezidentus, ministrus un pašvaldības vadītājus, vietējo ļaužu dzīve Tauresnes kolhoza pastāvēšanas 40 gados. Tauresnes ekspozīciju 2011.gadā apmeklēja 162 tūristi, taču līdz 2012.gada septembrim to jau apmeklēja 359.

Muzeja infrastruktūras uzlabošanai 2011.gadā tika īstenots ELFLA projekts „K.Skalbes dzimto māju „Incēni” vienkāršota renovācija”, kuras ietvaros atjaunoja K.Skalbes dzimtās mājas „Incēni” kā vēsturisku Piebalgas novadam raksturīgu lauku māju.

10. JAUNATNE UN SPORTS

Jaunatnes politika ir uz sadarbību balstīta valsts un pašvaldību institūciju, jaunatnes organizāciju un jauniešus pārstāvošo organizāciju mērķtiecīga darbība, kas sekmē jauniešu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu un mehānismu veidošanos, kas vērsta uz labvēlīgas vides radīšanu jauniešu, kā sabiedrības locekļu, pilnvērtīgai un vispusīgai attīstībai, un kuras mērķis ir jauniešu integrācija sabiedrības dzīvē.

Vecpiebalgas novadā nav izstrādāta jaunatnes politikas stratēģija, kas definētu prioritārās jomas darbā ar jaunatni (jauniešu līdzdalība, informētība, neformālā izglītība un brīvais laiks, veselība, drošība un sociālā iekļaušana, kā arī nodarbinātība), taču ar jaunatnes lietām Vecpiebalgas novadā darbojas viens jauniešu iniciatīvas centrs „Balgas Strops”.

Jauniešu iniciatīvas centrs "Balgas Strops" ir dibināts 2006.gadā. Centrs ir pašvaldības dibināta iestāde un ir viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Jauniešu centru pamatuzdevumi ir atbalstīt un veicināt jauniešu iniciatīvas, kā arī sekmēt jauniešu nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu ārpus formālās un interešu izglītības, īstenojot dažādus neformālās izglītības pasākumus, projektus un programmas, nodrošināt jauniešiem lietderīga brīvā laika izmantošanas iespējas. Centra darbību un galvenos uzdevumus reglamentē Vecpiebalgas novada domes apstiprinātais Jauniešu iniciatīvas centra „Balgas Strops” nolikums.

Centrs piedāvā iespēju spēlēt galda tenisu, novusu, galda spēles, breakdance nodarbības, skatīties filmas DVD, izmantot internetu, piedalīties centra rīkotajos pasākumos, rīkot pasākumus pašiem, nākt ar savu ideju un realizēt to.

Centrs ir īstenojis vairākus Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas apstiprinātos projektus. 2011.gadā centrs īstenoja projektu „Radi vidi pats!”, kura ietvaros iegādāti vajadzīgie materiāli un organizētas grafiti un dekupāžas radošās darbnīcas. 2012.gadā apstiprināts projekta pieteikums „2Create, 2See, 2Learn, 2Enjoy”, kura ietvaros tiks iegādāts jaunatnes iniciatīvu centram „Balgas Strops” nepieciešamais aprīkojums, lai dotu iespēju jauniešiem organizēt kvalitatīvus filmu un karaoke vakarus, kā arī mācīties filmēt un fotografēt pašiem; izveidots pārgājienu cikls „Ceļojums pa Vecpiebalgas novadu”, lai veicinātu jauniešu veselīgu dzīvesveidu un brīvā laika pavadīšanu ārpus telpām; izveidots video un fotoreportāža „Ceļojums pa Vecpiebalgas novadu”, lai dotu jauniešiem iespēju apgūt video veidošanas un fotografēšanas pamatus.

Sporta dzīvi Vecpiebalgā organizē biedrība "Sporta klubs Vecpiebalga", kuras mērķis organizēt un radīt nepieciešamos apstākļus sporta attīstībai Vecpiebalgas novadā, kā arī veicināt augsta līmeņa profesionālo sportu, sasniegto labus rezultātus nacionālajos, Eiropas un Starptautiskos čempionātos un sacensībās. Novadā sports ir lielā godā un populārākie sporta veidi ir distanču slēpošana, volejbols, pludmales volejbols, futbols, vieglatlētikā, kā arī daudzi netradicionāli sporta veidi.

Novadā darbojas aktīvi sporta klubi – biedrība „Alaukstis”, biedrība „Sporta klubs Vecpiebalga” un BMX klubs „Vecpiebalga”, kura sportisti izcīnījuši godalgotas vietas Eiropas un pasaules čempionātos, kā arī Vecpiebalgas karatē klubs. Ar sporta aktivitātēm pašvaldībā var nodarboties Vecpiebalgas un Taurenes sporta zālēs, izglītības iestāžu sporta zālēs un pagastu sporta laukumos, Vecpiebalgā izbūvētajā BMX trasē. Nākotnē tiek plānots ierīkot arī distanču slēpošanas trasi. Vecpiebalgas vidusskolā ir mācību programma biatlona, distanču slēpošanas un volejbola sporta veidu apgūšanai, un novada sportisti ar ļoti augstiem sasniegumiem piedalās gan Eiropas gan Pasaules čempionātos. Vecpiebalgā darbojas arī sporta pulciņš un treniņu zāle.

Novadā regulāri tiek organizēti dažādi sporta pasākumi gan novada, gan plašāka mērogā. Ik gadu tiek rīkots novada čempionāts distanču slēpošanā, sacensības volejbolā, futbolā, pludmales volejbolā. Tiek rīkoti tradicionālie sporta pasākumi, kas ik gadu pulcējot vairākus sportistu no visas Latvijas – tautas slēpojums „Apkārt Alaukstam”, tautas velobrauciens „Apkārt Piebalgas ezeriem”, kā arī novada pasākumi - skrējiens „Briņģu aplis”, „Kaives kauss” u.c.

Lai uzlabotu bērnu un jauniešu dzīvesveidu padarot to aktīvāku, tika īstenoti vairāki projekti teritoriju labiekārtošanā un jaunu infrastruktūras objektu izbūvē. Ar ELFLA īstenotie projekti: „Futbola laukuma izveide un inventāra iegāde”, kura ietvaros tiek uzlabota Vecpiebalgas novada bērnu un jauniešu kvalitāte trenējoties mini futbolā un 2.līgas futbola sacensībās, dod iespēju ikvienam Vecpiebalgas novada iedzīvotājam brīvajā laikā iesaistīties futbola aktivitātēs. Projektā „Veselā miesā, vesels gars” ietvaros tika labiekārtota Vecpiebalgas sporta zāle un Inešu jauniešu centru. Novada jauniešu vajadzībām tiks iegādāti 40 slēpju un slēpju zābaku komplekti.

11.TŪRISMS UN AKTĪVĀ ATPŪTA

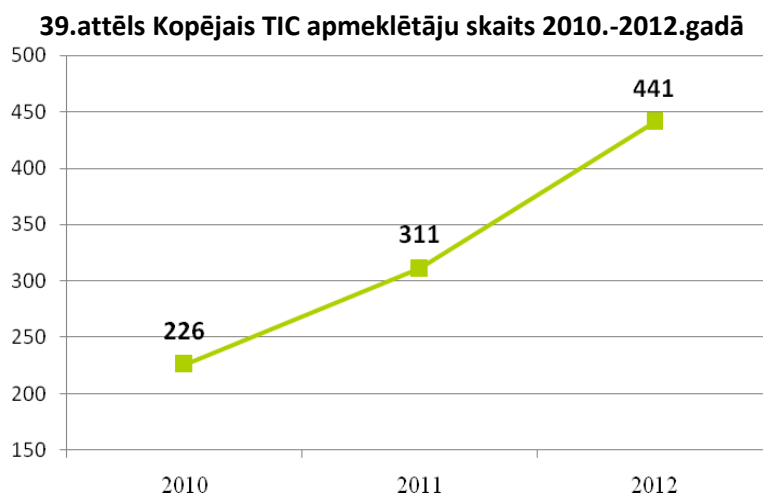
Tiesisko pamatu tūrisma nozares attīstībai Latvijā veido „Tūrisma likums”, kas nosaka kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un komersanti darbojas tūrisma jomā.

Atbilstoši „Tūrisma likumam” pašvaldību kompetence tūrisma jomā ir:

- izstrādāt attīstības plānus un teritorijas plānojumus, nosakot tajos tūrisma attīstības perspektīvas;
- saskaņā ar attīstības plānu un teritorijas plānojumu nodrošināt resursus un pasākumus tūrisma attīstībai, kā arī savas teritorijas tūrisma iespēju popularizēšanai;
- nodrošināt tūrisma objektu saglabāšanu un iespējas tos izmantot tūrisma vajadzībām;
- piedalīties tūrisma informācijas centru, punktu un standu izveidošanā un finansēšanā;
- veicināt kultūrizglītojošo darbu tūrisma jomā un veselīga dzīvesveida popularizēšanu.

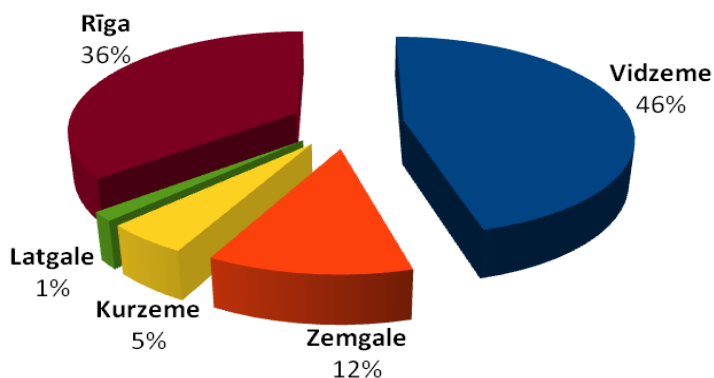
Par tūrisma veicināšanu Vecpiebalgas novadā, atbildīgā iestāde ir Piebalgas muzeju apvienība „Orisāre”. Apvienības viena no pamatfunkcijām ir tūrisma informācijas izplatīšanu, ko veic ar struktūrvienības Vecpiebalgas tūrisma informācijas punkta (TIP) palīdzību. TIP sniedz informāciju par ekskursiju, atpūtas un tūrisma iespējām Vecpiebalgas novadā - Vecpiebalgas, Inešu, Kaives, Tauresnes un Dzērbenes pagastos, piedāvā gida un ekskursiju pakalpojumu, kā arī veido Vecpiebalgas novada tūrisma kartes. Vecpiebalgas novada TIP atvērts ir tikai 5 mēnešus gadā no maija līdz oktobrim, kas ietekmē tūristu iespējas uzzināt viņiem nepieciešamo informāciju.

Kopš 2010.gada kopējais apmeklētāju skaits ik gadu ir būtiski audzis. Ja 2010.gadā to apmeklēja 226 interesenti, tad 2011.gadā apmeklētāju skaits ir pieaudzis par 95% (skat. 39.attēlu). Interesentu skaita pieaugums visus gadus ir bijis stabils un augošs, kas varētu būt skaidrojams ar ekonomisko situāciju valstī, vietējie tūristi šajā situācijā izvēlas ceļošanu pa Latviju, nevis doties ārpus valsts robežām.

Avots: TIC dati

2011.gadā TIC lielākoties apmeklēja Latvijas iedzīvotāji, kas sastādīja 95% no visiem apmeklētājiem, tikai 5% apmeklētāju bija ārzemnieki, no tiem 6 Igaunijas valsts iedzīvotāji, 4 Krievijas Federācijas un pa diviem no Vācijas, Kanādas un Francijas. Pēc reģionālās piederības 46% apmeklētāju bija no Vidzemes reģiona, otrs lielākais apmeklētāju skaits bija no Rīgas, kas ir labs rādītājs, jo norāda lielu ieinteresētību par Vecpiebalgas novada piedāvātajiem apskates objektiem, pēc tam seko Zemgale ar 12%, Kurzeme – 5% un no Latgales Vecpiebalgas novadu apmeklēja tikai 1% (skat. 40.attēlu).

40.attēls TIP apmeklētāju sadalījums pēc reģiona

Avots: TIC dati

39% no kopējā apmeklētāju skaita TIP vērsušies pēc kartēm un ceļvežiem par novadu, bet 24% apmeklētāju interesējusi informācija par Vidzemi, pēc tam seko informācija par muzejiem (11%), naktsmītnēm (7%), porcelāna galeriju (5%), muižām (4%) un cita veida jautājumi (10%).

Vecpiebalgas novads galvenokārt tiek atpazīts un pozicionēts kā kultūrtūrisma norišu vieta. Novadā ir daudz vērtīgu un savdabīgu kultūrvēsturisku objektu, kas ir nozīmīgi kultūras tūrisma attīstībai – baznīcas, pilskalni, arheoloģiskie objekti, muzeji, muižas, kā arī bagāts un unikāls nemateriālās kultūras mantojums.

Liela daļa novada kultūras un dabas objektu ir piedāvājami tūristu apskatei, jo ir aprīkoti ar atbilstošu infrastruktūru. Tomēr tūristi apmeklē arī tos objektus, kas apskatei nav sagatavoti.

40.tabula Apskates objekti Vecpiebalgas novadā

Objekts	Atrašanās vieta
Rakstnieku Kaudzīšu muzejs "Kalna Kaibēni".	Vecpiebalgas pagasts
K.Skalbes muzejs "Saulrietī".	Vecpiebalgas pagasts
Antona Austriņa piemiņas muzejs "Kaikaši"	Vecpiebalgas pagasts
Brīvdabas etnogrāfiskais muzeja filiāle "Vēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Vecpiebalgas luterāņu baznīca	Vecpiebalgas pagasts
Rīgas arhibīskapa pilsdrupas.	Vecpiebalgas pagasts
Viduskapi (Skolas kapi)	Vecpiebalgas pagasts
Vecpiebalgas vidusskola	Vecpiebalgas pagasts
Vecpiebalgas muiža	Inešu pagasts
Cirstu muiža	Inešu pagasts
Piebalgas novada ekspozīcija Inešos	Inešu pagasts
Nēķena muiža	Taures pagasts

Lodes Apšu baznīca	Taures pagasts
Lodes muiža	Taures pagasts
Taures novadpētniecības ekspozīcija	Taures pagasts
Dzērbenes luterāņu baznīca	Dzērbenes pagasts
Vecie kapi	Dzērbenes pagasts
Dzērbenes muiža.	Dzērbenes pagasts
Leimaņu muiža	Kaives pagasts

Avots: TIC dati

Novada teritorijā ir daudz un dažādi gan dabas, gan kultūrvēsturiskie tūrisma resursi, taču tikai daļa no tiem ir piedāvājami tūristu apskatei, jo ir aprīkoti ar atbilstošu infrastruktūru. Tomēr tūristi apmeklē arī tos objektus, kas apskatei nav sagatavoti.

12. PUBLISKĀ PĀRVALDE

12.1. Pašvaldības struktūra

Vecpiebalga novads ir izveidojies 2009.gada jūnijā, apvienojoties Dzērbenes, Inešu, Kaives, Taurenas un Vecpiebalgas pagastiem. Vecpiebalgas novada pašvaldība darbojas saskaņā ar likumu „Par pašvaldībām”.

Vecpiebalgas novada pašvaldības un Vecpiebalgas novada domes darbību nosaka ar 15.07.2009. Vecpiebalgas novada domes sēdes lēmumu apstiprinātie Vecpiebalgas novada saistošie noteikumi Nr.1 „Vecpiebalgas novada pašvaldības nolikums”. Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – dome, kura atbilstoši Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumam sastāv no 13 deputātiem, kuri tiek ievēlēti pašvaldību vēlēšanās uz 4 gadiem. Domes darbu vada domes priekšsēdētājs, savukārt Domes priekšsēdētāja vietnieks pilda domes priekšsēdētāja pienākumus viņa prombūtnes laikā vai viņa uzdevumā. Vecpiebalgas novada pašvaldības centrālā administrācija - Dome atrodas Vecpiebalgā, bet uz vietas pagastos darbojas pagasta pārvades, kas nodrošina klientu apkalpošanas funkcijas uz vietām. Lai nodrošinātu savu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, dome no pašvaldības deputātiem ievēl:

- finanšu komiteju (8 locekļu sastāvā)
- sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteju (7 locekļu sastāvā).

Dome var lemt par komisiju un darba grupu izveidošanu atsevišķu pašvaldības uzdevumu veikšanai. Šādas komisijas un darba grupas tiek izveidotas noteiktu uzdevumu veikšanai uz noteiktu laiku. Pašvaldība ir izveidojusi sekojošas komisijas:

- 1) Administratīvo komisiju,
- 2) Iepirkumu komisiju,
- 3) Īpašumu privatizācijas komisiju,
- 4) Dzīvojamo māju privatizācijas komisiju,
- 5) Ārkārtas situācijas komisiju,
- 6) Administratīvo aktu apstrīdēšanas komisiju,
- 7) Vēlēšanu komisiju.

Pašvaldības administrācija ir pašvaldības izpildorgāns, kas nodrošina domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu, un tā sastāv no administratīvās nodaļas, attīstības plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļas, grāmatvedības un finanšu nodaļas, attiecīgo nozaru speciālistiem un algotiem darbiniekiem, kas nav iekļauti nodaļās un četras teritoriālās pārvaldes - Dzērbenes pagasta pārvade, Inešu pagasta pārvalde, Kaives pagasta pārvalde un Taurenas pagasta pārvalde.

Pašvaldības dome ir izveidojusi sekojošas iestādes, kuru tiesības, pienākumi un struktūra tiek noteikta saskaņā ar domes apstiprinātiem iestāžu nolikumiem: Vecpiebalgas novada pašvaldība, 6 izglītības iestādes (Vecpiebalgas vidusskola, Dzērbenes vidusskola, Dzērbenes mūzikas skola, Inešu pamatskola, Taurenas pamatskola, Skujenes pamatskola), 5 bibliotēkas, 5 kultūras iestādes (Dzērbenes kultūras nams, Inešu kultūras nams, Taurenas kultūras nams, Vecpiebalgas kultūras nams, muzeju apvienība „Orisāre”), Vecpiebalgas novada bāriņtiesu, Vecpiebalgas novada dzimtsarakstu nodaļu, Vecpiebalgas novada sociālais un veselības aprūpes dienestu un saimnieciskais dienests.

Pašvaldība ir kapitāldaļas šādās kapitālsabiedrībās:

- SIA „Dzērbenes siltums”;
- SIA „Tauresnes KP”;
- SIA ”Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija”.

Novada domes sēdes ir atklātas un tajās iespējams piedalīties ikvienam novada iedzīvotājam. Regulāra informācija par pašvaldības darbu, pašvaldības budžetu, pieņemtajiem lēmumiem, izsludinātajām sabiedriskajām apspriedēm un pašvaldību iestāžu darbu tiek ievietota domes informatīvajā izdevumā “Vecpiebalgas Novada Ziņas”. Tas tiek izdots reizi mēnesī un piegādāts bez maksas visām novada māsaimniecībām. Ir izveidota novada mājas lapa internetā www.vecpiebalga.lv, kurā pieejama informācija par novadu un aktualitātēm.

Attiecībā uz Vecpiebalgas novada domes novērtējumu respondenti vērtēja tādas darba jomas kā sabiedriskā kārtība un drošība, teritorijas labiekārtošana, izglītības jautājumi, sociālie jautājumi, lauksaimniecības un uzņēmējdarbības attīstība, kultūras dzīve un informēšana par aktualitātēm.

Proporcionāli visbiežāk iepriekšminētās jomas tiek vērtētas kā apmierinošas. Vispozitīvāk tiek vērtētās jomas ir izglītības jautājumi, teritorijas labiekārtošana, kultūras dzīves organizēšana un pašvaldības informēšana par aktualitātēm. Izteikta neapmierinātība pašvaldības darbā netika novērtēta, taču attiecībā uz rūpēm par uzņēmējdarbības un lauksaimniecības attīstību neapmierinošo respondentu bija vairāk nekā citās jomās.

12.2. Pašvaldības budžets

Pašvaldības budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kāds līdzekļu apjoms tām nepieciešams ar likumu noteikto funkciju, uzdevumu un brīvprātīgo iniciatīvu izpildei periodā, kuram šie līdzekļi ir paredzēti. Kārtību, kādā budžets jāveido, jāapstiprina un jāpilda, nosaka likums „Par budžetu un finansu vadību” un likums „Par pašvaldību budžetiem”. Pašvaldības budžetu, kurā ir ienākumu un izdevumu daļa, sastāda un apstiprina vienam saimnieciskajam gadam, kas sākas 1. janvārī un beidzas 31. decembrī. Pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta.

Pamatbudžetu veido:

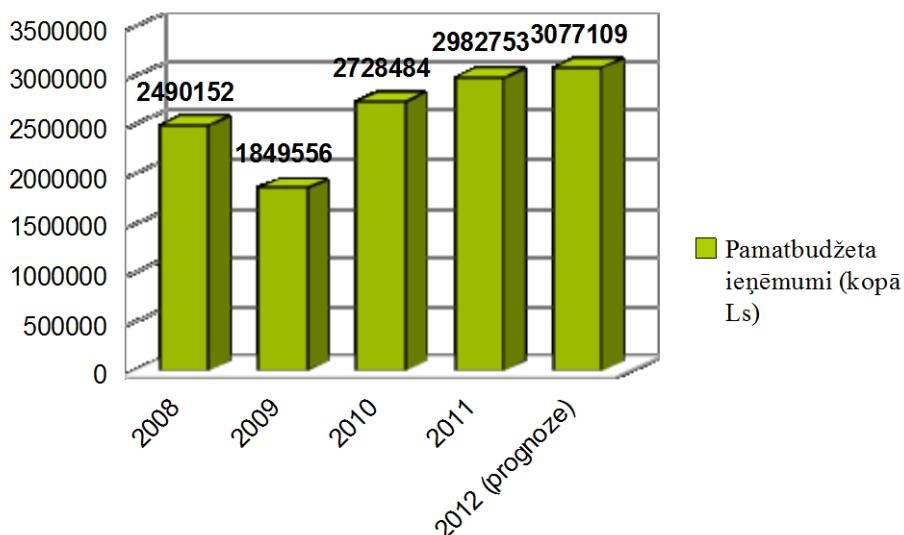
- Nodokļu ieņēmumi, t.sk. iedzīvotāju ienākumu nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis;
- Nenodokļu ieņēmumi, t.sk. pašvaldības nodevas un maksājumi, ieņēmumi par īpašuma iznomāšanu, maksas pakalpojumi, sodi un sankcijas u.c.;
- Saņemtie maksājumi, t.sk. norēķini ar citu pašvaldību budžetiem, maksājumi no valsts pamatbudžeta u.c.

Speciālo budžetu veido līdzekļi, kas tiek piešķirti no valsts īpašiem mērķiem (dabas resursu nodoklis, autoceļu fonds u.c.).

12.2.1. Budžeta ieņēmumi

Vecpiebalgas novada domes pamatbudžeta ieņēmumi pēdējo četru gadu laikā ir būtiski pieauguši, kopš 2009.gada ieņēmumi ir palielinājušies par 66%. Uz 2012. gadu ir prognozēts, ka ieņēmumi pieaugs par 3,1% (skat. 41. attēlā).

41.attēls. Vecpiebalgas novada domes pamatbudžeta kopējie ieņēmumi 2008.-2012.gadā

Avots: Valsts reģionālās attīstības aģentūra, Finanšu ministrija

Aplūkojot pamatbudžeta ieņēmumu struktūru 2010.-2011.gadā (41.tabulā), redzams, ka 63,5% no pamatbudžeta ienākumiem Vecpiebalgas novadā veido transferti. Tas ir vairāk kā vidēji novados (47%), bet daudz vairāk par valsts vidējam rādītājam (37%). Lielāko daļu no transfertiem veido valsts budžeta (60,9%); pašvaldību budžeta transferti veido 2,6% pamatbudžeta ienākumu, tai skaitā dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda 19%. Nodokļu ieņēmumi veido 29,3% pamatbudžeta ieņēmumu, no tiem 25,2% iedzīvotāju ienākumu nodoklis, 4,1%-nekustamā īpašuma nodoklis. Nodokļu īpatsvars pašvaldības budžetā ir zemāks par novadu vidējo rādītāju – 44% un vidēji Latvijā zemāks – 54%.

41.tabula. Vecpiebalgas novada domes pamatbudžeta ieņēmumu struktūra 2010.-2011.gadā

	2010	2011	Izmaiņas	Izpilde 2011.gadā %
Pamatbudžeta ieņēmumi (kopā Ls)	2728484	2982753	↑	100
Ienākuma nodokļi	806351	751259	↓	25,2
Īpašuma nodokļi	100569	121719	↑	4,1
Ieņēmumi no uzņēmējdarbības	130	72	↓	0,002
Valsts (pašvaldību) nodeva un kancelejas nodevas	2148	1997	↓	0,07
Naudas sodi un sankcijas	4045	4348	↑	0,14

Pārējie nenodokļu ieņēmumi	464	1973	↑	0,07
Ieņēmumi no pašvaldības īpašumu pārdošanas	127600	2212	↓	0,7
Valsts budžeta transferti	1451183	1817652	↑	60,9
Pašvaldību budžetu transferti	56855	76761	↑	2,6
Budžeta iestāžu ieņēmumi	177385	201243	↑	6,7

Avots: Vecpiebalgas novada dome

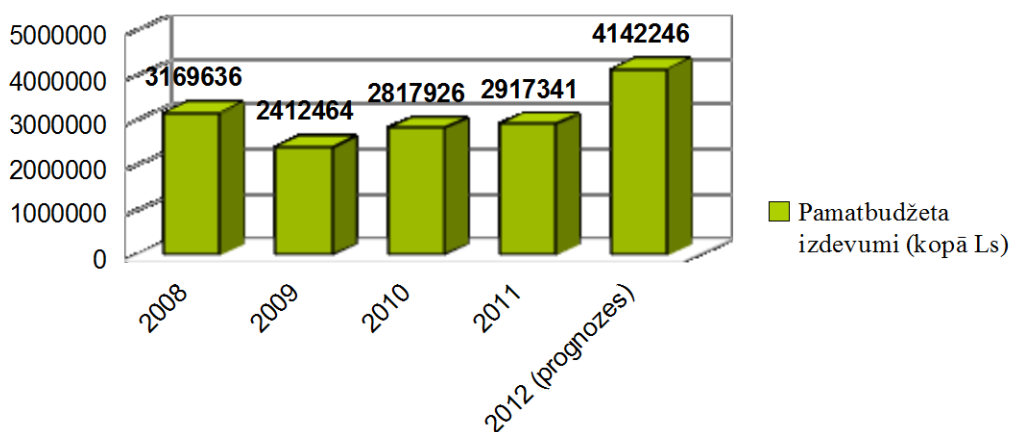
Ieņēmumi ir palielinājušies lielākajā daļā ieņēmumu pozīcijās, izņemot ienākuma nodokļi, kas samazinājušies par 6,8%, ieņēmumi no uzņēmējdarbības, nodevas, kā arī ieņēmumi no pašvaldības īpašuma pārdošanas. 2010.-2011.gadā būtiski ir pieauguši transferti, valsts transferti par 25%, bet pašvaldības transferti par 35%. Pieauguši īpašuma nodokļa ieņēmumi par 21%, naudas sodi un sankciju ieņēmumi par 7,5%, budžeta iestāžu ieņēmumi par 13,5%.

Uz 2011.gadu Vecpiebalgas novada pamatbudžeta ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju bija 647 Ls, kas ir vairāk nekā novados vidēji (624 Ls), taču ceturtais zemākais apkārtējo kaimiņu novadu vidū, aiz Raunas, Madonas un Smiltenes novadiem. Ienākumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa uz vienu iedzīvotāju Vecpiebalgas novadā ir mazāki kā vidēji novados un valstī, bet transferti uz vienu iedzīvotāju ir lielāki kā vidēji novados un daudz lielāki nekā valstī.

12.2.2. Budžeta izdevumi

Vecpiebalgas novada domes kopējie pamatbudžeta izdevumi pēdējo piecu gadu laikā ir pieauguši par 31%, tomēr redzams, ka 2012.gadā prognozēto izdevumu pieaugums salīdzinājumā ar 2011.gadu būs īpaši liels – 42% (skatīt 42.attēlu).

42.attēls. Vecpiebalgas novada domes pamatbudžeta kopējie izdevumi 2008.-2012.gadā

Avots: Valsts reģionālās attīstības aģentūra, Finanšu ministrija

2011.gadā lielāko daļu pamatbudžeta izdevumu veido uzturēšanas izdevumi (81,7%), kas ir vairāk kā novados un valstī vidēji (76,7%). 43,8% pamatbudžeta ir atvēlēti atbildībai, kas ir augstāks rādītājs kā vidēji novados (41,9%) un valstī (37,2%). Kapitālajiem izdevumiem atvēlēti 18,1% budžeta

līdzekļu, kas ir mazāk kā novados (24,4%) un valstī (23%) vidēji. No speciālā budžeta līdzekļiem kapitālajiem izdevumiem izlietoti 22,7% līdzekļu. Vidēji novados un valstī šim mērķim piešķirti 2,2%.

Pamatbudžeta izdevumi uz vienu iedzīvotāju Vecpiebalgas novadā (633 Ls) ir par 3,7% mazāki kā vidēji novados un par 3,2% kā vidēji valstī, savukārt speciālā budžeta izdevumi ir trīs reizes lielāki par vidējo rādītāju novados un valstī. Nozīmīgākās jomas, kam izlietoti budžeta līdzekļi, ir izglītība; tai izlietotas 40,2% budžeta, pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai izlietoti 22,5%. Atpūtai, kultūrai un reliģijai atvēlēti 13,4% līdzekļu, vispārējiem valdības dienestiem – 13,2%. Ekonomiskai darbībai, sabiedriskajai kārtībai un drošībai, veselībai un vides aizsardzībai atvēlēti mazāk kā 1% no budžeta līdzekļiem. Sociālajai aizsardzībai izlietoto 8,2% līdzekļu. (skat. 42.tabulā)

Aplūkojot kopējos izdevumus atbilstoši pašvaldības funkcijām 2010.-2011.gadā, redzams, ka būtiski ir samazinājušies ekonomiskās darbības izdevumi par 33% un sociālās aizsardzības izdevumi par 27%, samazinājušies izdevumi atpūtai, kultūrai un reliģijai, proti, par 21%, kā arī samazinājušies izdevumi arī izglītībai par 3%. Pārējās pozīcijās – vispārējiem valdības dienestiem, sabiedriskajai kārtībai un drošībai, pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai, veselībai – izdevumi ir pieauguši.

42.tabula. Vecpiebalgas novada domes pamatbudžeta izdevumu struktūra 2010.-2011.gadā

	2010	2011	Izmaiņas	Izpilde 2011.gadā, %
Pamatbudžeta izdevumi (kopā Ls)	2817926	2917341	↑	100
Vispārējie valdības dienesti	349450	383823	↑	13,2
Sabiedriskā kārtība un drošība	21150	21733	↑	0,7
Ekonomiskā darbība	43971	29343	↓	1
Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	346231	656745	↑	22,5
Veselība	12226	18488	↑	0,6
Atpūta, kultūra un reliģija	493841	392081	↓	13,4
Izglītība	1202896	1171757	↓	40,2
Sociālā aizsardzība	327265	237830	↓	8,2
Vides aizsardzība	20896	5541	↓	0,2

Avots: Vecpiebalgas novada dome

Budžeta izdevumi uz vienu iedzīvotāju ir tuvi vidējiem rādītājiem novados un valstī tādās jomās kā vispārējie valdības dienesti, veselība un izglītība. Salīdzinoši zemi ir izdevumi uz vienu iedzīvotāju ir tādām jomām kā sabiedriskā kārtība, sociālā aizsardzība, ekonomiskā darbība un vides aizsardzībai. Lielāki izdevumi uz vienu iedzīvotāju pašvaldībai ir pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai par 15 % vairāk nekā vidēji novados un par 82% vairāk nekā valstī, kā arī atpūtai, kultūrai un reliģijai par 49% vairāk nekā vidēji novados un par 81% vairāk nekā valstī.

Pēdējo piecu gadu laikā Vecpiebalgas novada budžeta kopējie pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi ir pieauguši. Vērtējot kopējo bilanci, redzams, ka izdevumi ar katru gadu pārsniedz ieņēmumus, izņemot 2011.gadu kad ieņēmumi pārsniedza izdevumus par 2,2%, 2012.gadā ir prognozēts, ka izdevumi būs par 25% lielāki, nekā ieņēmumi.

12.3. Sabiedriskā kārtība un drošība

Par sabiedrisko drošību un kārtību Vecpiebalgas novadā atbild Vecpiebalgas policijas iecirknis. No Valsts puses par kārtības ievērošanu Vecpiebalgas novadā ir atbildīga Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Cēsu rajona iecirknis.

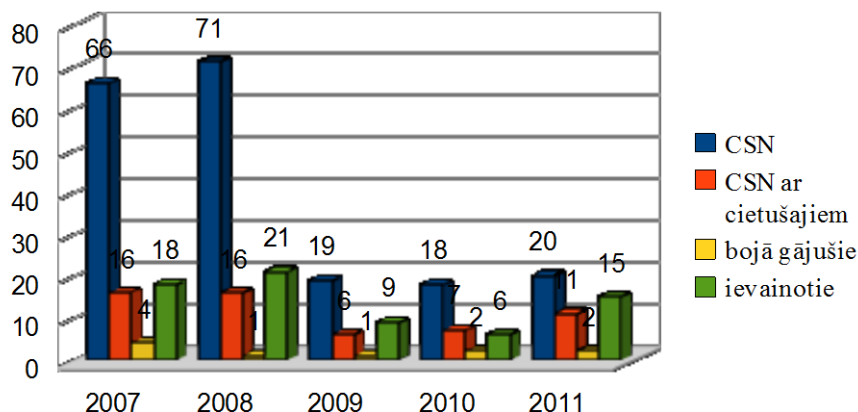
Noziedzības līmenis Vecpiebalgas novadā ir viszemākais starp kaimiņu novadiem un zemāks par reģiona vidējo un Latvijas vidējo līmeni (skat. 43.tabulā).

43.tabula. Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits 2010.gadā

	Noziedzīgu nodarījumu skaits	Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotāju
Latvijā	51108	228
Vidzemes reģionā	4648	200
Amatas novads	152	239
Cēsu novads	493	251
Ērgļu novads	58	164
Jaunpiebalgas novads	126	474
Madonas novads	431	155
Raunas novads	59	148
Smiltenes novads	325	228
Vecpiebalgas novads	68	143

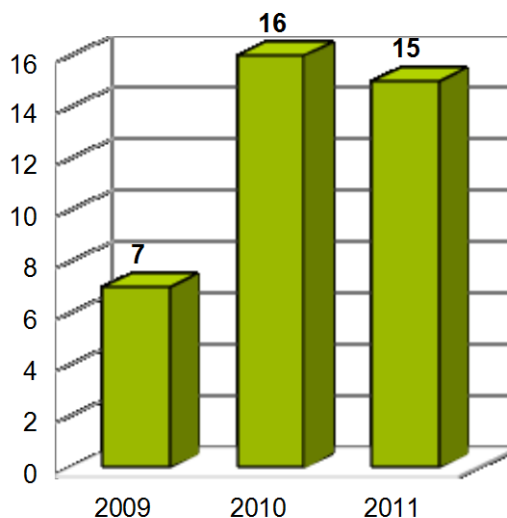
Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Vērtējot ceļu satiksmes negadījumu skaitu par laika posmu no 2007. līdz 2011.gadam, ir vērojams būtisks negadījumu skaita samazinājums, kas pēdējos trīs gadus saglabājas vienā līmenī. Ievainoto un cietušo personu skaits katru gadu atšķiras, 2011. gadā tas ir lielākais pēdējo piecu gadu laikā, jo gandrīz katrā ceļu satiksmes negadījumā ir cietušais un ievainotais. Katru gadu novadā negadījumos ir kāds bojā gājušais, vidēji 2 cilvēki (skatīt 43.attēlu).

43.attēls. Ceļu satiksmes negadījumu statistika Vecpiebalgas novadā 2007.-2011.gadā

Avots: Ceļu satiksmes drošības direkcija

Vecpiebalgas novadā neatrodas neviens Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta postenis, taču Taurenē atrodas ugunsdzēsības dienests. Saskaņā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta datiem, laikā no 2009.gada līdz 2011.gadam Vecpiebalgas novadā divas reizes ir pieaudzis ugunsgrēku skaits (skat. 44.attēls).

44.attēls. Ugunsgrēku skaits Vecpiebalgas novadā 2008.-2011.gadam

Avots: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

36% aptaujāto novada iedzīvotāju uzskata, ka sabiedriskās kārtības nodrošināšana ir apmierinoša vai drīzāk apmierinoša, taču 43% respondentu norādīja, ka tā ir neapmierinoša.

12.4. Sabiedriskās organizācijas un sadarbība

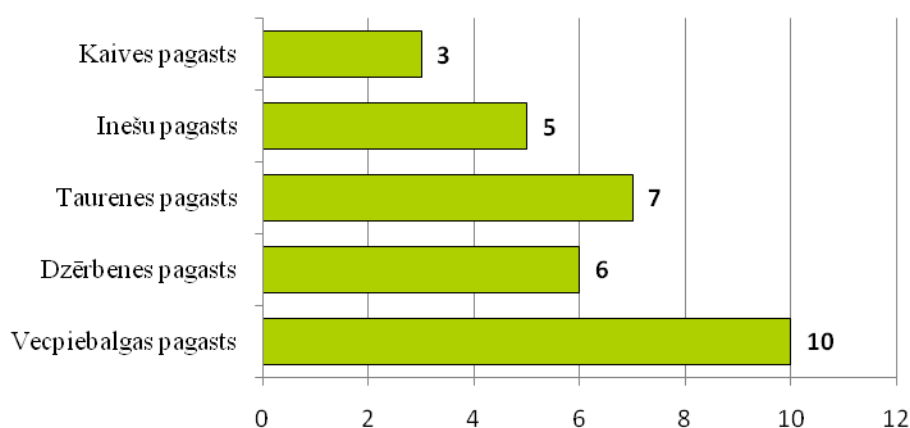
Sabiedriskās (nevalstiskās) organizācijas (NVO), kas pārstāv trešo jeb nevalstisko sektoru blakus valsts un biznesa sektoriem, ir neatņemama jebkuras demokrātiskas valsts sastāvdaļa. Ar NVO palīdzību, apvienojoties cilvēku grupai, kurus vieno kopēji mērķi, ir iespējams ietekmēt vai mainīt gan likumdevējvaras, gan izpildvaras darbību. NVO iesaistās uzņēmīgākā sabiedrības daļa, kas darbojas tādās jomās kā sociālā un veselības aizsardzība, cilvēktiesības un integrācija, vides aizsardzība, izglītība, uzņēmējdarbība, sports, atpūta utt.

NVO ir pilsoniskās sabiedrības pamats, organizāciju un biedru skaits tajās parāda, cik aktīvi ir kādas valsts iedzīvotāji un cik liela ir gatavības pakāpe iesaistīties diskusijās ar valsts varu un pārējo sabiedrības daļu, vērsot uzmanību uz sabiedrībai sasāpējušām problēmām.

Novada teritorijā pēc Biedrību un nodibinājumu reģistra datiem 2012.gadā darbojas 31 biedrība vai nodibinājums, kuru mērķis ir apvienot pagasta iedzīvotājus izglītībai, informācijai, dabas, ekonomiskā, kultūrvides un sociālās vides apstākļu uzlabošanai un pasākumu organizēšanai, popularizējot ģimeniskumu un veselīgu dzīves veidu.

Visvairāk biedrības un nodibinājumi darbojas Vecpiebalgas pagastā - 10, 7 biedrības darbojas Taurenies pagastā, Dzērbenes pagastā – 6, Inešu pagastā – 5, bet Kaives pagastā - 3 biedrības (skat. 45.attēlu).

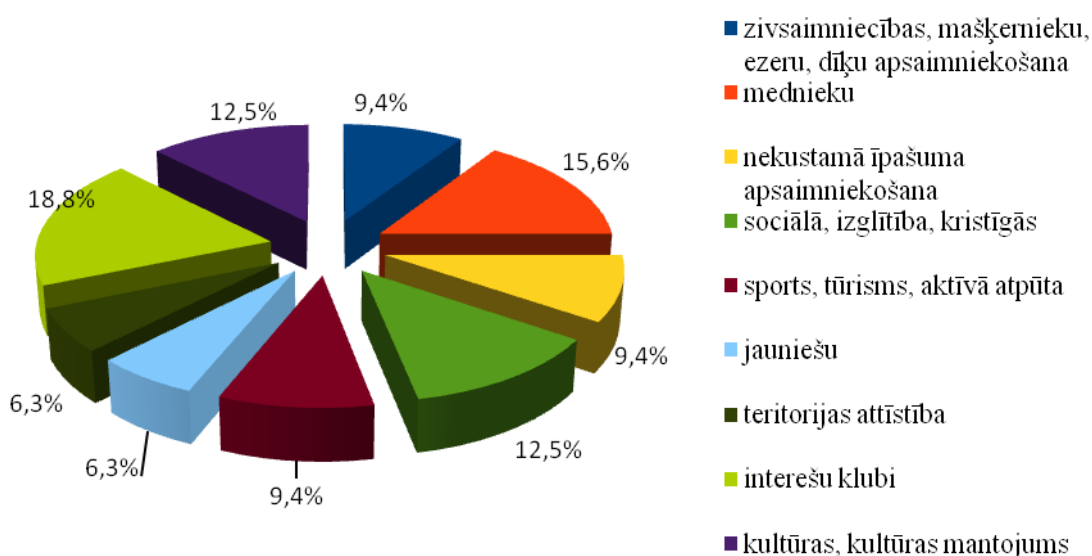
45.attēls Biedrības un nodibinājumi Vecpiebalgas novadā

Avots: www.zo.lv

Vecpiebalgas novadā 18,8% no kopskaita jeb 6 biedrības darbojas interešu jomā (46. attēls). 15,6% jeb 5 biedrības un nodibinājumi ir mednieku biedrības. Sociālajā, izglītības jomā un kultūras jomā darbojas pa 4 organizācijām. Zivsaimniecības, makšķerņieku, ezeru vai dīķu apsaimniekošanas, māju apsaimniekošanas jomā un sporta jomā darbojas katrā pa 3 biedrībām. Teritorijas attīstības un jauniešu jomā pa 2 biedrībām katrā.

46.attēls Biedrības un nodibinājumi Vecpiebalgas novadā pa jomām

Avots: CSP

Novadā darbojas viena reliģiskā konfesijas Luterāņu draudze.

Vecpiebalgas novada pašvaldība ir Latvijas Pašvaldības savienības biedre. Latvijas Pašvaldību savienībā darbojas piecas komitejas: Finanšu un ekonomikas jautājumu komiteja, Izglītības un kultūras jautājumu komiteja, Sociālo un veselības jautājumu komiteja, Reģionālās attīstības un sadarbības komiteja un Tehnisko problēmu komiteja. Katru mēnesi notiek šo komiteju sanāksmes, kurās var piedalīties visi pašvaldību pārstāvji.

Novads ir pārstāvēts arī Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomē. Padomes uzdevums ir koordinēt Vidzemes pašvaldību sadarbību un sadarbību ar citu plānošanas reģionu pašvaldībām, valsts pārvaldes iestādēm, starptautiskajām institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, un citām juridiskām un fiziskām personām Vidzemes reģiona ilgtspējīgas un līdzsvarotas attīstības interesēs.

Pašvaldība līdzdarbojas biedrībā „Cēsu rajona lauku partnerība”, kuras attīstīt dzīvošanai labvēlīgu un ilgtspējīgu bijušā Cēsu rajona lauku teritoriju, kurā dzīvot un atgriezties.

SVID ANALĪZE

SVID analīze ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt pašvaldības Stiprās un Vājās puses, Iespējas un Draudus. Veicot SVID analīzi, tiek izvērtētas iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas:

Stiprās puses – pašvaldības īpašības, kas tai var palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;

Vājās puses – pašvaldības īpašības, kas var kavēt noteiktā mērķa sasniegšanu;

Iespējas – tie ārējie faktori, kas var pašvaldībai palīdzēt sasniegt noteikto mērķi;

Draudi – tie ārējie faktori, kas var pašvaldību kavēt noteiktā mērķa sasniegšanā.

SVID analīze tiek atspoguļota tabulā, lai pārskatāmi aprakstītu visu jomu stiprās un vājās puses, iespējas un draudus atbilstoši pašreizējās situācijas aprakstā minētajam.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> – Ekoloģiski tīra vide – Dabas resursu daudzveidība – meži, ūdens resursi, aizsargājamās dabas teritorijas, kultūrvēsturiskas un ainaviskas vērtības – Mežs ir viens no nozīmīgākajiem Vecpiebalgas novada dabas resursiem – Ir cilvēkresursu potenciāls – izglītoti, radoši, sabiedriski aktīvi iedzīvotāji kā novada attīstību virzošs spēks – Sazarots un attīstīts reģionālās nozīmes ceļu tīkls – Šķērso velomaršruti – Brīvas ražošanai piemērotas teritorijas – Bagāts kultūrvēsturiskais mantojums (pilis, muižas, memoriālie muzeji, u.c.) – Tūristu skaita palielināšanās – Liels lauksaimniecības un mežniecības nozares uzņēmumu īpatsvars novada tautsaimniecībā – Uzņēmējdarbības izaugsmi veicinošs tūrisma potenciāls – Apdzīvotās vietās ir pieejami centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, dažviet arī siltumapgāde – Realizētie un iepļānotie ūdenssaimniecības projekti – Novadā darbojas aktīvas nevalstiskās organizācijas – Plašs un daudzpusīgs izglītības iestāžu tīkls – Vecpiebalgas novadā ir pieejama visai plaša 	<ul style="list-style-type: none"> – Līdzekļu trūkums dabas objektu un kultūrvēsturisko objektu saglabāšanā – Saimnieciskās darbības ierobežojumi dabas aizsardzības teritorijās kavē komerciāli izmantot zemes resursus – Sabiedrības zemais apziņas līmenis par vides jautājumiem – Iedzīvotāju skaita samazināšanās – Kvalitatīva darbaspēka un inteligences aizplūšana no novada. – Neattīstīta uzņēmējdarbība un darbavietu trūkums, sevišķi novada pagastos. Trūkst piedāvājums darba iespējām mājās – Nepietiekams finansējums kultūras un sporta attīstībai – Tūrisma pakalpojumu pieprasījuma sezonālitate – Neizvērtētas un neizmantotas kultūrvēsturisko pieminekļu, mantojuma iespējas, un informācijas trūkums tūristiem (nav objektu norāžu novadā un informācijas centru pagastu centros) – Aktīvas atpūtas trūkums – Skolēnu skaita samazināšanās – Novadam nav tiešas pieejamības valsts galvenajiem transporta koridoriem (ceļi, dzelzceļš, gaisa un jūras transports) – Neapmierinošs ielu un ceļu stāvoklis, ceļa norāžu trūkums nelieliem ceļiem – Nepietiekošs sabiedriskā transporta

<p>kultūras iestāžu infrastruktūra – kultūras un tautas nami, muzeji, bibliotēkas</p> <ul style="list-style-type: none"> – Novadā iedzīvotājiem ir pietiekami nodrošināta ģimenes ārstu pakalpojumu pieejamība, un pagastos ir feldšeru punkti – Esošā sociālā atbalsta sistēma un institucionālais nodrošinājums – Kvalitatīva sporta infrastruktūra un daudzpusīga sporta veidu attīstība – Kvalificēti speciālisti un pārvalžu darbinieki – Pašvaldības pakalpojumu pieejamība pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem – pagastu pārvaldēs – Sadarbība ar kaimiņu novadiem (izglītība, būvvalde, plānošanas reģions, pieredzes apmaiņa) 	<p>nodrošinājums un kvalitāte, sabiedriskā transporta nepieejamība atsevišķās apdzīvotās vietās, it īpaši ar Kaives pagastu</p> <ul style="list-style-type: none"> – Valsts iestādes atrodas ārpus novada – Nav sociālo māju vai dzīvokļu personu izmitināšanai krīzes situācijā – Trūcīgo personu skaita pieaugums – Finanšu resursu trūkums projektu līdzfinansēšanai – Centralizēta ūdensapgāde un notekūdeņu sistēmas nav pieejami visiem novada iedzīvotājiem – Slikts mobilo tīklu pārklājums – Daļa novada māsaimniecību nav uzstādīti atkritumu konteineri
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> – Izstrādāt, attīstīt un reklamēt novada attīstības zīmolu – Uzlabot pašvaldības un iedzīvotāju, uzņēmēju savstarpējo dialogu, informācijas iegūšanas iespējas, aktīvi atbalstīt nevalstisko organizāciju darbību – Attīstīt uzņēmējdarbību, tai skaitā, veidot uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūru un sistēmu – Risināt vides aizsardzības un vides audzināšanas jautājumus – Organizēt novadā mūžizglītības un profesiju kvalifikācijas celšanas iespējas – Uzlabot ceļu infrastruktūru – Sadarbība ar blakus esošajām pašvaldībām reģiona satiksmes plānošanā un ceļu infrastruktūras sakārtošanā – Daudzveidīga aktīvā tūrisma un tūrisma maršrutu attīstība – Klimatiskie apstākļi ir piemērots ziemas sporta veidu attīstībai – Velomaršrutu izstrāde – Materiāli tehniskās bāzes atjaunošana un pilnveidošana – Mūžizglītības piedāvājuma attīstība novadā – Sociālo māju un sociālo dzīvokļu izveide – Kvalitatīvu veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība – Sadarbība ar citām pašvaldībām 	<ul style="list-style-type: none"> – Dažādas ekonomiskās un privātās intereses var nostādīt augstāk par ekoloģijas interesēm – Nesaprātīga visu veidu resursu izmantošana (strauja mežu izciršana, zemju neapstrādāšana, lauksaimniecības zemju noplicināšana, dabas resursu izsīkums) – Pasliktinoties ekonomikai, samazinās iedzīvotāju labklājība un nepieciešamība pēc pakalpojumiem – Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās – negatīvs dabiskais pieaugums, darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvara samazināšanās, iedzīvotāju novecošanās tendence – Kvalificēta darbaspēka un jauniešu aizplūšana uz galvaspilsētu, reģionu centriem un ārvalstīm – Ceļu kvalitātes pasliktināšanās (grants) – Tūristu skaita samazinājums – Tūrisma vides pasliktināšanās, saimnieciskās darbības pieauguma rezultātā – Dabas objektu bojāeja ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ – Izglītības iestāžu slēgšana, samazinoties skolēnu skaitam – Finansējuma trūkums kultūras un sporta attīstībai – Sociālo problēmu pieaugums (trūcīgo

<p>pakalpojumu nodrošināšanā un pilnveidošanā</p> <ul style="list-style-type: none">– Finansējuma piesaiste attīstības projektu veidā– E- pārvaldes un pakalpojumu ieviešana - dokumentu aprites ātruma uzlabošana– Daudzdzīvokļu sociālās mājas izveide– Atkritumu apsaimniekošanas sakārtošana– Izstrādāt Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumus– ES fondu līdzekļu piesaiste	<p>personu skaita palielināšanā)</p> <ul style="list-style-type: none">– Samazinātā finansējuma ietekme uz infrastruktūru (ceļi komunālie tīkli utt.)– Sabiedriskā transporta maršrutu skaita un reisu biežuma samazināšanās– Valsts varas attieksme pasliktināšanās pret mazajiem lauku novadiem– Neatrisinātas valsts un reģionālās sociālās un ekonomiskās problēmas, kas rada tautsaimniecības attīstības nestabilitāti un iedzīvotāju neapmierinātību– Valsts pārziņā esošu funkciju deleģēšana pašvaldībai bez papildus finansējuma– Uzņēmējdarbībai nedraudzīga nodokļu politika– Novadam nelabvēlīgas valsts politikas izmaiņas izglītības, sociālā un veselības aprūpes jomā
---	---

II DAĻA – STRATĒĢISKĀ DAĻA

1. ILGTERMIŅA STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI

Attīstības vīzija ir lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības.

VECPIEBALGAS NOVADA VĪZIJA

- Vecpiebalgas novads 2030.gadā ir kļuvis par prestižu dzīves vietu kā viens no skaistākajiem un sakoptākajiem Vidzemes novadiem ar augstvērtīgu dzīves vidi un kvalitatīviem pakalpojumiem.
- Novada iedzīvotāju dzīves līmenis ir viens no augstākajiem Vidzemē. Drošā, pievilcīgā dzīves telpa, daudzveidīgās uzņēmējdarbības iespējas piesaista arvien vairāk jaunos, izglītotus, sociāli un ekonomiski aktīvus iedzīvotājus.
- Novadā ir aktīva sabiedriskā un saimnieciskā dzīve, labi attīstīta daudzveidīga uzņēmējdarbība nodrošina iedzīvotājiem gan darba vietas, gan kvalitatīvus pakalpojumus.
- Modernās komunikāciju tehnoloģijas ir ērti pieejamas katrā apdzīvotā vietā un lauku sētā un dod iespēju attālināti strādāt augsti kvalificētu un labi atalgotu darbu, nemainot dzīves vietu.
- Novadā nav aizmirstu nomaļu, visattālāko teritoriju iedzīvotājiem ir ērti pieejami sociālie, kultūras un sadzīves pakalpojumi, jo labas kvalitātes ceļi savieno visattālākās apdzīvotās vietas ar novada centru un pagastu centriem.
- Novads ar skaistajām ainavām, saglabāto izcilo Piebalgas kultūrvēsturisko vidi ieņem nozīmīgu vietu tūrisma apritē, nodrošinot novada iedzīvotājiem gan darba iespējas gan kvalitatīvus pakalpojumus.
- Lauku teritorijās notiek aktīva saimnieciskā darbība - lauki ir apstrādāti, pamestās viensētas atjaunotas, ainavas sakoptas.

Vēlamās situācijas sasniegšanai, kas vērsta uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, ir definēti *stratēģiskie mērķi* (SM). Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāko veicamo darbību identificēšanai.

1. Stratēģiskais mērķis: Labklājīga sabiedrība

Novada pastāvēšanas un attīstības pamats ir aktīva, radoša, laba izglītota un sociāli aktīva sabiedrība.

2. Stratēģiskais mērķis: Sakārtota un pievilcīga vide

Lai novadā piesaistītu iedzīvotājus, ir jānodrošina kvalitatīva vide gan dzīvošanai, gan darbam, gan brīvā laika pavadīšanai.

3. Stratēģiskais mērķis: Attīstīta uzņēmējdarbības vide

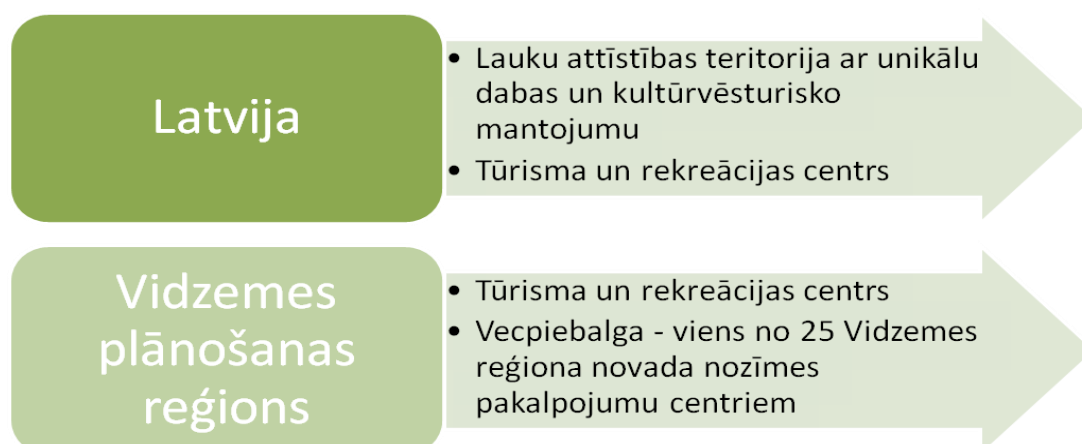
Iedzīvotāju labklājības pamats ir darba iespējas, ko var nodrošināt aktīva uzņēmējdarbība. Šis mērķis ietver rīcības labvēlīgas vides veidošanu daudzveidīgai uzņēmējdarbībai, liekot uzsvāru uz darba vietu veidošanu dzīves vietas tuvumā un vietējo resursu izmantošanu.

1.1. Ilgtermiņā sasniedzamie rezultāti

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	2019.gadā sasniedzamais rezultāts	Avots
Teritorijas attīstības indekss	2010.	-0,109	↑	VARAM
Iedzīvotāju skaits	2012.	4612	⇒	PMLP
Dabiskais pieaugums	2011.	-7,2	↑	PMLP
Demogrāfiskā slodze (uz 1000 iedzīvotājiem)	2012.	504,24	⇒	PMLP
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju, Ls	2011.		↑	VRAA
Uzņēmumu skaits	2011.	610	↑	VID
Bezdarba līmenis (%)	06.2012.	6,9	↓	NVA

Apzīmējumi: ↑ - pieaugums
 ⇒ - nenotiek izmaiņas
 ↓ - samazinājums

1.2. Vecpiebalgas novada loma un specializācija plašākā telpiskā mērogā

Vecpiebalgas novada ekonomiskā specializācija - lauksaimniecība, lauku tūrisms, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi, mežsaimniecība un mežizstrāde.

2. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES

Vidēja termiņa prioritātes (VP) ir svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu stratēģisko mērķu sasniegšanu. Vidēja termiņa prioritātes tika noteiktas, izvērtējot novada resursus, specializāciju, un ņemot vērā stratēģiskos mērķus, SVID analīzi.

2.1. Stratēģisko mērķu un vidēja termiņa prioritāšu saskaņotība

Stratēģiskie mērķi	Vidēja termiņa prioritātes
SM1: Labklājīga sabiedrība	VTP1: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana
SM2: Sakārtota un pievilcīga vide	VTP2: Tehniskās infrastruktūras attīstība
SM3: Attīstīta uzņēmējdarbības vide	VTP3: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju

2.2. Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	2019.gadā sasniedzamais rezultāts	Avots
VTP1: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana				
Iedzīvotāju skaits	2012.	4612	⇒	PMLP
Trūcīgo personu skaits	2010.	997	↓	Pašvaldības dati

Izglītojamo skaits PII	2011./2012. māc.g.	148	↑	Pašvaldības dati
Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs	2011./2012. māc.g.	423	⇒	Pašvaldības dati
Kultūras iestāžu skaits Kultūras un tautas nami	2012.	5	⇒	Pašvaldības dati
Bibliotēkas		5	⇒	
Muzeji		4	⇒	
Apmeklējumu skaits pie ārsta gadā (uz 1. ledz.)	2011.	1,7	⇒	Veselības inspekcija
VTP2: Tehniskās infrastruktūras attīstība				
Ceļu segums uz pašvaldību ceļiem un ielām (%): asfaltētas grantētas gruntētas	2009.		↑ ↑ ↓	Pašvaldības dati
Centralizētās ūdensapgādes sistēmas patērētāju skaits	2010.	1511	↑	LVĢMC
Radies atkritumu daudzums sadzīves atkritumu daudzums, t bīstamo atkritumu daudzums, t	2010.	455,46 1,23	⇒ ⇒	LVĢMC
VTP3: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju				
Bezdarbnieku skaits	30.06.2012.	216	↓	NVA
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits	2011.	610	↑	VID
Novada teritorijā reģistrētās darba vietas	2010.	402	↑	CSP
Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa (Ls): sabiedriskajā sektorā privātā sektorā ar nodarbināto skaitu >=50	2011.	418 -	↑ ↑	CSP
Pašvaldības budžeta: ieņēmumi (Ls) izdevumi (Ls)	2011.	2982753 2917341	↑ ↑	Pašvaldības dati
Muzeju apmeklētāju skaits	2011.	5470	↑	TIC dati

Apzīmējumi: ↑ - pieaugums
 ⇒ - nenotiek izmaiņas
 ↓ - samazinājums

2.3. Rīcības virzieni un risināmie uzdevumi vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai

Rīcības virzieni (RV) ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīti vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Rīcības virzienu īstenošanai ir noteikti vidējā termiņā risināmie *uzdevumi* (U), kas ir iniciatīvu un rīcību kopums.

Vidēja termiņa prioritātes	Rīcības virziens	Uzdevumi
VTP1 - Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana	RV1.1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība	U1.1.1. Uzlabot izglītības iestāžu materiāltehnisko bāzi U1.1.2. Uzlabot izglītības iestāžu infrastruktūru U1.1.3. Veicināt pedagogu kvalifikācijas celšanu un izglītības iestāžu sadarbību U1.1.4. Attīstīt pieejamu un daudzveidīgu izglītības sistēmu U1.1.5. Paplašināt interešu izglītības un mūžizglītības iespējas
	RV1.2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi	U1.2.1. Pilnveidot un attīstīt kultūras iestāžu infrastruktūru U1.2.2. Veicināt tradīciju saglabāšanu un pašdarbības attīstību
	RV1.3. Attīstīti un pieejami sociālās aprūpes un veselības pakalpojumi	U1.3.1. Attīstīt un uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību un dažādību U1.3.2. Attīstīt veselības pakalpojumus
	RV1.4. Sporta un aktīvās atpūtas pieejamības uzlabošana	U1.4.1. Uzlabot un attīstīt sporta infrastruktūru un aprīkojumu U1.4.2. Veselīga dzīvesveida popularizēšana un saturīga brīva laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana iedzīvotājiem U1.4.3. Atbalstīt sasniegumu un profesionālo sportu
VTP2 - Tehniskās infrastruktūras attīstība	RV2.1. Ceļa infrastruktūras attīstība	U2.1.1. Uzlabot un attīstīt transporta infrastruktūru un satiksmes drošību U2.1.2. Uzlabot sabiedriskā transporta pieejamību
	RV2.2. Sakārtota vides infrastruktūra	U2.2.1. Nodrošināt ūdenssaimniecības sistēmu attīstību U2.2.2. Ainavisko vērtību saglabāšana U2.2.3. Nodrošināt centralizētās siltumapgādes sistēmu attīstību
	RV2.3. Labiekārtotas un saglabātas sabiedriskas nozīmes teritorijas un objekti	U2.3.1. Sekmēt kultūrvēsturisko objektu atjaunošanu un uzturēšanu U2.3.2. Īstenot aizsargājamo dabas objektu apsaimniekošanu U2.3.3. Labiekārtot parku, skvēru, kapsētu un ūdeņu publiskās zonas

	RV2.4. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana	U2.4.1. Uzlabot esošā dzīvojamā fonda tehnisko stāvokli un paaugstināt energoefektivitāti U2.4.2. Veicināt jauna dzīvojamā fonda attīstību U2.4.3. Attīstīt sociālo dzīvojamo fondu
VTP3 - Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju	RV3.1. Pilnveidota pašvaldības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	U3.1.1. Pilnveidot publiskos pakalpojumus un iesaistīt iedzīvotājus to izmantošanā U3.1.2. Stiprināt pašvaldības un to iestāžu kapacitāti U3.1.3. Attīstīt pašvaldības, valsts institūciju, NVO un privāto sadarbību un partnerību
	RV3.2. Uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana	U3.2.1. Veicināt uzņēmējdarbības vides attīstību U3.2.2. Nodrošināt informatīvu atbalstu uzņēmējiem U3.2.3. Atbalstīt tūrisma uzņēmējdarbību
	RV3.3. Tūrisma attīstība	U3.3.1. Tūrisma infrastruktūras izveide un uzlabošana U3.3.2. Tūrisma produktu un pakalpojumu izveide un attīstība U3.3.3. Mārketinga attīstība
	RV3.4. Cilvēkresursu nodarbinātība, konkurētspēja un attīstība	U3.4.1. Nodarbinātības iespēju dažādošana novadā U3.4.2. Veicināt iedzīvotāju nodarbinātību un integrāciju darba tirgū U3.4.3. Atbalstīt un veicināt iedzīvotāju iniciatīvu uzņēmējdarbības uzsākšanai

Rīcības plāns ir izstrādāts laika periodam no 2013. līdz 2019. gadam. Tas ir pievienots Attīstības programmai kā 1. pielikums. Investīciju plāns ir izstrādāts laika periodam no 2013. līdz 2019. gadam. Tas ir pievienots Attīstības programmai kā 2. pielikums.

Gan Rīcības plānu, gan Investīciju plānu novada dome ir tiesīga aktualizēt reizi gadā, ņemot vērā tā izpildes progresu un apstiprināto ikgadējo pašvaldības budžetu.

3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Šajā nodaļā apskatīti citu līmeņu plānošanas dokumenti un katra dokumenta svarīgākie nosacījumi un ieteikumi, kas jāņem vērā pie Vecpiebalgas novada attīstības programmas izstrādes, kā arī pašvaldību, kas robežojas ar Vecpiebalgas novada administratīvo teritoriju, plānošanas dokumenti.

3.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija tika veidota, apzinoties, ka laikā līdz 2030. gadam Latvija neizbēgami pārdzīvos lielas, ar globāliem procesiem saistītas pārmaiņas. Tieši šie globālie procesi un ar tiem saistītie izaicinājumi kalpoja par izejas punktu stratēģijas izstrādē:

- demogrāfiskās izmaiņas – iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās;
- globalizācija ekonomikā un inovatīvās/radošās ekonomikas attīstība;
- darba tirgus dinamika un prasība pēc jaunām kompetencēm un iemaņām;
- klimata pārmaiņas;
- augošs pieprasījums enerģētikā un enerģētiskā drošība;
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un dabas kā dzīves vides apdraudētība;
- demokrātiskās pārstāvniecības institūciju krīze un jaunu publiskās līdzdalības formu attīstība;
- globālās vidusšķiras attīstība un relatīvo nabadzības risku pieaugums;
- urbanizācija, aglomerācija un reģionālā pozicionēšanās.

3.2. Nacionālais attīstības plāns

Nacionālais attīstības plāns ir vidēja termiņa (septiņi gadi) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā analizēta sociālā un ekonomiskā situācija, noteikti reģionālās attīstības mērķi un prioritātes, atbalsta pasākumi noteikto mērķu īstenošanai un izpildei nepieciešamie finanšu līdzekļi.

Nacionālais attīstības plāns 2007. – 2013. gadam ir plānošanas dokuments, kas nosaka Latvija galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus, lai sasniegtu izvirzīto mērķi. Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais mērķis: Izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai.

Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020. gadam projekts ir plānošanas dokuments, kurā ir noteikti Latvija galvenie attīstības virzieni pēc 2014. gada. Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais mērķis: Ekonomikas izrāviens.

3.3. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti ir galvenā saikne starp nacionāla un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem.

Izstrādājot Vecpiebalgas novada attīstības programmu, tika izvērtēti Vidzemes plānošanas reģionā spēkā esošie plānošanas dokumenti.

Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2013.-2019.gadam atbilstība Nacionālajam attīstības plānam un Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmai 2007.-2013.gadam

Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam	Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2007.-2013.gadam	Vecpiebalgas novada attīstības programma 2013.-2019.gadam
<p>Prioritāte: Izglītoti un radoši cilvēki</p> <ul style="list-style-type: none"> Kvalitatīva pirmsskolas un pamatizglītība, obligāta vidējā un konkurētspējīga augstākā izglītība Darbaspēka sagatavošana atbilstoši tirgus pieprasījumam Mūžizglītība cilvēka radoša potenciāla un dzīves kvalitātes izaugsmei Izglītības infrastruktūras modernizācija 	<p>Prioritāte: Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības paaugstināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> Dažādas iedzīvotāju grupas nodrošinātas ar kvalitatīvu un konkurētspējīgu izglītību Mūžizglītības veicināšana reģionā Nodrošināt izglītības iespējas atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un otrādi - sekmēt darba vietu radīšanu atbilstoši izglītības iespēju nodrošinājumam Attīstīti produktīvie sektori, kuri balstās uz izglītotu darbaspēku un piedāvā konkurētspējīgu atalgojumu Atbalstīt informāciju un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanu Cilvēki ar īpašām vajadzībām un sociālo riska grupu cilvēki sekmīgi iekļāvušies darba tirgū un sabiedrībā Speciālistu kvalifikācijas celšana 	<p>Prioritāte: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana</p> <p>RV1.1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība RV1.2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi RV1.3. Attīstīti un pieejami sociālās aprūpes un veselības pakalpojumi RV1.4. Sporta un aktīvās atpūtas pieejamības uzlabošana</p>
<p>Prioritāte: Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība</p> <ul style="list-style-type: none"> Lietišķās zinātnes rezultātu komercializācija, inovāciju un tehnoloģiju pārnese Zināšanu pielietošana uzņēmumu konkurētspējas palielināšanai Jaunu konkurētspējīgu uzņēmumu radīšana Radošo industriju attīstība Dabas un enerģētisko resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana 	<p>Prioritāte: Infrastruktūras un pakalpojumu attīstība</p> <ul style="list-style-type: none"> Attīstīta transporta infrastruktūra un efektīva tās izmantošana – reģiona un valsts vajadzībām atbilstošu kvalitatīvu autoceļu izveide Kvalitatīvu sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstība vietējā un starptautiskā mērogā Samazināts vides piesārņojums, attīstītas tehnoloģijas vides piesārņojuma mazināšanai. Dabas resursi tiek izmantoti racionāli, pielietojot videi nekaitīgas un modernas tehnoloģijas Paaugstināta energoefektivitāte sabiedriskajām un dzīvojamām 	<p>Prioritāte: Tehniskās infrastruktūras attīstība</p> <p>RV2.1. Ceļa infrastruktūras attīstība RV2.2. Sakārtota vides infrastruktūra RV2.3. Labiekārtotas un saglabātas sabiedriskas nozīmes teritorijas un objekti RV2.4. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana</p>

	<p>ēkām un siltumenerģijas objektiem, samazināti siltuma zudumi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attīstīta sociālā infrastruktūra (izglītības, kultūras, veselības, sociālās nodrošinātības utt.) <p>Prioritāte Ekonomiskā attīstība, konkurētspējas palielināšana un virzība un zināšanu ietilpīgu ekonomiku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attīstīta ražošana un pakalpojumi, kuriem rodas aizvien pieaugoša pievienotā vērtība • Atbalstīt jaunu konkurētspējīgu produktu izstrādi un inovācijas. • Veicināt ekonomikas dažādošanu virzībā uz augstākas pievienotās vērtības nozaru un ražotņu attīstību un sekmēt apziņas veidošanu par tādu ekonomisko darbību priekšrocībām, kas balstītas uz zināšanām. • Modernizēta zinātniskā infrastruktūra institūtos, izglītības iestādēs un uzņēmumos. • Attīstīta inovatīva uzņēmējdarbība. <p>Prioritāte: Lauku attīstība</p> <ul style="list-style-type: none"> • Attīstīti lauksaimnieciskās darbības veidi. • Attīstītas vietējo/kopienu iniciatīvas. • Veicināt ar lauksaimniecisko darbību saistīto pētniecisko un atbalsta institūciju attīstību. 	<p>Prioritāte: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju</p> <p>RV3.1. Pilnveidota pašvaldības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte RV3.2. Uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana RV3.3. Tūrisma attīstība RV3.4. Cilvēkresursu nodarbinātība, konkurētspēja un attīstība</p>
<p>Prioritāte: Zinātnes un pētniecības attīstība</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundamentālas zinātnes izcilība • Fundamentālas un lietišķas zinātnes un pētniecības potenciāla atjaunošana un attīstība • Zinātniskās infrastruktūras modernizācija zinātniskajās institūcijās 		<p>Netiek aplūkots</p>

Līdz 2012.gada decembrim plānots izstrādāt Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam. Tā kā Vecpiebalgas novada attīstības programma ir izstrādāta 2013.-2019.gadam, tad tās izstrādē ir ņemti vērā arī Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam 1.redakcijas stratēģiskie uzstādījumi.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2014.-2020.gadam izstrādi plānots sākt 2012.gada nogalē, tāpēc reģionāla līmeņa stratēģiskie uzstādījumi laika periodam pēc 2013.gada tiks iestrādāti attīstības programmas aktualizācijas procesā.

Nacionālais attīstības plāns 2014-2020.gadam 1.redakcija (valdības 2012.gada 14.augusta sēdē atbalstītā redakcija, kas tika nodota publiskajai apspriešanai)	Vecpiebalgas novada attīstības programma 2013.-2019.gadam
<p>Prioritāte: Cilvēka drošumspeja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetenču attīstība • Vesels cilvēks • Cilvēku sadarbība un piederība Latvijai • Prognozējami ienākumi un cienīgs darbs • Stabili pamati tautas ataudzei 	<p>Prioritāte: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana</p> <p>RV1.1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība RV1.2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi RV1.3. Attīstīti un pieejami sociālās aprūpes un veselības pakalpojumi RV1.4. Sporta un aktīvās atpūtas pieejamības uzlabošana</p> <p>Prioritāte: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju</p> <p>RV3.4. Cilvēkresursu nodarbinātība, konkurētspēja un attīstība</p>
<p>Prioritāte: Izaugsmi atbalstošas teritorijas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgu dzīves un darba apstākļu radīšanai • Ekonomiskās aktivitātes veicināšana reģionos – teritoriju potenciāla izmantošana • Pārvaldības optimizācija atbilstoši apdzīvotuma struktūrai un teritoriju ekonomiskās attīstības prognozēm • Dabas un kultūras kapitāla efektīva apsaimniekošana 	<p>Prioritāte: Tehniskās infrastruktūras attīstība</p> <p>RV2.1. Ceļa infrastruktūras attīstība RV.2.2. Sakārtota vides infrastruktūra RV2.3. Labiekārtotas un saglabātas sabiedriskas nozīmes teritorijas un objekti RV2.4. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana</p> <p>Prioritāte: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju</p> <p>RV3.1. Pilnveidota pašvaldības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte</p>
<p>Prioritāte: Tautas saimniecības izaugsme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izcila uzņēmējdarbības vide • Tautas saimniecības attīstību atbalstoši mērķorientēti ieguldījumi infrastruktūrā • Tautas saimniecības attīstību atbalstoša kvalitatīva izglītība • Augsttraģīga un eksportspējīga ražošana • Attīstīta pētniecība un inovācija 	<p>Prioritāte: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju</p> <p>RV3.1. Pilnveidota pašvaldības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte RV3.2. Uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana RV3.3. Tūrisma attīstība RV3.4. Cilvēkresursu nodarbinātība, konkurētspēja un attīstība</p> <p>Prioritāte: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana</p> <p>RV1.1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība</p>

Vecpiebalgas novadā ir 5 administratīvi teritoriālās vienības – Dzērbenes pagasts, Inešu pagasts, Kaives pagasts, Tauresnes pagasts un Vecpiebalgas pagasts, visās no tām ir izstrādāti teritorijas plānojumi. Spēkā esošais Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums ir apstiprināts ar saistošajiem noteikumiem 2009.gada 16.septembrī.

Paralēli Vecpiebalgas novada jaunās attīstības programmas izstrādei, notiek arī jaunā Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma izstrāde.

Spēkā esošas attīstības programmas nav nevienā no teritoriālajām vienībām.

Administratīvi teritoriālās vienības	Teritorijas plānojums un attīstības programma	
	TP apstiprināts ar saistošajiem noteikumiem (publicēts laikrakstā „Latvijas vēstnesis”	AP apstiprināta (aktualizēta)
Vecpiebalgas novads	16.09.2009. (02.10.2009)	-
Dzērbenes pagasts	12.11.2001.	24.10.1997
Inešu pagasts	26.03.2008. (28.03.2008.)	-
Kaives pagasts	30.04.2009. (08.05.2009.)	1998
Tauresnes pagasts	16.04.2008. (13.05.2008.)	06.11.1997
Vecpiebalgas pagasts	10.06.2009. (11.06.2009.)	-

Apskatot iepriekš izstrādātos Vecpiebalgas novada pagastu attīstības plānošanas dokumentus, tiek secināts, ka vēl joprojām aktuāla joma ir ceļu infrastruktūras sakārtošana, ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošana novada ciemos. Ļoti aktuāli ir arī demogrāfiskās situācijas un ekonomiski aktīvo iedzīvotāju migrācijas jautājumi.

3.4.Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumenti

Izstrādājot Vecpiebalgas novada attīstības programmu, ņemti vērā arī Amatas, Cēsu, Priekuļu, Raunas, Smiltenes, Jaunpiebalgas, Madonas, Ērgļu un Ogres novadu spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti.

Plānojot Vecpiebalgas novada attīstību ir jāņem vērā kopīgās interešu teritorijas ar kaimiņu novadiem. Pie kopīgo interešu teritorijām ir jāmin – dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas, to aizsargjoslas, mežu un lauksaimnieciskās teritorijas, kā arī virszemes ūdens objekti.

Vecpiebalgas novada kopīgas intereses ar kaimiņu novadiem:

- Ceļu infrastruktūras sakārtošana;
- Tūrisma produktu izstrāde(maršruti, mārketinga aktivitātes);
- Dabas resursu izmantošana;

- Sabiedriskā transporta tīkla attīstīšana;
- Izglītības iestāžu uzturēšana;
- Izglītības, kultūras un sporta pasākumu kopīga rīkošana;
- Velomaršrutu izstrāde.

4. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA

Attīstības programmas uzraudzības sistēma ir izstrādāta ar mērķi radīt ietvaru, kas nodrošina iespēju izvērtēt novada teritorijas attīstības progresu un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto.

Par attīstības programmas uzraudzību atbildīgā institūcija ir Vecpiebalgas novada Attīstības plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļa. Attīstības plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļas galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, identificējot, vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots.

Uzraudzības procesā tiek iesaistās visas rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu atbildīgie pašvaldības speciālisti un struktūrvienības.

Vecpiebalgas novada attīstības programmas uzraudzības process paredz:

- informācijas sistēmas izveidi;
- ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu;
- 3 gadu pārskata ziņojuma izstrādi par attīstības programmas ieviešanu.

Informācijas sistēmas izveide

Attīstības plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļa izveido uzraudzības rādītāju informācijas sistēmu (datu bāzi), kurā regulāri tiks apkopoti dati par novada attīstību raksturojošiem sociālekonomiskajiem rādītājiem un dati par rezultatīvajiem rādītājiem no pašvaldības struktūrvienībām.

Informācijas sistēmā ietver šādu informāciju par attīstības programmas uzraudzības rādītājiem:

- visi attīstības programmā noteiktie uzraudzības rādītāji (pamata datu bāze);
- rādītāju pašreizējā vērtība, uzsākot attīstības programmas īstenošanu;
- rādītāju sagaidāmā sasniedzamā vērtība, attīstības programmas īstenošanai noslēdzoties;
- ikgadējās rādītāju vērtības;
- informācijas avots.

Pamata informācijas sistēma sastāv no visiem rādītājiem, kas iekļauti tabulā Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti.

Vismaz vienu reizi gadā iesaistītās institūcijas iesniedz jaunākos datus (par savā kompetencē esošajām aktivitātēm un pasākumiem) par rādītāju sasniegumiem informācijas sistēmā.

Ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrāde

Sākot ar attīstības programmas spēkā stāšanās gadu, pamatojoties uz informācijas sistēmā apkopotajiem datiem, Attīstības plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļa sagatavo ikgadējo uzraudzības ziņojumu par attīstības programmas ieviešanu.

Ziņojumā jāietver šāda attīstības programmas īstenošanas progresa analīze:

- veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas virzienā;
- noteikto darbības (output) rādītāju izpildes progresu;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojumu;
- secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Ikgadējais uzraudzības ziņojums tiks izstrādāts pašvaldības publiskā gada pārskata izstrādes ietvaros.

Trīs gadu pārskata ziņojuma izstrāde

Trīs gadu uzraudzības ziņojuma izstrāde notiek ar mērķi analizēt attīstības programmas rādītāju sasniegumus (par visiem programmā noteiktajiem rādītājiem) trīs gadu periodā, t.sk. novērtējot sasniegto darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz novada attīstības rādītājiem.

Trīs gadu uzraudzības ziņojumā jāietver šāda detalizēta attīstības programmas īstenošanas progresa analīze:

- veiktās darbības mērķu, uzdevumu un rādītāju sasniegšanas virzienā;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojumu;
- secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Attīstības programmas trīs gadu uzraudzības ziņojuma struktūra

Nodaļa	Saturs
Ievads	Uzraudzības pārskata mērķis, laika periods, pārskata struktūra un uzraudzības ziņojums sagatavošanā iesaistītās institūcijas
Vispārīgs Vecpiebalgas novada attīstības raksturojums	Attīstības raksturojumu izstrādā, balstoties uz iepriekš definēto pamatrādītāju izmaiņu analīzi
Attīstības programmas īstenošana	Attīstības programmas īstenošanu izvērtē, balstoties uz vidēja termiņa prioritāšu īstenošanas rezultatīvajiem rādītājiem. Par katru prioritāti sniedz šādu informāciju: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rezultatīvo rādītāju sasniegumi, to sakritība ar iepriekš plānoto saistībā ar ieguldīto finanšu apjomu; 2. Rezultatīvo rādītāju sasniegumu ietekme uz teritorijas attīstību; 3. Ja konstatētas novirzes no plānotā, tad pamatojums; 4. Secinājumi un priekšlikumi.
Secinājumi	Kopējie secinājumi un secinājumi pa mērķiem un uzdevumiem
Priekšlikumi	Priekšlikumi attīstības programmas aktualizēšanai, rīcības plāna aktualizēšanai, kā arī uzraudzības sistēmas pilnveidošanai
Izmantotās informācijas avoti	Minētie primārie informācijas avoti

Pamatojoties uz attīstības programmas ikgadējo uzraudzības ziņojumu un kārtējam gadam apstiprināto budžetu ik gadu ir iespējams ar domes lēmumu aktualizēt attīstības programmas Rīcības plānu un Investīciju plānu, kā arī lemj par attīstības programmas stratēģiskās daļas aktualizācijas nepieciešamību.

5. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM

Sabiedrības līdzdalības kārtību Attīstības programmas izstrādes procesā nosaka Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Noteikumi paredz sadarbības pārstāvju līdzdalību dažādos attīstības programmas izstrādes posmos, piedaloties sabiedriskajās apspriedēs, iesaistoties darba grupās, vai arī attīstības programmas izstrādes laikā par to paužot savu viedokli (mutvārdos, rakstiski).

Lai sekmīgāk apzinātu un apkopotu sabiedrības viedokli Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2013.-2019.gadam izstrādē, tika veikti sekojoši pasākumi:

1. Vecpiebalgas novada mājas lapā www.vecpiebalga.lv un pašvaldības laikrakstā „Vecpiebalgas novada ziņas” tika ievietots paziņojums par Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2013.-2019.gadam izstrādes uzsākšanu;
2. Vecpiebalgas novada iedzīvotāju aptaujas veikšana. Aptaujas mērķis – radīt iespēju novada iedzīvotājiem izteikt savu viedokli par Vecpiebalgas novada attīstības perspektīvām, apmierinātību ar esošajiem pakalpojumiem un citiem iedzīvotājus interesējošiem jautājumiem. Aptaujās rezultātā tika iegūta informācija no 145 respondentiem, kas tika ņemta vērā nosakot Vecpiebalgas novada nākotnes attīstības prioritātes, kā arī plānojot turpmākos projektus. Iedzīvotāju aptaujas rezultāti tika apkopoti un publicēti pašvaldības mājas lapā;
3. Pašreizējās situācijas analīzes izvērtējuma un stratēģisko uzstādījumu definēšanas ietvaros tika organizētas trīs dienu (no 2011.gada 17.oktobra līdz 19.oktobrim) tematiskās darba grupas – ideju darbnīcas. Tematiskās darba grupas Dzērbenē, Taurenē, Kaivē, Inešos un Vecpiebalgā notika par piecām galvenajām tēmām:
 - „Vides attīstība” (dabas vide un dabas resursi; dzīves vide un mājoklis; sabiedriskais transports un tehniskā infrastruktūra)”, piedalījās 15 interesenti;
 - „Sabiedrības attīstība” (izglītība un sports; nevalstiskās organizācijas un sadarbība)”, piedalījās 23 interesenti;
 - „Labklājības veicināšana” (veselības aizsardzība un veselīgs dzīvesveids; sociālā aizsardzība, sabiedriskā kārtība un drošība)”, piedalījās 11 interesenti;
 - „Uzņēmējdarbības attīstība” (lauksaimniecība, mežsaimniecība, kokapstrāde; kultūra, tūrisms un atpūta)”, piedalījās 14 interesenti;
 - „Efektīva pārvaldība” (pašvaldības pārvaldība un novada tēls)”, piedalījās 12 pašvaldības darbinieki.
4. Investīciju projektu identificēšanai par pamatu tika izmantotas darba grupās identificētās projektu idejas, Vecpiebalgas novada pašvaldības speciālistu sagatavotā informācija par potenciālajiem investīciju projektiem pēc 2014.gada un citu pašvaldību attīstības programmās iekļautie labās prakses piemēri;

5. Pirms Vecpiebalgas novada attīstības programmas 1.redakcijas nodošanas publiskajai apspriešanai, 5.jūlijā Inešos un Vecpiebalgā tika organizētas darba grupas par novadā būtiskākajiem investīciju projektiem un veicamajām aktivitātēm. Darba grupu ietvaros tika izvērtēti attīstības programmas izstrādes procesā apzinātie aktuālākie, novada attīstībai nepieciešamie investīciju projekti un veicamās aktivitātes. Darba grupu dalībnieki sniedza jaunus priekšlikumus par turpmākajos gados novadā plānotajām investīcijām un veicamajām aktivitātēm. Gan Vecpiebalgas, gan Inešu darba grupās tika pārrunāti visā novada teritorijā identificētie investīciju projekti un veicamās aktivitātes.

Ar 2012.gada 2.oktobra Vecpiebalgas novada domes lēmumu Nr.1, tika apstiprināta Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2013. – 2019.gadam 1.redakcija un Vides pārskata 1.redakcija, kura tika nodota sabiedriskai apspriešanai (no 2012.gada 17.oktobra līdz 2012.gada 26.novembrim), nodrošinot programmas projekta pieejamību Vecpiebalgas novada pašvaldības ēkā un pašvaldības mājas lapā www.vecpiebalga.lv.

Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2013. – 2019.gadam 1.redakcijas un Vides pārskata 1.redakcijas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika:

1. Dzērbenē, pagasta pārvaldē „Pils” 05.11.2012. plkst. 10.00.
2. Taurenē, pagasta pārvaldē „Nēķens”- 05.11.2012. plkst.14.00.
3. Kaivē, pagasta pārvaldē „Dārziņi”- 06.11.2012. plkst. 9.00.
4. Inešos, pagasta pārvaldē „Pils” - 06.11.2012. plkst. 12.00.
5. Vecpiebalgas novada domē Alauksta ielā 4, Vecpiebalgā - 06.11.2012. plkst. 17.00.

PIELIKUMI

Rīcības plāns 2013.-2019.gadam

Uzdevumi	Pasākumi, aktivitātes	Atbildīgie izpildītāji	Izpildes termiņš vai periods	Finanšu resursi un avoti
1.prioritāte: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana				
RV1.1. Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība				
U1.1.1. Uzlabot izglītības iestāžu materiāltehnisko bāzi	Pilnveidot PII materiāltehnisko bāzi un metodiskos materiālus	VND, izglītības iestādes vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Materiāli tehniskās bāzes papildināšana vispārējās izglītības iestādēs	VND, izglītības iestādes vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Izglītības iestāžu sporta tehniskās bāzes uzlabošana	VND, izglītības iestādes vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.1.2. Uzlabot izglītības iestāžu infrastruktūru	PII teritorijas labiekārtošana un rekonstrukcija	VND, PII vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Renovēt vai izbūvēt izglītības iestāžu sporta zāles un stadionus	VND, izglītības iestādes vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Vispārējo izglītības iestāžu rekonstrukcija un energoefektivitātes uzlabošana	VND, izglītības iestādes vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Novada izglītības iestāžu apkārtnes labiekārtošana (laukumi, celiņi, apzaļumošana)	VND, izglītības iestādes vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.1.3. Veicināt pedagogu kvalifikācijas celšanu un izglītības iestāžu sadarbību	Sadarbības veidošana starp novada izglītības iestādēm	VND, izglītības iestādes vadītāji	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Pedagogu motivācijas sistēmas izveide un ieviešana	VND, izglītības iestādes vadītāji, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

	Pedagogu kvalifikācijas celšana un pārkvalifikācijas atbalstīšana	VND, izglītības iestādes vadītāji, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Izglītības iestāžu darbinieku regulāru apspiežu nodrošināšana ar izglītības metodiķi	Izglītības iestādes, metodiķi izglītības un kultūras jomā, VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets
U1.1.4. Attīstīt pieejamu un daudzveidīgu izglītības sistēmu	Diennakts PII grupas izveide	VND, PII vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Izglītības reformas Vecpiebalgas novada izglītības iestādēs (reorganizējot, apvienojot vai samazinot)	VND, Izglītības iestādes	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Zaļo klašu izveide Taurenas pamatskolā	VND, Izglītības iestādes	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Izveidot profesionālā virziena izglītības programmu	VND, Izglītības iestādes	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Skolēnu transporta pieejamības paaugstināšana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Paplašināt dzīvojamo fondu jaunu izglītības darbinieku piesaistei	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.1.5. Paplašināt interešu izglītības un mūzikas izglītības iespējas	Mūzikas skolas materiāltehniskās bāzes un infrastruktūras uzlabošana	VND, Mūzikas skolas vadītājs	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Interešu izglītības materiāltehniskās bāzes uzlabošana	VND, Mūzikas skolas vadītājs, Kultūras namu vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Interešu izglītības piedāvājuma palielināšana	VND, NVO, izglītības iestādes	2013.-2019.	Pašvaldības budžets
	Jauniešu centru izveide novada pagastos	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Atbalstīt jauniešu iniciatīvas	VND, NVO	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi,

				fondu līdzekļi
	Paplašināt mūžizglītības piedāvājumu	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
	Veicināt starpnozaru sadarbību	VND, Vecpiebalgas novada iestādes, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
RV1.2. Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi				
U1.2.1. Pilnveidot un attīstīt kultūras iestāžu infrastruktūru	Novada tautas namu un kultūras namu, brīvdabas estrāžu rekonstrukcija	VND , tautas nama vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Kultūras iestāžu rekonstrukcija, materiāltehniskā aprīkojuma iegāde	VND , tautas nama vadītāji, bibliotēku vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Bibliotēku rekonstrukcija un aprīkošana	VND , bibliotēku vadītāji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Veicināt lasīšanu bērnu un jauniešu vidū	VND , bibliotēku vadītāji	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets
	Memoriālo muzeju ēku restaurēšana/uzturēšana	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	„Orisāres” krātuves mikroklimata regulēšanas sistēmas izveidošana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.2.2. Veicināt tradīciju saglabāšanu un pašdarbības attīstību	Saglabāt un atjaunot nemateriālo kultūras mantojumu	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Amatniecības mājas rekonstrukcija	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Papildināt amatierkolektīvu materiālo bāzi	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Esošo kultūras tradīciju bagātināšana un jaunu attīstīšana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
RV1.3. Attīstīti un pieejami sociālās aprūpes un veselības pakalpojumi				
U1.3.1. Attīstīt un uzlabot sociālo	Sociālo dienestu un sabiedrisko organizāciju telpu rekonstrukcija	VND , sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

pakalpojumu pieejamību un dažādību	Sociālās aprūpes mobilās brigādes izveide Vecpiebalgas novadā	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Dienas centru izveide Vecpiebalgas novada pagastu centros	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Krīzes centra izveide Vecpiebalgas novadā	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Nakts patversmes izveide	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Jaunu sociālo māju izveide un esošo rekonstrukcija	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.3.2. Attīstīt veselības pakalpojumus	Feldšerpunktu telpu un infrastruktūras nodrošināšana	VND, veselības aprūpes iestādes	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Medicīnas pakalpojumu klāsta palielināšana	VND, ārsti	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
RV.1.4. Sporta un aktīvās atpūtas pieejamības uzlabošana				
U1.4.1. Uzlabot un attīstīt sporta infrastruktūru un aprīkojumu	Sporta materiāltehniskās bāzes uzlabošana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Slēpošanas un biatlona bāzes projektēšana un izbūve – Kaivē, Dzērbenē, Taurenē.	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.4.2. Veselīga dzīvesveida popularizēšana, sporta pasākumu organizēšana un satūrīga brīva laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana iedzīvotājiem	Veselīga dzīvesveida popularizēšana, sporta pasākumu organizēšana	VND, Kultūras iestāžu pārstāvji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Regulāru vietējās sporta dzīves pasākumu organizēšana, vietējie čempionāti	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Novada sporta svētki	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U1.4.3. Atbalstīt sasniegumu un profesionālo sportu	Sporta infrastruktūras nodrošināšana treniņiem un sacensībām, augstu sasniegumu sporta un profesionālā sporta popularizēšana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

	Bērnu un jauniešu iesaistīšana kvalitatīvās un mērķtiecīgās sporta nodarbībās un iespējami labvēlīgu nodarbību apstākļu nodrošināšana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
2.prioritāte: Tehniskās infrastruktūras attīstība				
RV2.1. Ceļa infrastruktūras attīstība				
U2.1.1. Uzlabot un attīstīt transporta infrastruktūru un satiksmes drošību	Valsts autoceļu rekonstrukcijas veicināšana un interešu pārstāvēšana valstiskā līmenī	VAS LVC, VND	2013.-2019.	Valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Pašvaldības ceļu, piebraucamo ceļu un ielu rekonstrukcija	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Nodrošināt autoceļu uzturēšanu braukšanai atbilstošā kvalitātē	VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets
	Veloceliņu un gājēju celiņu sistēmas attīstība	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamības uzlabošana novada nomaļes teritorijās un reisu laiku efektīvizēšana	VND, VPR	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Satiksmes drošības uzlabojumu ieviešana (guļošie policisti, gājēju pārejas, u.c.)	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Ielu apgaismojuma izveide un uzlabošana visos pagastu centros	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Novada tiltu renovācija un atjaunošana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Stāvlaukumu labiekārtošana un izveide novada apmeklētākajās vietās	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.1.2. Uzlabot sabiedriskā transporta pieejamību	Pieskaņot sabiedriskā transporta kursēšanas laikus iedzīvotāju vajadzībām	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi
	Nodrošināt iespēju izmantot pašvaldības autotransportu	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

RV.2.2. Sakārtota vides infrastruktūra				
U2.2.1. Nodrošināt ūdenssaimniecības sistēmu attīstību	Ūdenssaimniecību attīstības projektu izstrāde un ieviešana Vecpiebalgas novadā	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.2.2. Ainavisko vērtību saglabāšana	Vides aizsardzības prasībām atbilstošas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izveide	VND, Saimnieciskie dienesti, SIA „ZAAO”	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Otrreizēji izmantojamo atkritumu savākšana, ieviešot dalītās vākšanas sistēmu	VND, Saimnieciskie dienesti, SIA „ZAAO”	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Ūdensobjektu un to tuvākās apkārtnes apsaimniekošana un labiekārtošana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.2.3. Nodrošināt centralizētās siltumapgādes sistēmu attīstību	Siltumtrašu rekonstrukcija un paplašināšana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
RV2.3: Labiekārtotas un saglabātas sabiedriskas nozīmes teritorijas un objekti				
U2.3.1. Sekmēt kultūrvēsturisko objektu atjaunošanu un uzturēšanu	Sakārtot un veidot daudzveidīgu un interesantu novada kultūrvēsturisko vidi	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Atjaunot un sakopt kultūrvēsturisko mantojumu (muzeji, arhitektūras pieminekļi, Lodes-Apšu baznīca, u.c.)	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Attīstīt pašvaldības īpašumā esošo kultūras mantojumu, veicināt tā izmantošanu	VND, zemju īpašnieki, publiskās pārvaldes iestādes, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.3.2. Īstenot aizsargājamo dabas objektu	Dabas aizsardzības plānu izstrādes veicināšana un apsaimniekošanas pasākumu ieviešana īpaši aizsargājamām	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

apsaimniekošanu	dabas teritorijām (Natura 2000)			
	Novada ainavisko vērtību apzināšana un apsaimniekošanas priekšlikumu izstrāde	VND, pagastu pārvaldes, zemes īpašnieki, peldvietu ierīkotāji vai apsaimniekotāji, Dabas aizsardzības pārvalde	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.3.3. Labiekārtot parku, skvēru, kapsētu un ūdeņu publiskās zonas	Novada parku, skvēru, atpūtas vietu, t.sk. pie ūdens, labiekārtošana	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Peldvietu labiekārtošana un paplašināšana	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Gaujmalas dabas takas labiekārtošana	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Kapsētu sakārtošana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
RV2.4. Dzīvojamā fonda attīstība un pieejamības nodrošināšana				
U2.4.1. Uzlabot esošā dzīvojamā fonda tehnisko stāvokli un paaugstināt energoefektivitāti	Pašvaldības dzīvojamo ēku energoefektivitātes uzlabošana	VND, privātā iniciatīva	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Uzlabot esošā dzīvojamā fonda tehnisko stāvokli	Būvvalde	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.4.2. Veicināt jauna dzīvojamā fonda attīstību	Dzīvojamās mājas būvniecībai nepieciešamo atļauju izdošana (plānošanas un arhitektūras uzdevumi, būvatļaujas), ēku pieņemšana ekspluatācijā	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U2.4.3. Attīstīt sociālo dzīvojamo fondu	Paplašināt esošo sociālo dzīvojamo fondu	VND, sociālais dienests	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
3.prioritāte: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju				

RV3.1. Pilnveidota pašvaldības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte				
U3.1.1. Pilnveidot publiskos pakalpojumus un iesaistīt iedzīvotājus to izmantošanā	Vienas pieturas aģentūras ieviešana pašvaldības pakalpojumu jomā	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	E-pakalpojumu attīstība pašvaldībā, apmācības u.c.	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U3.1.2. Stiprināt pašvaldības un to iestāžu kapacitāti	Pašvaldības darbinieku kapacitātes paaugstināšana	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Projektu sagatavošana finansējuma piesaistei, projektu īstenošana	VND, NVO	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Pakalpojumu sniegšanas kvalitātes uzlabošana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Uzlabot pašvaldības infrastruktūras materiāltehnisko bāzi	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Pilnveidot Saimnieciska dienesta organizatorisko struktūru	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U3.1.3. Attīstīt pašvaldības, valsts institūciju, NVO un privāto sadarbību un partnerību	Attīstīt starptautisko sadarbību	VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Attīstīt sadarbību ar apkārtējām pašvaldībām	VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Veicināt NVO sektora aktivitāti un atbalstīt to iniciatīvas	VND, NVO	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Iesaistīt novada iedzīvotājus un uzņēmējus pašvaldības domes lēmumu apspriešanā un izvērtēšanā	VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Novada avīzes un interneta mājas lapas pilnveidošana un regulāra aktualizēšana	VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
RV3.2. Uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošana				
U3.2.1. Veicināt uzņēmējdarbības vides attīstību	Amata izveide – uzņēmējdarbības konsultants	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
	Nekustamā īpašuma nodokļu atlaižu piešķiršana	VND, uzņēmēji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi

	Uzņēmēju motivēšana piedalīties regulārās tikšanās un novada sakārtošanā	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Atbalsts dabas resursu pārstrādes iniciatīvām un uzņēmējdarbības attīstībai šajā jomā	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Veicināt mazās un vidējās uzņēmējdarbības attīstību novadā	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Kompetenču centra izveide	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Pievadceļu rekonstrukcija uzņēmējdarbības attīstībai	VND	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
U3.2.2. Nodrošināt informatīvu atbalstu uzņēmējiem	„Investīciju kataloga” izveide par dažādiem ekonomiskajai darbībai izmantojamiem objektiem novadā (zeme, ēkas, būves)	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, fondu līdzekļi
	Informatīvs atbalsts novada uzņēmējiem par ES struktūrfondu līdzfinansējuma iespējām uzņēmējdarbības attīstībā un konkurētspējas celšanā	VND, TIC, uzņēmēji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U3.2.3. Atbalstīt tūrisma uzņēmējdarbību	Nodrošināt TIC darbības attīstību, nodrošinot sadarbību ar vietējiem tūrisma uzņēmējiem	VND, privātais sektors, NVO	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets
	Dalība tūrisma gadatirgos	VND, privātais sektors, NVO	Pastāvīgi	Pašvaldības budžets
RV3.3. Tūrisma attīstība				
U3.3.1. Tūrisma infrastruktūras izveide un uzlabošana	Kultūrvēsturisko un tūrisma objektu, lauku sētu norāžu zīmju un informatīvo stendu izgatavošana un uzstādīšana Vecpiebalgas novadā	VND, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Velo taku izbūve, jaunu velo maršrutu izstrāde, pasākumu organizēšana	VND, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

	Pilnveidot dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma apskates objektus, tos labiekārtojot un nodrošinot to saglabāšanu	VND, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Grišku kalna kāpņu atjaunošana, virsmas sakopšana, skatu perspektīvu izveide	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U3.3.2. Tūrisma produktu un pakalpojumu izveide un attīstība	Jaunu tūrisma produktu veidošanas un attīstības sekmēšana	Novada pašvaldība, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Ezeru tūrisma infrastruktūras attīstība	VND, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Tūrisma, dažādu sporta un aktīvās atpūtas trašu/taku izveide	TIC, VND, Pašvaldības iestādes, uzņēmēji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Veidot sadarbību starp tūrisma uzņēmumiem, organizācijām, pašvaldību	VND, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Nodrošināt aktuālu tūrisma informāciju par vietējo tūrisma piedāvājumu	VND, NVO, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U3.3.3. Mārketinga attīstība	Veidot, uzturēt un kopt tradīcijām bagātu un pievilcīgu novada tēlu	VND, NVO, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Brenda izveide par Vecpiebalgas novadu un tajā esošajiem apskates objektiem (suvenīri, bukleti, u.c.)	VND, NVO, TIC	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
RV3.4. Cilvēkresursu nodarbinātība, konkurētspēja un attīstība				
U3.4.1. Nodarbinātības iespēju dažādošana novadā	Stimulēt un atbalstīt sociālo grupu iedzīvotāju izglītošanu, informēšanu un prasmju apguvi, aktivizējot tos sociālai un ekonomiskai darbībai, tai skaitā iesaistot sociāli mazaizsargātās iedzīvotāju grupas	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Izstrādāt un pilnveidot mācību programmas, nodrošinot to kvalitāti atbilstoši tirgus prasībām	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

U3.4.2. Veicināt iedzīvotāju nodarbinātību un integrāciju darba tirgū	Projektu piesaistīšana	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Prakses vietu izveide uzņēmumos jauniešiem, ar ES fondu atbalstu	VND, uzņēmēji	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
U3.4.3. Atbalstīt un veicināt iedzīvotāju iniciatīvu uzņēmējdarbības uzsākšanai	Informēt iedzīvotājus par sociālekonomisko attīstību novadā	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Paaugstināt pašvaldības darbinieku profesionālās prasmes un iemaņas	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi
	Veicināt pašvaldības sociālo, izglītības, kultūras un citu pakalpojumu jomu konkurētspēju	VND	2013.-2019.	Pašvaldības budžets, valsts budžeta līdzekļi, fondu līdzekļi

Investīciju plāns 2013.-2019.gadam

Investīciju plāns izstrādāts kā Rīcības plāna sastāvdaļa, kurā ietvertas plānotās novada pašvaldības investīcijas 7 gadiem – no 2013. līdz 2019.gadam.

Investīciju plāns ietver sekojošu informāciju:

- 1) projekta nosaukums,
- 2) projekta pamatojums – saistība ar Attīstības programmā noteiktajām prioritātēm,
- 3) plānotie projekta rezultāti,
- 4) projekta indikatīvā summa un finanšu instrumenti,
- 5) informācija par plānoto projektu uzsākšanas un noslēguma laiku un projekta partneriem.

Investīciju plānu ieteicams aktualizēt katru gadu, ņemot vērā tā izpildes progresu un kārtējam gadam apstiprināto budžetu, nemainot Attīstības programmas Stratēģisko daļu.

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Papildinātība ar citiem projektiem	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments (LVL vai %)				Projekta plānotie darbības rezultāti un to indikatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Atbildīgā institūcija
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti		Projekta uzsākšanas laiks	Projekta realizācijas ilgums	
VTP1: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana											
1.	Novada izglītības un pirmsskolas izglītības iestāžu rekonstrukcija	2.	1200000	15%	85%			Rekonstruēt novada izglītības un pirmsskolas izglītības iestāžu ēkas (fasādes siltināšana, jumta remonts, inženiertīkli u.c.)	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, izglītības iestāžu direktori
2.	Novada izglītības iestāžu un PII esošo	1.	500000	15%	85%			Renovēt esošās telpas visās novada skolās un pirmsskolas izglītības	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, izglītības

	telpu renovācija							iestādēs			iestāžu direktori
3.	Mēbeļu, datortehnikas, biroja tehnikas un aprīkojuma iegāde novada izglītības un pirmsskolas izglītības iestādēs	3.,4.	70000	15%	85%			Mēbeļu, datortehnikas, biroja tehnikas un aprīkojuma iegāde	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, izglītības iestāžu direktori
4.	Izglītības iestāžu informatizācija	1., 2.,3.	100000	15%	85%			Datortehnikas nomainīšana, programmu nodrošinājums 7 izglītības iestādēs	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, izglītības iestāžu direktori
5.	Vecpiebalgas vidusskolas internāta ēkas rekonstrukcija, siltināšana	1., 2.,3.	150000	15%	85%			Rekonstruēt Vecpiebalgas vidusskolas internāta ēku	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, izglītības iestādes direktors
6.	Novada kultūras namu rekonstrukcijas II kārtā	7.	200000	15%	85%			Rekonstruēt kultūras namus	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Kultūras nodaļa
7.	Mēbeļu, datortehnikas, biroja tehnikas un aprīkojuma iegāde Kultūras namiem, tautas namiem un bibliotēkām	6.	45000	15%	85%			Mēbeļu, datortehnikas, biroja tehnikas un aprīkojuma iegāde	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Kultūras nodaļa
8.	Estrādes pie	9.	17500	15%	85%			Rekonstruēt estrādi	2012.	2014.	Pašvaldība,

	Alauksta ezera vienkāršotā rekonstrukcija							masu pasākumu rīkošanai			Izpilddirektors
9.	Estrādes pie Alauksta ezera rekonstrukcijas II kārtā	8.	150000	15%	85%			Rekonstruēt estrādi masu pasākumu rīkošanai	2014.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
10.	Sabiedriskā centra izveide Dzērbenē, rekonstruējot internāta ēku		17000					Sabiedriskā centra izveide	2012.	2013.	Pašvaldība, Dzērbenes pagasta pārvalde
11.	Sociālā dienesta un sabiedrisko organizāciju telpu rekonstrukcija		40000	15%	85%			Izbūvēt darba telpas, veikt energoefektivitātes pasākumus, rekonstruēt ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
12.	Nakts patversmes izveide		10000	15%	85%			Nodrošināt pagaidu naktsmītnes bezpajumtniekiem	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
13.	Dienas centra izveide personu ar invaliditāti un attīstības traucējumiem nodarbināšanai	14.	30000	15%	85%			Nodrošināt sociālo kontaktu iespējas un integrāciju sabiedrībā, izveidot darba vietas invalīdiem	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
14.	Dienas aprūpes centra izveide	13.	50000	15%	85%			Sociālā dienesta pakalpojumu pilns apjoms (sociālais darbs un pakalpojumu nodrošināšana atbilstoši personu vajadzībām)	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors

15.	Krīzes centra izveide Kaivē		50000	15%	85%			Sociālās aprūpes un atbalsta pasākumi bērniem, maznodrošinātām personām, pensijas vecuma personām un personām ar īpašām vajadzībām, konsultatīvā palīdzība krīzes situācijā nonākušajiem, kā arī aprūpe mājās	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Kaives pagasta pārvalde
16.	Sociālo dzīvojamo māju izbūve		500000	15%	85%			Izbūvēt sociālās dzīvojamās mājas novada maznodrošinātajiem iedzīvotājiem	2015.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Sociālais dienests
17.	Jaunu jauniešu centru izveidošana novada pagastos		100000	15%	85%			Telpu rekonstrukcija jauniešu centru vajadzībām Dzērbēnē, Taurenē, Inešos un Kaivē	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
18.	Vecpiebalgas vidusskolas sporta zāles siltināšana		100000	15%	85%			Siltināt Vecpiebalgas vidusskolas sporta zāli	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Vidusskolas direktors
19.	Sporta zāles celtniecība Taurenē		500000	15%	85%			Uzbūvēt sporta zāli pie Taures pamatskolas	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Taures pagasta pārvalde
20.	Slēpošanas un biatlona bāzes		100000	15%	85%			Slēpošanas, biatlona trases izbūve skolu	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors,

	projektēšana un izbūve							programmu īstenošanai			Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
21.	Sportistu un tūristu atpūtas māju izbūve pie iepļānotās slēpošanas un biatlona bāzes	20.	100000	50%			50%	Izbūvēt 10 kempinga mājiņas	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
22.	Novada skolu sporta laukumu rekonstrukcija		200000	15%	85%			Nomainīt skrejceļa segumu, nomainīt futbola laukuma segumu, sakārtot vieglatlētikas sektoru. Sakārtot novada skolu sporta laukumu apgaismes tīklus	2012.	2019.	Pašvaldība, izpilddirektors, Izglītības iestāžu direktori
23.	Primārās veselības aprūpes uzlabošana	24.	5000	10%			90%	Feldšerpunkts un aptiekas punkts Kaivē	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
24.	Pašreizējo veselības aprūpes iestāžu ēku infrastruktūras uzlabošana	23.	50000	15%	85%			Telpu rekonstrukcija Taurenē, Inešos, Vecpiebalgā, Dzērbenē. Katlu mājas modernizācija Vecpiebalgas doktorātam	2012.	2018.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
25.	Publiskā sektora (izglītības iestāžu, kultūras iestāžu, bibliotēku,		20000	10%	90%			Publiskā sektora (izglītības, kultūras iestāžu, bibliotēku, sociālā dienesta un novada pārvaldes)	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors

	sociālā dienesta un novada pārvaldes) darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana								darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Papildinātība ar citiem projektiem	Indikatīvā summa (LVL)	Finanšu instruments (LVL vai %)				Projekta plānotie darbības rezultāti un to indikatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Atbildīgā institūcija
				Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti		Projekta uzsākšanas laiks	Projekta realizācijas ilgums	
VTP2: Tehniskās infrastruktūras attīstība											
1.	Vecpiebalgas ciema ūdensvadu un kanalizācijas tīklu paplašināšana. Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija	2.,3.,4.,5.,6.	378 650	15%	85%			Kvalitatīvu dzeramā ūdens pakalpojumu nodrošināšana novada ciemu iedzīvotājiem, jaunu tīklu izbūve, notekūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana. Novērst bīstamo vielu iespējamo iekļūšanu pazemes ūdeņos	2012.	2013.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
2.	Inešu ciema ūdensvadu un kanalizācijas tīklu paplašināšana. Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija	1.,3.,4.,5.,6.	412306	15%	85%			Kvalitatīvu dzeramā ūdens pakalpojumu nodrošināšana novada ciemu iedzīvotājiem, jaunu tīklu izbūve, notekūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana. Novērst bīstamo vielu	2012.	2013.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests

								iespējamo iekļūšanu pazemes ūdeņos			
3.	Tauresnes ciema ūdensvadu un kanalizācijas tīklu paplašināšana. Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija	1.,2.,4.,5.,6.	144753	15%	85%			Kvalitatīvu dzeramā ūdens pakalpojumu nodrošināšana novada ciemu iedzīvotājiem, jaunu tīklu izbūve, notekūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana. Novērst bīstamo vielu iespējamo iekļūšanu pazemes ūdeņos	2012.	2013.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
4.	Kaives ciema ūdensvadu un kanalizācijas tīklu paplašināšana. Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija	1.,2.,3.,5.,6.	192329	15%	85%			Kvalitatīvu dzeramā ūdens pakalpojumu nodrošināšana novada ciemu iedzīvotājiem, jaunu tīklu izbūve, notekūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana. Novērst bīstamo vielu iespējamo iekļūšanu pazemes ūdeņos	2012.	2013.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
5.	Dzērbenes ciema ūdensvadu un kanalizācijas tīklu paplašināšana. Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija	1.,2.,3.,4.,6.	500000	15%	85%			Kvalitatīvu dzeramā ūdens pakalpojumu nodrošināšana novada ciemu iedzīvotājiem, jaunu tīklu izbūve, notekūdeņu savākšana, attīrīšana un novadīšana. Novērst bīstamo vielu iespējamo iekļūšanu pazemes ūdeņos	2013.	2018.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests

6.	Kanalizācijas tīklu ekspertīze novada pagastos	1.,2.,3.,4.,5.	25000	15%	85%			Kanalizācijas tīklu esošā stāvokļa izpēte, rekonstrukcijas projekta izstrāde	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
7.	Novada siltumtīklu rekonstrukcija un nolietoto iekārtu nomaiņa novada katlu mājās		150000	15%	85%			Siltumtrašu rekonstrukcija	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
8.	Siltumtrases izbūve: katlumāja - Vecpiebalgas PII, 0.4 km		30000	15%	85%			Rekonstruēt un izbūvēt siltumtrases, ieguldīt rūpnieciski izolētus cauruļvadus	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
9.	Siltumtrases izbūve: katlumāja - Smeiļi, 0.4 km		30000	15%	85%			Rekonstruēt un izbūvēt siltumtrases, ieguldīt rūpnieciski izolētus cauruļvadus	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
10.	Siltumtrases izbūve: katlumāja - 6 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, 0.6 km		50000	15%	85%			Rekonstruēt un izbūvēt siltumtrases, ieguldīt rūpnieciski izolētus cauruļvadus	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
11.	Apkalpojošās struktūras veidošana novada siltumapgādes sistēmas apkalpošanai		40000	15%	85%			Jaunu iekārtu iegāde un komunikāciju attīstība siltumapgādes sistēmas apkalpošanā	2012.	2018.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
12.	Energētisko		10000					Energētisko kultūru	2013.	2019.	Pašvaldība

	kultūru apgūšana							apgūšana nodrošinās pastāvīgu kurināmās šķeldas ražošanu un piegādi. Izpētīt un piedāvāt ES projektu iespējas novada iedzīvotājiem zemes izmantošanas uzlabošanai un atbilstošas tehnikas iegādei šķeldošanas pakalpojums sniedzējam			
13.	Konteineru laukumu izbūve daļītai atkritumu vākšanai	14.	50000	15%	85%			Izveidot konteineru laukumus novada pagastos daļīto atkritumu savākšanai	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
14.	Konteineru laukumu labiekārtošana novadā	13.	15000	15%	85%			Labiekārtot sadzīves atkritumu savākšanas laukumus novada pagastos	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
15.	Parku, skvēru attīstības programmas izstrāde	16.	25000	50%			50%	Izveidot parku, skvēru attīstības programmu novada ciemos.	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Kultūras nodaļa
16.	Parku labiekārtošana novada pagastos	15.	150000	15%	85%			Labiekārtot parkus aktīvai atpūtai un sakoptai videi novada ciemos	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
17.	Atpūtas zonas izveide pie Alauksta ezera		17500	15%	85%			Labiekārtot peldvietas un tās apkārtni	2012.	2014.	Pašvaldība, Izpilddirektors
18.	Autoceļa P30				85%		15%	Autoceļa P30	2013.	2019.	VAS „Latvijas

	Cēsis – Vecpiebalga-Madona rekonstrukcija							rekonstrukcija posmā Vecpiebalga - Taurene			Valsts ceļi”
19.	Alauksta un Ziemeļu ielas rekonstrukcija Vecpiebalgā		25000	15%	85%			Alauksta un Ziemeļu ielas rekonstrukcija Vecpiebalgā (1,35 km)	2013.	2019.	Pašvaldība
20.	Ceļa Ozoliņi – Kalna Kaibēni rekonstrukcija Vecpiebalgas pagastā		8000	15%	85%			Ceļa Ozoliņi – Kalna Kaibēni (0,95km) rekonstrukcija Vecpiebalgas pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
21.	Ceļa Celmi – Lāčīši rekonstrukcija Vecpiebalgas pagastā		12000	15%	85%			Ceļa Celmi – Lāčīši rekonstrukcija (1,32km) Vecpiebalgas pagastā (no Celmiem līdz Grīnēniem)	2013.	2019.	Pašvaldība
22.	Ceļa Smeiji – Jaunincēni rekonstrukcija Vecpiebalgas pagastā		20000	15%	85%			Ceļa Smeiji – Jaunincēni (1,06km) rekonstrukcija Vecpiebalgas pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
23.	Auļu ceļa rekonstrukcija Dzērbenes pagastā		8000	15%	85%			Auļu ceļa (1,1 km) rekonstrukcija Dzērbenes pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
24.	Ceļa Stacija-Brodi-Kaupēni rekonstrukcija Dzērbenes pagastā		22000	15%	85%			Ceļa Stacija-Brodi-Kaupēni (3,1 km) rekonstrukcija Dzērbenes pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
25.	Stacijas vecā ceļa		31000	15%	85%			Stacijas vecā ceļa (2,1km) rekonstrukcija	2013.	2019.	Pašvaldība

	rekonstrukcija Dzērbenes pagastā							Dzērbenes pagastā			
26.	Jaņu ceļa (a/c Cēsis – Madona P30 līdz Jaņu mājām) rekonstrukcija Taurenas pagastā		29500	15%	85%			Jāņu ceļa (a/c Cēsis – Madona P30 līdz Jāņu mājām) rekonstrukcija Taurenas pagastā, 4,2 km	2013.	2019.	Pašvaldība
27.	Ceļa Bānūži – Lodes muiža un tilta pār Gauju rekonstrukcija Taurenas pagastā		70000	15%	85%			Ceļa Bānūži – Lodes muiža (6 km) un tilta pār Gauju rekonstrukcija Taurenas pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
28.	Ceļa Brežģis - Runtes rekonstrukcija Taurenas pagastā		30000	15%	85%			Ceļa Brežģis - Runtes rekonstrukcija Taurenas pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
29.	Ceļa Rauši- Ķiesnēri rekonstrukcija Kaives pagastā		26000	15%	85%			Ceļa Rauši-Ķiesnēri (2,9km) rekonstrukcija Kaives pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
30.	Ceļa Muilēni- Kalna Viesītes- Skroderi rekonstrukcija Kaives pagastā		15000	15%	85%			Ceļa Muilēni-Kalna Viesītes-Skroderi rekonstrukcija Kaives pagastā (posmā no Muilēniem līdz Kalna Viesītēm – 1,9 km)	2013.	2019.	Pašvaldība
31.	Ceļa Tīrumnieki- Tivols-Alitēni rekonstrukcija		27000	15%	85%			Ceļa Tīrumnieki-Tivols- Alitēni (3,82km) rekonstrukcija Inešu	2013.	2019.	Pašvaldība

	Inešu pagastā							pagastā			
32.	Ceļa Strēlnieki - Kļavas pludmale rekonstrukcija Inešu pagastā		8000	15%	85%			Ceļa Strēlnieki - Kļavas pludmale (1km) rekonstrukcija Inešu pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
33.	Ceļa Ineši-Čolēni-Briņģi rekonstrukcija Inešu pagastā		35000	15%	85%			Ceļa Ineši-Čolēni-Briņģi (4,91km) rekonstrukcija Inešu pagastā	2013.	2019.	Pašvaldība
34.	Auto stāvlaukumu izbūve novada ciemos		100000	15%	85%			Izbūvēt stāvlaukumus pie sabiedriskām vietām novada ciemos	2013.	2019.	Pašvaldība, LVC
35.	Ielu apgaismojuma sakārtošana novada ciemos		100000	15%	85%			Apgaismojuma ķermeņu uzstādīšana novada ciemos	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
36.	Velosipēdistu, gājēju celiņu izbūve		100000	15%	85%			Izbūvēt un labiekārtot gājēju, velosipēdistu celiņus novada ciemos	2013.	2019.	Pašvaldība
37.	Peldbaseina celtniecība Vecpiebalgā		300000	15%	85%			Uzbūvēt peldbaseinu 600 m2	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
38.	Publiskās pirts izbūve		50000	100%				Izbūvēt sabiedrisko pirti iedzīvotāju veselības nodrošināšanai	2013.	2019.	Pašvaldība
39.	Suņu un kaķu patversmes izbūve		20000		85%		15%	Telpu rekonstrukcija, izbūve, piemērošana suņu, kaķu patversmes vajadzībām	2013.	2019.	Pašvaldība
40.	Dzīvnieku kapsētas izveidošana		50000	15%	85%			Izveidot dzīvnieku kapsētu	2013.	2019.	Pašvaldība
41.	Video		50000	15%	85%			Uzstādīt video	2013.	2019.	Pašvaldība,

	novērošanas kameru uzstādīšana novada ciemos							novērošanas kameras novada pagastu centros			Izpilddirektors
42.	Vides stāvokļa novērtējuma veikšana		40000	100%				Novērtēt novada gaisa, ūdens un grunts kvalitāti	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
43.	Vienotu mazās arhitektūras formu ieviešana		30000	15%	85%			Uzstādīt vienota stila soliņus, atkritumu urnas, laternas, velonovietnes, atkritumu konteinerus novada teritorijā	2013.	2019.	Pašvaldība
44.	Ūdenskrātuvju sakopšana novada pagastos		500000	15%	85%			Attīrīt ūdenstece, novērst krastu eroziju, ūdenslīmeņa regulēšana	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
45.	Sabiedrisko tuaļu izbūve novada ciemos		7000	15%	85%			Vides stāvokļa uzlabošana novada ciemos	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
46.	Novada teritorijas kapu, kapliču rekonstrukcija un labiekārtošana		300000	15%	85%			Labiekārtot kapus, kapličas, izbūvēta sabiedriskā tualete novada pagastos	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests
47.	Pārvietojamo dīzeļģeneratoru iegāde novada pagastos		20000	100%				Novada ūdensapgādes nodrošināšanai avārijas situācijās	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Saimnieciskais dienests

Nr.	Projekta	Papildinātīb	Indikatīvā	Finanšu instruments (LVL vai %)	Projekta plānotie	Plānotais laika posms	Atbildīgā
-----	----------	--------------	------------	---------------------------------	-------------------	-----------------------	-----------

p.k.	nosaukums	a ar citiem projektiem	summa (LVL)	Pašvaldības budžets	ES fondu finansējums	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti	darbības rezultāti un to indikatīvie rādītāji	Projekta uzsākšanas laiks	Projekta realizācijas ilgums	institūcija
VTP3: Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot novada konkurētspēju											
1.	Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (GIS) un resursu e-pārvaldības ieviešana pašvaldībā	2.	30000	15%	85%			leviesta GIS pašvaldības teritoriālplānojuma, infrastruktūras un nekustamo īpašumu pārvaldībai. Izstrādāt risinājumus e-pārvaldībai	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
2.	Vienotas informatīvās sistēmas izveide novadā	1.	100000	15%	85%			Visas novada teritorijā uzstādīt vienotas objektu un ielu norādes, ēku numurus, viensētu nosaukumus	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
3.	Teritoriju labiekārtošana investoru piesaistei		100000	15%	85%			Angāri, 4286 002 0338, 3,4 ha - ražošanas apbūve	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
4.	Tūrisma objekta Brežģa kalns labiekārtošana		25000	15%	85%			Tūrisma objekta, skatu torņa, stāvvietu izbūve	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
5.	Dzērbenes pils saimniecības ēkas sakārtošana		25000	15%	85%			Objekta sakārtošana tirgus vērtības pacelšanai, iedzīvotāju drošības nodrošināšanai	2013.	2019.	Pašvaldība, Dzērbenes pagasta pārvalde

6.	Meža Bānūži (5.43 ha) sakārtošana tirgus vērtības pacelšanai		2000	15%	85%			Objekta sakārtošana tirgus vērtības pacelšanai	2013.	2019.	Pašvaldība
7.	Objekta sakārtošana tirgus vērtības pacelšanai		2000	15%	85%			Objekta 4254 002 0174 (1 ha) sakārtošana tirgus vērtības pacelšanai	2013.	2019.	Pašvaldība
8.	Ikgadējs grantu konkurss iedzīvotāju ideju īstenošanai dzīves kvalitātes uzlabošanai		5000	100%				Grantu konkurss iedzīvotāju ideju īstenošanai	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
9.	Ikgadējs grantu konkurss jauno uzņēmēju ideju īstenošanai		3000	100%				Grantu konkurss jaunu uzņēmējdarbības ideju īstenošanai	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors, Attīstības un nekustamā īpašuma nodaļa
10.	Reklāmas izvietojšanas vietu nodrošināšana		5000	100%				Ar reklāmas stendiem aprīkot sabiedriskās vietas novada pagastos	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors
11.	Mārketinga aktivitātes novada atpazīstamības sekmēšanai		5000	100%				Dalība izstādēs, reprezentācijas materiālu, brošūru, ceļvežu izstrāde	2013.	2019.	Pašvaldība, Izpilddirektors

Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Vecpiebalgas novadā

Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Elku kalna senkapi	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Ķētu pilskalns	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Krustiņu senkapi (Mantas kalniņš)	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Pavēņu pilskalns (Lielais Elka kalns)	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Augstais kalns - pilskalns	Dzērbenes pagasts, Dzērbene
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dzērbenes viduslaiku pils	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Vecpiebalgas senkapi (Krievu, Krīvu kapi)	Inešu pagasts
Valsts nozīme	Arheoloģija	Jāņkalna senkapi (Zviedru kapi)	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Pīļupītes apmetne	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lodēnu senkapi	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Orizoru senkapi	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Vecdauguņu senkapi (Smēdes kalniņš)	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Šinku senkapi (Akmens kapi)	Kaives pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Urbju senkapi	Kaives pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Bānūžu pilskalns	Taures pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Nēķina senkapi	Taures pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lejstupu pilskalns	Taures pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lejas Lībiešu senkapi (Akmenskalns)	Taures pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lībiešu apmetne	Taures pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Cepļu apmetne I,II	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Ļūdiņu senkapi	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Jaunvīļumu senkapi (Velna klēpis)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lejasģibuļu senkapi (Runas kalns)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Raskumu senkapi (Pulksteņa kalniņš)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Saulgožu senkapi (Velna kreklājs)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Tašķēnu senkapi	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Zēniņu viduslaiku kapsēta (Vergu kapi)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Zēniņu senkapi (Augstīšu kalns)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Vecpiebalgas pilskalns (Griškas kalns)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Vecpiebalgas viduslaiku pils	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Dzērbenes viduslaiku kapsēta	Dzērbenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jaunvepru viduslaiku kapsēta	Dzērbenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Žvirguļu viduslaiku kapsēta	Dzērbenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Akmentiņu viduslaiku kapsēta un nostāstu vieta (Asins ieleja)	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Baldiešēnu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ezēnu apmetne	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ļavēnu viduslaiku kapsēta	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ķemeru viduslaiku kapsēta	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jauncelmu viduslaiku kapsēta	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lejaskaibēnu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lejasbeķeru viduslaiku kapsēta	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lejasburkānu pilskalns	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Paulēnu senkapi	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Spietēnu viduslaiku kapsēta I,II	Inešu pagasts

Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Tožiņu viduslaiku kapsēta (Baudzīte)	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vaišļu viduslaiku kapsēta	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vecdauguņu viduslaiku kapsēta (Kapu kalns)	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vecpiebalgas mācītājmuižas senkapi	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Gaigalu apmetne I,II	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Bumbu senkapi	Kaives pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ķizēnu svētavots, svētbirzs - kulta vieta	Kaives pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Kaļķēnu viduslaiku kapsēta (Raga kalns)	Kaives pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Bānūžu Svētavots - kulta vieta	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Andrupu viduslaiku kapsēta	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Bērcēnu viduslaiku kapsēta	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Gambu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Dunkupes viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Silenieku pilskalns	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jaunruntu viduslaiku kapsēta (Kauliņkalns)	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Zaļkalnu senkapi (Kapu kalns)	Taurenes pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Raskumu viduslaiku kapsēta	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jaunmietiņu viduslaiku kapsēta (Kauliņu kalns)	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jaunvīļumu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Viduskaibēnu apmetne	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Kalnaraskumu apmetne	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lejaskaibēnu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Veckauptēnu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Mietiņu viduslaiku kapsēta	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Purgaiļu viduslaiku kapsēta	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Tauna apmetne	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ragaiņu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Žvirbuļu viduslaiku kapsēta (Kapu kalniņš)	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vecpiebalgas baznīcas viduslaiku kapsēta	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Māksla	Ērģeļu prospekts un luktas	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Māksla	Kancele	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Māksla	Altāris	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Māksla	Krāsns	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Māksla	Durvju komplekts	Taurenes pagasts
Valsts nozīmes	Māksla	Durvju komplekts	Taurenes pagasts, Lodesmuiža
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Jaunvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Kalnvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Lejasvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Lielvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku- amatnieku sēta "Mazvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Streinvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Vecvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku - amatnieku sēta "Virolvēveri"	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dzērbenes luterāņu baznīca	Dzērbenes pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Vecpiebalgas muižas apbūve	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Leduspagrabs	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arhitektūra	Parks	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Magazīna	Inešu pagasts
Vietējās nozīmes	Arhitektūra	Klētis	Inešu pagasts

Valsts nozīmes	Arhitektūra	Pils	Inešu pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Apšu (Lodes) luterāņu baznīca	Taurenes pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Zemnieku-amatnieku sētu grupa- Vēveru ciems	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	"Jauncelmu" dzīvojamā māja	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Vēsture	Rakstnieka A.Austriņa dzimtās mājas	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Vēsture	Rakstnieku R. un M.Kaudzīšu dzīves un darba vieta	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	"Saulrieti" (K.Skalbes muzejs)	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Vēsturiska notikuma vieta	Rakstnieka K.Skalbes dzīves vieta "Saulrieti"	Vecpiebalgas pagasts
Vietējās nozīmes	Arhitektūra	Silakrogs	Vecpiebalgas pagasts
Valsts nozīmes	Arhitektūra	Jaunantēnu rija	Kaives pagasts

Avots: Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija